

กรมป่าไม้

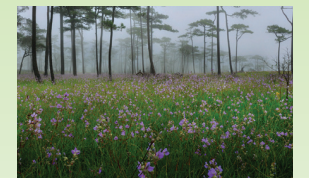

กรมป่าไม้

ข้อมูลสารสนเทศกรมป่าไม้

ข้อมูลสารสนเทศกรมป่าไม้

กรมป่าไม้ ๖๑ ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม. ๑๐๙๐๐

www.forest.go.th

คำนำ

เนื่องในโอกาสครบรอบ ๑๑๗ ปี ของการสถาปนากรมป่าไม้ ในวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๖ นับเป็นโอกาสดีที่กรมป่าไม้จะได้รวบรวมข้อมูลที่สำคัญในด้านต่างๆ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จึงได้มีคำสั่งกรมป่าไม้ที่ ๑๙๖/๒๕๕๖ แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการจัดทำฐานข้อมูลกรมป่าไม้ และคณะทำงานโครงการจัดทำฐานข้อมูลกรมป่าไม้ จำนวน ๔ ด้าน ประกอบด้วย ด้านประวัติศาสตร์ และสถานที่สำคัญทางการป่าไม้ ด้านพระราชดำริกับการป่าไม้ ด้านสารสนเทศป่าไม้ และด้านงานป่าไม้กับต่างประเทศ เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ขึ้น

ในส่วนด้านสารสนเทศป่าไม้ เป็นการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศของกรมป่าไม้ประจำปี ๒๕๕๖ ในด้านต่างๆ อาทิ ประเด็นยุทธศาสตร์ โครงสร้างการบริหาร ผู้บริหารในปัจจุบัน ภารกิจด้านการป้องกันรักษาป่า การส่งเสริมการปลูกป่า การจัดการป่าชุมชน การจัดการที่ดินป่าไม้ การวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ การอนุญาตด้านป่าไม้ โครงการที่สำคัญของกรมป่าไม้ และหมายเลขโทรศัพท์ติดต่อหน่วยงานของกรมป่าไม้ ซึ่งการจัดทำหนังสือนี้ เป็นการจัดทำภายในระยะเวลาที่จำกัด จึงอาจจะมีข้อมูลที่คลาดเคลื่อนและตกหล่นได้บ้าง ดังนั้น หากท่านใดพบข้อผิดพลาด ขอได้โปรดแจ้งให้กรมป่าไม้ทราบเพื่อในอนาคตหากมีการแก้ไขปรับปรุง จะได้ดำเนินการให้ครบถ้วนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คณะทำงานหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือข้อมูลสารสนเทศกรมป่าไม้ฉบับนี้ จะเป็นแหล่งข้อมูลที่ใช้สนับสนุนการปฏิบัติงานและการบริหารจัดการด้านป่าไม้ ได้เป็นอย่างดี

คณะทำงานจัดทำฐานข้อมูล
ด้านสารสนเทศป่าไม้
สิงหาคม ๒๕๕๖

สารบัญ

	หน้า
วิสัยทัศน์ พันธกิจ อำนาจหน้าที่	๑
ค่านิยม	๒
ยุทธศาสตร์	๒
จำนวนบุคลากร	๓
ประวัติกรมป่าไม้	๕
ทำเนียบอธิบดีกรมป่าไม้	๘
โครงสร้างหน่วยงาน	๑๒
ผู้บริหารกรมป่าไม้	๑๓
ภารกิจกรมป่าไม้	๑๖
- การป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า	๑๖
* ประวัติความเป็นมาของหน่วยป้องกันรักษาป่า	๑๖
* กิจกรรมของหน่วยป้องกันรักษาป่า	๑๗
* มาตรการป้องกันการบุกรุกที่ดินป่า	๑๘
* บันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ	๑๙
* ตราประทับไม้	๒๐
* กฎหมายด้านป่าไม้	๒๑
* สรุปข้อมูลสถิติคดีบุกรุกพื้นที่ป่าไม้	๒๒
* สรุปข้อมูลคดีไม้ของกลาง	๒๓
- การจัดการที่ดินป่าไม้	๒๕
* วิธีการสงวนป่า	๒๕
* จำนวนและเนื้อที่ป่าสงวนแห่งชาติในประเทศไทย	๒๘
* พื้นที่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้	๓๒
- การจัดการป่าชุมชน	๓๓
* ความเป็นมาโครงการป่าชุมชน	๓๓
* ผลการอนุมัติโครงการป่าชุมชน	๓๕
* ป่าชุมชนตัวอย่าง	๓๖

	หน้า
-การส่งเสริมการปลูกป่า	๓๙
*การปลูกป่าภาครัฐ	๓๙
*ตารางสรุปกิจกรรมส่งเสริมการปลูกป่าภาครัฐ	๓๙
*การปลูกป่าภาคเอกชน	๔๐
๑.โครงการส่งเสริมเกษตรกรปลูกป่าและโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ	๔๐
๒.โครงการส่งเสริมปลูกป่าในที่ดินเกษตรกรได้รับเอกสารสิทธิทำกิน สทก. และต่อเนื่องเป็นกิจกรรมส่งเสริมอาชีพป่าไม้	๔๑
๓.โครงการส่งเสริมปลูกไม้โตเร็วเพื่อเป็นพลังงานทดแทน	๔๑
๔.โครงการส่งเสริมการปลูกต้นไม้เพื่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (คสส.)	๔๒
*การเพาะชำกล้าไม้	๔๓
-โครงการพระราชดำริและกิจการพิเศษ	๔๖
*ความเป็นมา	๔๖
*จำนวนโครงการ	๔๗
-การวิจัยและพัฒนาการป่าไม้	๔๘
*พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี	๔๘
*วนวัฒนวิจัย	๕๐
*วิจัยแมลงและจุลชีววิทยาป่าไม้	๕๔
*บทสรุปของการจัดประชุมสังคมนานาชาติ ในส่วนของกรมป่าไม้	๕๖
*เทพทาโร	๕๘
-การอนุญาตด้านป่าไม้	๖๒
*สรุปข้อมูลการอนุญาตใช้ประโยชน์พื้นที่ป่า แยกตามวัตถุประสงค์ ปี ๒๕๑๖ - ปัจจุบัน	๖๒
*การอนุญาตโรงงานแปรรูปไม้และโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้จากไม้ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕	๖๓
*การอนุญาตตาม พ.ร.บ.เสื่อยไซยนต์ พุทธศักราช ๒๕๔๕ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕	๖๔
โครงการสำคัญ	๖๕
-โครงการปลูกป่าเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม	๖๕
-โครงการความร่วมมือแบบให้เปล่าในแผนงานรักษาป่าไม้สำหรับประเทศไทย	๖๖
หมายเลขโทรศัพท์	๖๘
ภาคผนวก	๘๔

กรมป่าไม้

วิสัยทัศน์

เป็นหน่วยงานหลักในการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้เพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศไทย

พันธกิจ

๑. ป้องกันรักษาป่า
๒. จัดการที่ดินป่าไม้
๓. ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้
๔. ส่งเสริมการปลูกป่าในเชิงเศรษฐกิจ
๕. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจัดการทรัพยากรป่าไม้ในรูปแบบป่าชุมชน ป่าในเมือง วนเกษตร และอื่นๆ
๖. พัฒนาการอนุญาตและการบริการ
๗. วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการจัดการ และใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ รวมถึงการกำหนดมาตรฐานและการรับรอง

อำนาจหน้าที่

๑. ป้องกันรักษาป่าควบคุมดูแลจัดทำแผนกลยุทธ์ในการป้องกันการบุกรุกทำลายป่าและการกระทำผิดในพื้นที่ป่าไม้ ตามระเบียบกฎหมายป่าไม้
๒. วางแผนและประสานงานเกี่ยวกับการปลูกป่าเพื่อการฟื้นฟูสภาพป่าและระบบนิเวศ
๓. ส่งเสริมชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการปลูกป่า การจัดการป่าชุมชน และการปลูกสร้างสวนป่าเชิงเศรษฐกิจ
๔. อนุรักษ์ คุ้มครอง ดูแลรักษา และจัดการให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ และการอนุญาต ที่เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากไม้ อุตสาหกรรม ที่ดินป่าไม้ และผลิตผลป่าไม้
๕. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย และพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้ ผลิตผลป่าไม้และผลิตภัณฑ์ไม้
๖. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามที่กระทรวง หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ค่านิยม

I AM RFD โดยแต่ละตัวอักษรย่อมาจากคำดังต่อไปนี้

๑. การปฏิบัติงานอย่างชาญฉลาด (Intellectual) หมายถึง ปฏิบัติหน้าที่อย่างชาญฉลาดบนพื้นฐานของความรู้ ประสบการณ์ การนำนวัตกรรมที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนางาน และสามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

๒. การปฏิบัติงานเชิงรุก (Activeness) หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่อย่างมีเป้าหมาย มีทิศทางที่สอดคล้องกับภารกิจและวิสัยทัศน์ของกรมป่าไม้

๓. การเปิดใจกว้าง มีจิตบริการ (Mind) หมายถึง การเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ ให้บริการอย่างมีคุณภาพ โปร่งใสและเสมอภาค ต่อผู้รับบริการ

๔. มีความรับผิดชอบ (Responsibility) หมายถึง การปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อสังคมและรับผิดชอบต่อผลการกระทำของตน รับผิดชอบต่อผลที่มีต่อประชาชนและกรมป่าไม้ไม่ว่าจะอยู่ในหรือนอกหน้าที่

๕. การรักษาความสัตย์สุจริต (Faith) หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อผู้ร่วมงาน ต่อประชาชน และต่อหน้าที่ราชการ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม

๖. ใฝ่เรียนรู้และพัฒนาตนเอง (Development) หมายถึง การศึกษา การแสวงหาความรู้ในด้าน วิชาการ เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาศักยภาพตนเองอยู่เสมอ

ยุทธศาสตร์

๑. การอนุรักษ์ ป้องกัน ฟื้นฟู และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรป่าไม้ เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

๒. วิจัยและพัฒนาการป่าไม้เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและสร้างความพร้อมในการรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ

จำนวนบุคลากร

ข้าราชการ ๑,๘๘๔ คน

ลูกจ้างประจำ ๑,๙๐๖ คน

พนักงานราชการ ๖,๒๒๗ คน

จำนวนข้าราชการกรมป่าไม้

ลำดับ	ประเภทตำแหน่ง/ระดับ	จำนวน	
๑	ประเภทตำแหน่งบริหาร		
	- ระดับต้น	๒	คน
	- ระดับสูง	๑	คน
๒	ประเภทตำแหน่งอำนวยการ		
	- ระดับต้น	๑๗	คน
	- ระดับสูง	๖	คน
๓	ประเภทตำแหน่งวิชาการ		
	- ระดับปฏิบัติการ	๑๓/๘	คน
	- ระดับชำนาญการ	๔๕๖	คน
	- ระดับชำนาญการพิเศษ	๑๑๖	คน
	- ระดับเชี่ยวชาญ	๑	คน
๔	ประเภทตำแหน่งทั่วไป		
	- ระดับปฏิบัติงาน	๔๙	คน
	- ระดับชำนาญงาน	๙๒๙	คน
	- ระดับอาวุโส	๑๓๘	คน
	รวม	๑,๘๘๔	คน

จำนวนข้าราชการกรมป่าไม้ จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

๑. วุฒิต่ำกว่า ปวช.	๖๖	คน
๒. ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	๓๖	คน
๓. ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	๓๒	คน
๔. ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค	๓๒๙	คน
๕.ปริญญาตรี	๑,๐๑๔	คน
๖. สูงกว่าปริญญาตรี ต่ำกว่าปริญญาโท	๓	คน
๗. ปริญญาโท	๓๘๖	คน
๘. ปริญญาเอก	๑๘	คน
รวม	๑,๘๘๔	คน

ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๖

ประวัติกรมป่าไม้

ประวัติความเป็นมา

กรมป่าไม้ เป็นกรมที่มีความสำคัญกรมหนึ่งของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงสถาปนากรมป่าไม้ขึ้นเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน พ.ศ. ๒๔๓๙ (ร.ศ.๑๑๕) โดยอยู่ในสังกัดกระทรวงมหาดไทย รัฐบาลได้ยืมตัวเจ้าหน้าที่ป่าไม้อังกฤษจากรัฐบาลอินเดียมาช่วยบริหารราชการป่าไม้ในฐานะเจ้ากรม ระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๓๙ - ๒๔๖๖ รวม ๓ คน คือ Mr.H.A.Slade, Mr.Tottenham และ Mr.W.F.Lloyd ต่อมา ในปี พ.ศ. ๒๔๖๖ Mr.W.F.Lloyd ได้กราบถวายบังคมลาออกจากราชการ รัฐบาลได้พิจารณาเห็นว่า พระยาตรุพันธ์พิทักษ์ (นายสนิท พุกกะมาน) ซึ่งจบการศึกษาวิชาการป่าไม้จาก Royal Engineering College เมือง Cooper's Hill ประเทศอังกฤษ และกลับมารับราชการกรมป่าไม้ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๔๖ เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ จึงมีพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมป่าไม้ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๗ โดยไม่จ้างชาวต่างประเทศเป็นเจ้ากรมตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน (๒๕๕๖) กรมป่าไม้มีอธิบดีทั้งหมด ๓๕ ท่าน เพื่อความเหมาะสมกับสถานการณ์ในสมัยต่างๆ กรมป่าไม้ได้ย้ายสังกัดถึง ๕ ครั้ง ก่อนจะมาอยู่ในกระทรวงเกษตร กล่าวคือ เมื่อวันที่ ๗ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๔ มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้โอนกรมป่าไม้จากกระทรวงมหาดไทยไปขึ้นกับกระทรวงเกษตรราธิการ กรมป่าไม้สังกัดอยู่กระทรวงเกษตรราธิการประมาณ ๑๓ ปี จึงโอนกลับไปสังกัดกระทรวงมหาดไทยอีกครั้งหนึ่ง เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ อยู่ได้เพียง ๑ ปี ได้โอนไปอยู่กระทรวงเศรษฐการ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๖ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๗ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กรมป่าไม้อยู่ในสังกัดทบวงเกษตรราธิการ กระทรวงเศรษฐการ เมื่อมีการยกฐานะทบวงเกษตรราธิการขึ้นเป็นกระทรวงเกษตรราธิการ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๘ กรมป่าไม้จึงมาอยู่ในสังกัดกระทรวงเกษตรราธิการ ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๕ รัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และบัญญัติให้มีกระทรวงเกษตรขึ้นแทนกระทรวงเกษตรราธิการ ซึ่งกรมป่าไม้ยังสังกัดกระทรวงเกษตรตามเดิม จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๔๕ รัฐบาลมีการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม อีกครั้ง การปรับปรุงครั้งนี้มีผลกระทบต่อกรมป่าไม้เป็นอย่างมาก โดยมีการแบ่งกรมป่าไม้เดิมออกเป็น ๓ กรมหลัก ได้แก่ กรมป่าไม้ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช และกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงย้ายกรมป่าไม้มาสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จนถึงปัจจุบัน

กรมป่าไม้ของประเทศไทยเริ่มในสมัยที่มีการทำป่าไม้สักเป็นสินค้าทางภาคเหนือ การป่าไม้ในอดีตมีลักษณะยึดถือว่า ป่าไม้สักในเขต ๕ นคร ได้แก่ นครเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แพร่ และน่าน เป็นทรัพย์สินของเจ้าผู้ครองนคร ผู้ใดจะทำไม้สัก ในป่าท้องที่ใด จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าผู้ครองนคร โดยยอมเสียเงินที่เรียกว่า “ค่าตอไม้” ตามจำนวนต้นที่จะตัดฟัน โดยมีได้มีการควบคุมการทำไม้นอกจากนั้น เจ้าผู้ครองนครจะยกป่าในท้องที่ของตนให้กับผู้ใดก็ได้ และเมื่อเจ้าของป่าถึงแก่กรรมป่าไม้นั้นจะตกเป็นทรัพย์สินอยู่ในกองมรดกด้วย ต่อมาการอนุญาตให้ทำป่าไม้ของผู้เป็นเจ้าของป่ามิได้เป็นไปโดยยุติธรรมและเรียกร้อย จึงก่อความยุ่งยากจนเกิดกรณีพิพาทระหว่างผู้ขออนุญาต ผู้รับอนุญาต และเจ้าของป่า ได้มีคำร้องทุกข์ของผู้ที่เดือดร้อนถึงรัฐบาลอยู่เสมอ รัฐบาลจึงได้ตราพระราชบัญญัติสำหรับผู้รักษาเมือง ซึ่งจะทำสัญญากับชาวต่างประเทศ จุลศักราช ๑๒๓๖ (พ.ศ. ๒๔๑๗) โดยบัญญัติว่า สัญญาที่ผู้รักษาเมือง หรือผู้ครองนคร จะกระทำกับชาวต่างประเทศนั้น จะต้องได้รับสัตยาบันจากรัฐบาลก่อนจึงจะมีผลบังคับใช้ได้ และรัฐบาลได้แทรกข้อความ “ห้ามมิให้เจ้านายเจ้าของป่าออกใบอนุญาตแห่งใดแห่งหนึ่งให้แก่บุคคลเกินกว่า ๑ คน” ไว้ในสัญญาทางพระราชไมตรีอังกฤษเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๒๖ ซึ่งรัฐบาลตระหนักถึงความจำเป็นในการควบคุมการทำป่าไม้ให้รัดกุมยิ่งขึ้น ในปี พ.ศ. ๒๔๓๖ กระทรวงมหาดไทย ว่าจ้าง Mr.Castensjold ชาวเดนมาร์กตรวจสถานการณ์การทำป่าไม้สักทางภาคเหนือ เมื่อเดินทางไปถึงจังหวัดตากเกิดป่วยหนักและถึงแก่กรรม รัฐบาลจึงต้องจัดหาผู้ชำนาญคนอื่นให้ดำเนินการต่อ ในการนี้รัฐบาลอินเดียได้เชื้อเพื่อให้ Mr.H.A.Slade ข้าราชการผู้ชำนาญและสามารถในการป่าไม้ของพม่ามาช่วยชั่วคราว เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๓๘ Mr.H.A.Slade ได้เดินทางมาสำรวจกิจกรรมป่าไม้สักทางภาคเหนือของไทย และได้เสนอรายงานผลการสำรวจป่าไม้ต่อกระทรวงมหาดไทย พร้อมกับชี้แจงข้อบกพร่องต่างๆ ในกิจการป่าไม้ของประเทศไทย เนื่องจากสาเหตุสำคัญ ๒ ประการคือ

๑. การป่าไม้ทั้งหมดอยู่ในครอบครองของเจ้านายของท้องที่ แทนที่จะอยู่ในความดูแล ควบคุมของรัฐบาลกลาง โดยกล่าวว่า การที่เจ้านายฝ่ายเหนือได้ทำสัญญาการทำไม้ในฐานะเจ้าของป่า แล้วให้รัฐบาลประทับตราสัตยาบัน คล้ายกับว่า รัฐบาลยอมรับรองว่าป่าไม้นั้นอยู่ในกรรมสิทธิ์ของเจ้านายของท้องที่ ต่างจากพม่าและอินเดียที่ป่าไม้ทั้งหมดอยู่ในพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ ซึ่งจะทรงจัดการกับป่าไม้อย่างไรแล้วแต่จะทรงพระราชดำริเห็นสมควร แม้รัฐบาลจะประทับตราสัตยาบันให้แก่ผู้ได้รับอนุญาต เมื่อสัญญาสิ้นอายุผู้รับสัญญายังคงทำไม้ต่อไปได้ หรือเมื่อสิ้นคำร้องขออนุญาตแล้ว ถ้าสัญญาสิ้นอายุผู้รับสัญญายังคงทำไม้ต่อไปได้ นอกจากนี้วิธีการขออนุญาตของไทยลำบาก เนื่องจากต้องเสียเงินกินเปล่าแก่เจ้านายเจ้าของป่ามาก เมื่อมีผู้ยื่นคำร้องขอทำไม้หลายรายทำให้เกิดการแก่งแย่งแข่งขันให้เงินกินเปล่ากันขึ้น ทำให้เจ้าของป่าพยายามแบ่งป่าออกเป็นแปลงเล็กๆ เพื่อหาทางได้เงินมากขึ้น ราคาต้นทุนของไม้สักในขณะนั้นจึงสูงขึ้น

๒. ในขั้นต้นต้องสำรวจป่าไม้สัก เพื่อกำหนดจำนวนไม้ที่สมควรอนุญาตให้ตัดฟันและควรระงับการตัดฟันไม้สักมาใช้สอยอย่างเสรี พร้อมทั้งส่งเสริมให้ใช้ไม้กระยาเลยแทน นอกจากนี้ราษฎรได้ตัดไม้สักขนาดเล็กมาใช้ทำเสากันมาก ซึ่งเป็นการทำไม้สักมากเกินกำลังของป่า ประมาณ ๓ เท่าครึ่ง จึงควรพยายามลดการทำไม้สักลงให้เหลือน้อยที่สุดเท่าที่จำเป็น

นอกจาก Mr. H.A. Slade ได้ชี้แจงข้อบกพร่องดังกล่าวแล้ว ได้เสนอวิธีแก้ไข คือ รัฐบาลควรเข้าจัดการป่าไม้เอง โดยโอนป่าไม้สักมาอยู่ในความดูแล ควบคุมของรัฐบาลโดยสิทธิ์ขาด เพื่อให้การจัดการป่าไม้ของประเทศมีเสถียรภาพมั่นคงกับรักษาสภาพเช่นนั้นไว้ได้ จึงจำเป็นที่จะจัดตั้งองค์การในรูปแบบวงการเมืองของรัฐบาลควบคุมและบริหารป่าไม้ขึ้น และให้พนักงานที่ได้รับการอบรมมาโดยเฉพาะเป็นผู้ดำเนินการ เพราะการป่าไม้เป็นวิทยาศาสตร์แขนงหนึ่งและควรออกกฎหมายสำหรับควบคุมกิจการป่าไม้ด้วย นอกจากนี้ได้เสนอให้มีบทบัญญัติการจัดการป่าเป็นป่าสงวนและการบันทึกสิทธิต่างๆที่มีอยู่เหนือป่าไม้ การป้องกันป่าไม้จากการถูกบุกรุกทำลาย การเก็บเงินผลประโยชน์ และการควบคุมไม้ระหว่างเคลื่อนที่ การแก้ไขแบบสัญญาอนุญาตทำป่าไม้ที่ใช้อยู่มุ่งเน้นไปทางการคุ้มครองรักษาป่าไม้มากกว่าการบำรุงรักษาป่า การบำรุงป่าควรเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ป่าไม้ สำหรับเงินค่าต่อไม้ ควรเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐบาลจัดเก็บเองแทนพนักงานของเจ้านายเจ้าของป่าดำเนินการ

เมื่อกระทรวงมหาดไทยได้รับรายงานของ Mr. H.A. Slade และได้พิจารณาเห็นชอบด้วยแล้ว จึงนำความกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อขอพระราชทานพระบรมราชวินิจฉัยซึ่งทรงพระราชดำริเห็นชอบและพระราชทานพระราชหัตถเลขา ที่ ๖๓/๓๔๕ ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ร.ศ. ๑๑๕ (พ.ศ. ๒๔๓๙) ถึงเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งกรมป่าไม้ขึ้น โดยให้สังกัดกระทรวงมหาดไทยนับตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา จึงมีทบวงการเมืองควบคุมกิจการป่าไม้ของประเทศไทยโดยเฉพาะขึ้น และทางราชการได้ถือเอาวันที่ ๑๘ กันยายน ร.ศ. ๑๑๕ (พ.ศ. ๒๔๓๙) เป็นวันสถาปนากกรมป่าไม้

ที่ตั้งกรมป่าไม้ในปัจจุบัน

๖๑ ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐

www.forest.go.th

ทำเนียบอธิบดีกรมป่าไม้

มร.เอช. เอ. สเลด
(H. A. SLADE)
เป็นเจ้ากรมป่าไม้
๒๔๓๙ - ๒๔๔๔

มร.ดับลิว. เอฟ. ลอยด์
(W. F. LLOYD)
เป็นเจ้ากรมป่าไม้
๒๔๔๔ - ๒๔๖๖

พระยาดุรพินพิทักษ์
(สมิท พุกกะมาน)
เป็นอธิบดีกรมป่าไม้
๒๔๖๓ - ๒๔๖๓

พระยาพนาจร
(เปล่ง สาครบุตร)
เป็นอธิบดีกรมป่าไม้
๒๔๖๔ - ๒๔๘๔

พ.อ.เพียร สฤษฏ์ยุทธศิลป์
พิริยะโยธิน
เป็นอธิบดีกรมป่าไม้
๒๔๘๔ - ๒๔๙๐

หม่อมเจ้าสีบสุขสวัสดิ์
สุขสวัสดิ์
เป็นอธิบดีกรมป่าไม้
พ.ศ. ๒๔๙๑ - พ.ศ. ๒๔๙๒

หลวงสมานวนกิจ
(เจริญ สมานวนกิจ)
เป็นอธิบดีกรมป่าไม้
พ.ศ. ๒๔๙๓ - พ.ศ. ๒๔๙๕

นายเทียม ดมกถส
เป็นอธิบดีกรมป่าไม้
๒๔๙๕ - ๒๕๐๐

นายเฉลิม ติริวรธร
เป็นอธิบดีกรมป่าไม้
๒๕๐๑ - ๒๕๐๓

นายวิเชียร ฤกษ์ธร ณ ออยุธยา
เป็นอธิบดีกรมป่าไม้
๒๕๐๓ - ๒๕๐๗

นายดุลิต พานิชพัฒน์
เป็นอธิบดีกรมป่าไม้
๒๕๐๗ - ๒๕๑๔

นายตรี กกกำแหง
เป็นอธิบดีกรมป่าไม้
๒๕๑๔ - ๒๕๑๖

นายประดิษฐ์ วนาพิทักษ์
เป็นอธิบดีกรมป่าไม้
๙ ส.ค. ๒๕๑๖ - ๑๕ ก.ค. ๒๕๒๐

นายถนอม เปรมรัตน์
เป็นอธิบดีกรมป่าไม้
๑๕ ก.ค. ๒๕๒๐ - ๑๔ ต.ค. ๒๕๒๓

นายพงศ์ ไสโน
เป็นอธิบดีกรมป่าไม้
๑๕ ต.ค. ๒๕๒๓ - ๓๐ ก.ย. ๒๕๒๖

นายจ่านงค์ โพธิสาร
เป็นอธิบดีกรมป่าไม้
๑ ต.ค. ๒๕๒๖ - ๓๐ ก.ย. ๒๕๒๘

ดร.ชานี บุญโยภาส
เป็นอธิบดีกรมป่าไม้
๑ ต.ค. ๒๕๒๘ - ๑๔ ก.ย. ๒๕๓๑

ดร.เกษม จันทรแก้ว
รักษาราชการแทนอธิบดีกรมป่าไม้
๑๕ ก.ย. ๒๕๓๑-๒๖ ต.ค. ๒๕๓๑

ดร.ยุกติ สาริกะภูติ
รักษาราชการแทนอธิบดีกรมป่าไม้
๒๗ ต.ค. ๒๕๓๑-๓๐ ก.ย. ๒๕๓๒

นายไพโรจน์ สุวรรณกร
เป็นอธิบดีกรมป่าไม้
๑ ต.ค. ๒๕๓๒ - ๓๐ ก.ย. ๒๕๓๓

นายทิวา สรรพกิจ
เป็นอธิบดีกรมป่าไม้
๑ ต.ค. ๒๕๓๔ - ๓๐ พ.ย. ๒๕๓๕

นายฟอง เล่งอี
เป็นอธิบดีกรมป่าไม้
๑ ต.ค. ๒๕๓๕-๒๑ มิ.ย. ๒๕๓๘

ร.ต.บรรณเลิศ รัชตกุล
เป็นอธิบดีกรมป่าไม้
๒๒ มิ.ย. ๒๕๓๘-๒๓ มิ.ย. ๒๕๓๘

นายยรรยง ถนนอมพิชัย
เป็นอธิบดีกรมป่าไม้
๑๑ ก.ค. ๒๕๓๘-๒๓ มี.ค. ๒๕๓๙

นายพุง นพสุวรรณ
๒๔ มี.ค. ๒๕๓๙-๒๓ ส.ค. ๒๕๓๙
(รักษาราชการ)
๒๔ ส.ค. ๒๕๓๙-๓๐ ก.ย. ๒๕๓๙
(เป็นอธิบดีกรมป่าไม้)

นายสถิตย์ สวินทร
อธิบดีกรมป่าไม้
๑ ต.ค. ๒๕๓๙-๒๕ เม.ย. ๒๕๔๑

ดร. พลอดประสพ สุรัสวดี
อธิบดีกรมป่าไม้
๔ พ.ค. ๒๕๔๑ - ก.ย. ๒๕๔๕

นายวีรพันธุ์ ศรีบุญลือ
อธิบดีกรมป่าไม้
ตุลาคม ๒๕๔๕-เมษายน ๒๕๔๖

นายจัตราชัย รัตนโนภาส
อธิบดีกรมป่าไม้
๗ ก.ค.๒๕๔๖-๓๐ ก.ย.๒๕๔๙

นายไพศาล กุลชัยรัตน์
รักษาราชการแทน
ก.ย. ๒๕๔๙ - พ.ย. ๒๕๔๙

นายวิชัย แหลมวิไล
อธิบดีกรมป่าไม้
พ.ย. ๒๕๔๙ - เม.ย. ๒๕๕๑

นายสมชัย เพียรสถาพร
อธิบดีกรมป่าไม้
เม.ย. ๒๕๕๑ - ก.ย. ๒๕๕๓

นายสุวิทย์ รัตนมณี
อธิบดีกรมป่าไม้
ก.ย. ๒๕๕๓ - ก.ย. ๒๕๕๕

นาย บุญชอบ สุทธมนัสวงษ์
อธิบดีกรมป่าไม้
ต.ค. ๒๕๕๕-ปัจจุบัน

ผู้บริหารกรมป่าไม้

นายบุญชอบ สุทธมนัสวงษ์
อธิบดีกรมป่าไม้

นายรัชฎา สุริยกุล ณ อยุธยา
รองอธิบดีกรมป่าไม้

นายประยุทธ หล่อสุวรรณศิริ
รองอธิบดีกรมป่าไม้

นายเริงชัย ประยูรเวช
รองอธิบดีกรมป่าไม้

นางเปรมพิมล พิมพ์พันธุ์
ผู้ตรวจราชการกรมป่าไม้

นายพฤกษ์ โสโน
ผู้ตรวจราชการกรมป่าไม้

นายชนาธิป กุลดิลก
ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการปลูกป่า

นายเชวง ไชยหลาก
ผู้อำนวยการสำนักป้องกันรักษาป่า
และควบคุมไฟป่า

นางสาวมาลี ศรีรัตนธรรม
ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้

นายประลอง ดำรงค์ไทย
ผู้อำนวยการสำนักจัดการป่าชุมชน

นายสุรติ กาญจนกฤษช
ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและสารสนเทศ

นายธีรยุทธ สมตน
ผู้อำนวยการสำนักจัดการที่ดินป่าไม้

นายสุชุม มิตรัสสา
ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง

นายยรรยง เลขาวิจิตร
ผู้อำนวยการสำนักการอนุญาต

นายรัฐดิพันธ์ จูจันทร์
ผู้อำนวยการสำนักโครงการพระราชดำริ
และกิจการพิเศษ

นายฐานุพงศ์ เรืองจิรวิทย์
ผู้อำนวยการสำนักความร่วมมือ
ด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ**

นายนิกร ศิริโรจนานนท์
ผู้อำนวยการสำนักด่านป่าไม้**

นายพรสรร กุณทลสุรกานต์
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ
สำนักกฎหมาย*

นายบรรจง วงศ์ศรีสุนทร
ผู้อำนวยการสำนักรับรองการป่าไม้**

นายประธานสิทธิ์ กระมล
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

นายวิชัย การะเวก
หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายใน

หมายเหตุ * หน่วยงานจัดตั้งตามกฎหมายกระทรวง เปลี่ยนชื่อเป็นสำนักฯ
** หน่วยงานจัดตั้งเป็นการภายใน

ภารกิจกรมป่าไม้

การป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า

ประวัติความเป็นมาของหน่วยป้องกันรักษาป่า

ในปี พ.ศ.๒๔๙๖ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อป้องกันไม่ให้ราษฎรเข้าไปบุกรุกแผ้วถางป่าในที่ดินป่าไม้ขึ้น เรียกว่า “ป่าไม้แขวง” ซึ่งตามโครงการป่าไม้แขวงทั่วประเทศรวมทั้งสิ้น ๘๙๘ แขวง ป่าไม้แขวงหนึ่งควบคุมพื้นที่ป่าตั้งแต่ ๒๐๐-๕๐๐ ตารางกิโลเมตร โดยมีเจ้าหน้าที่ประจำแขวงละ ๓ นาย ในระหว่างปี พ.ศ.๒๔๙๖ - ๒๔๙๗ ได้จัดตั้งป่าไม้แขวงขึ้น จำนวน ๒๐๘ แขวง และมีได้ขยายหน่วยงานเพิ่ม เนื่องจากขณะนั้นขาดอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานและเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอทำให้การปฏิบัติงานไม่ได้ผล ต่อมากรมป่าไม้ได้พิจารณาเห็นว่า ระบบงานป่าไม้แขวงให้ผลดีในการควบคุมสภาพป่าเพราะเป็นหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดป่าจำเป็นต้องปรับปรุงเพื่อให้การปฏิบัติงานได้ผล โดยพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆและจัดตั้ง “หน่วยป้องกันรักษาป่า” ขึ้นแทนป่าไม้แขวง เริ่มเมื่อปีงบประมาณ ๒๕๐๔

การจัดตั้งหน่วยป้องกันรักษาป่าขึ้นอยู่ในสังกัดป่าไม้เขตต่างๆทั่วประเทศ ๒๑ เขต ๒๔๓ หน่วย และเพิ่มหน่วยเป็น ๕๒๗ หน่วย ในปี พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยมีวัตถุประสงค์ให้หน่วยป้องกันรักษาป่าที่จัดตั้งขึ้นนั้นรับผิดชอบพื้นที่ป่าโครงการในท้องที่ประมาณ ๒๐๐ ตารางกิโลเมตร/หน่วย และให้มีเจ้าหน้าที่จัดวางโครงการ สำรวจ ตีตรา คัดเลือกไม้ ตีตราชักลากไม้-รังวัดสงวนป่า-ปลูกสร้างสวนป่า-การป้องกันปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ และงานวิชาการ โดยในชั้นแรกนั้นมีอัตรากำลังไม่เกิน ๖ นาย ประกอบด้วย หัวหน้าหน่วย ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วย พนักงานป่าไม้ เจ้าหน้าที่ธุรการ พนักงานพิมพ์ดีด และคนขับรถยนต์ มีพาหนะรถยนต์ ๑ คัน และม้า ๕ ตัว ไว้ใช้ในการปฏิบัติงาน สำหรับที่ตั้งสำนักงานหน่วยป้องกันรักษาป่าตั้งอยู่ในพื้นที่ป่าโครงการหรือใกล้เคียง เพื่อให้อยู่ใกล้ชิดพื้นที่ป่ารับผิดชอบ

การปฏิบัติงานของหน่วยป้องกันรักษาป่านั้น เป็นงานป้องกันปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายป่าไม้ในพื้นที่รับผิดชอบเป็นหลักแต่สามารถปฏิบัติงานได้ในขอบเขตจำกัด เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานน้อย ป่าไม้เขตเองสามารถให้การสนับสนุนโดยส่งสายตรวจเขตไปช่วยเสริมกำลังได้เป็นครั้งคราวตามความจำเป็น

สำหรับการบริหารงานป้องกันรักษาป่าในระดับชาตินั้น รัฐบาลให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการลักลอบทำลายทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธาน เป็นองค์การที่รับผิดชอบในการกำหนดนโยบายและมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบทำลายทรัพยากรป่าไม้ การสอบสวนข้อเท็จจริง ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐประพฤตินิยมชอบรวมถึงการพิจารณาปรับปรุงกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการลักลอบทำลายทรัพยากรป่าไม้

ในระดับพื้นที่ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการลักลอบทำลายทรัพยากรป่าไม้ได้แต่งตั้ง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการลักลอบทำลายทรัพยากรป่าไม้ประจำจังหวัด ๖๒ จังหวัด ที่มีพื้นที่ป่าไม้ มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และคณะอนุกรรมการป้องกันและปราบปรามการลักลอบทำลายทรัพยากรป่าไม้ประจำอำเภอและกิ่งอำเภอ มีนายอำเภอหรือปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอ เป็นประธาน โดยองค์กรดังกล่าวทำหน้าที่ประสานงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานราชการต่างๆ ในพื้นที่เพื่อประสานกำลังในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันรักษาป่าโดยมีหน่วยป้องกันรักษาป่า เป็นหน่วยงานหลักในการปฏิบัติงาน

นอกจากนี้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการลักลอบทำลายทรัพยากรป่าไม้ได้จัดตั้ง หน่วยปฏิบัติการพิเศษป้องกันและปราบปรามการลักลอบทำลายทรัพยากรป่าไม้ (นปม.) ศูนย์ป้องกัน และปราบปรามการลักลอบทำลายทรัพยากรป่าไม้ ภาคที่ ๑-๔ ขึ้น เพื่อเสริมการปฏิบัติงานป้องกันป่า ของป่าไม้เขตและผู้ว่าราชการจังหวัดต่างๆ

ในระยะเวลาที่ผ่านมา ได้มีการจัดตั้งและยุบหน่วยป้องกันรักษาป่า เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการ ปฏิบัติงาน จนกระทั่งในปี พ.ศ.๒๕๔๕ รัฐบาลมีการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ได้มีการแบ่งกรมป่าไม้เดิม ออกเป็น ๓ กรมหลัก ได้แก่ กรมป่าไม้ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม หน่วยป้องกันรักษาป่าถูกโอนภารกิจไปให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ต่อมา มีการโอนภารกิจหน่วยป้องกันรักษาป่ากลับมายังกรมป่าไม้ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ กรมป่าไม้ย้ายมาสังกัด กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ มีคำสั่งกรมป่าไม้ ที่ ๑๒๓๘/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ เรื่อง กำหนดพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยป้องกันรักษาป่า กำหนดให้มีหน่วยป้องกันรักษาป่า จำนวน ๔๓๓ หน่วย ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ให้ยกเลิกและเปลี่ยน หน่วยประสานป้องกันและปราบปรามการทำลายทรัพยากรป่าไม้ (นปม.) ประจำจังหวัด ไปเป็นหน่วย ป้องกันรักษาป่า จำนวน ๕๘ หน่วย และยกเลิกหน่วยประสานป้องกันและปราบปรามการทำลาย ทรัพยากรป่าไม้ (นปม.) ประจำจังหวัด จำนวน ๗ หน่วย และได้รับโอนหน่วยป้องกันรักษาป่าจาก กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง จำนวน ๑ หน่วย ในปัจจุบันมีหน่วยป้องกันรักษาป่ารวมทั้งสิ้น ๔๙๒ หน่วย ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ

กิจกรรมของหน่วยป้องกันรักษาป่า

หน่วยป้องกันรักษาป่า หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออื่นที่เป็นหน่วยงานปฏิบัติระดับพื้นที่ มีภารกิจ ในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานป่าไม้จังหวัด ปัจจุบันการป้องกันรักษาป่าจะเน้น มาตรการทางบวก ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ การฝึกอบรม การสร้างจิตสำนึกให้ประชาชน ให้มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นความสำคัญ และร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เช่น การปฏิบัติงานร่วมกับ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง โรงเรียนหรือกลุ่มมวลชนต่างๆ เพื่อเผยแพร่ความรู้ ข่าวสารด้านการป่าไม้ และสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชนในท้องถิ่น การส่งเสริมให้กลุ่มราษฎรมีส่วนร่วมในการป้องกัน รักษาป่า การปลูกป่าในพื้นที่สาธารณประโยชน์ต่างๆ เป็นต้น

โครงการพิทักษ์ป่าเพื่อรักษาชีวิต

ด้วยพระมหากรุณาธิคุณและสายพระเนตรอันยาวไกลของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถที่ทรงตระหนักถึงปัญหาการบุกรุกทำลายป่าและทรงมีพระเมตตาธิคุณแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง ทรงพระราชทานโครงการ “ป่ารักษ์น้ำ” โครงการ “บ้านเล็กในป่าใหญ่” โดยมีพระราชปณิธานอันแน่วแน่ที่ต้องการให้ “คน” กับ “ป่า” อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข โดยพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน กับทรงมีพระราชประสงค์ว่าการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และพฤติกรรมของราษฎรจากผู้บุกรุกทำลาย ให้เป็นผู้ดูแลรักษาและใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนได้นั้น จะเป็นวิธีการที่ดีที่สุดในการหยุดยั้งการทำลาย ทำให้เกิดการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ได้อย่างได้ผลทำให้ราษฎรทุกหมู่เหล่า ต่างสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ได้ร่วมแรงร่วมใจกันอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ใกล้ชุมชนโดยชุมชน/หมู่บ้าน ได้มีการจัดตั้งองค์กรในการร่วมกันดูแลรักษาป่าและสภาพแวดล้อม แหล่งต้นน้ำลำธาร

โครงการนี้มีกิจกรรมหลัก ๒ ประเภท คือ

๑. โครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสป.)

เป็นการฝึกอบรมราษฎรในชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ปกป้องความรักและหวงแหนทรัพยากรป่าไม้ในท้องถิ่นของตน รวมทั้งคอยดูแลสอดส่อง มิให้มีการบุกรุกและลักลอบตัดไม้ทำลายป่าแทนเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๒. โครงการธงพิทักษ์ป่าเพื่อรักษาชีวิต

เป็นการคัดเลือกหมู่บ้าน/ชุมชนที่ให้ความร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในชุมชนของตนเอง ให้มีสภาพอุดมสมบูรณ์ ไม่มีการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าหรือบุกรุกพื้นที่ป่า ซึ่งทำการคัดเลือกโดยคณะกรรมการดำเนินโครงการธง “พิทักษ์ป่าเพื่อรักษาชีวิต” แล้วทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เพื่อขอพระราชทานธง “พิทักษ์ป่า เพื่อรักษาชีวิต” ให้กับชุมชน

มาตรการป้องกันการบุกรุกที่ดินป่า

๑. จัดให้มีการลาดตระเวนตรวจป่าเพื่อตรวจสอบแนวเขตป่า สภาพป่า รวบรวมข้อมูลข่าวสารสภาพพื้นที่ สภาพเศรษฐกิจและสังคม พื้นที่เสื่อมและลักษณะการกระทำผิดในพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยงานให้ทันสมัย โดยต้องดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นการป้องกันมิให้มีการกระทำผิดเกิดขึ้น ข้อมูลที่ได้มาจะเป็นเครื่องมืออย่างดีในการพิจารณาหรือแก้ไขปัญหาอย่างถูกต้อง ทันต่อเหตุการณ์

๒. ให้ความสำคัญกับราษฎรในพื้นที่ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พื้นที่ป่า ด้วยการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ให้เกิดความรู้ความเข้าใจ มีจิตสำนึกและมีความพร้อมที่จะร่วมมือกันในการอนุรักษ์ และหน่วยงานของรัฐและเอกชน ในการพัฒนาพื้นที่ป่ามิให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนและประเทศชาติอย่างยั่งยืน

๓. ส่งเสริมโครงการและกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ ซึ่งได้แก่ โครงการอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสป.) โครงการส่งเสริมราษฎรป้องกันรักษาป่าและไฟป่า

๔. สร้างระบบและหาข้อมูลการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ โดยการปฏิบัติงานด้านการข่าว

๕. ใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ให้สามารถตรวจสอบหลักฐานและสถานการณ์ได้รวดเร็ว แม่นยำ สามารถใช้เป็นพยานหลักฐานทางคดีได้ เช่น แผนที่ภาพถ่ายทางอากาศและภาพถ่ายดาวเทียม การใช้เฮลิคอปเตอร์ตรวจการณ์และส่งกำลังบำรุง การใช้กล้องตรวจสอบพิกัดทางภูมิศาสตร์ เป็นต้น รวมทั้งประสานงานกับกองทัพบกและกองทัพอากาศเพื่อการนี้

๖. การปราบปรามการบุกรุกทำลายป่าที่มีลักษณะเป็นขบวนการ มีนายทุนและเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวข้อง โดยกระทำ MOU กับหน่วยงานต่างๆ เช่น ทหาร ตำรวจ ฯลฯ เข้าดำเนินการ โดยใช้มาตรการทางกฎหมาย มาตรการทางปกครอง และมาตรการทางสังคม

๗. ปรับเปลี่ยนบทบาทของเจ้าหน้าที่ป่าไม้ให้สามารถทำหน้าที่ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พื้นที่ป่า โดยการประชุม สัมมนา และฝึกอบรม

๘. ประสานงานกับทุกภาคส่วน ในการใช้ประโยชน์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความสมบูรณ์ สามารถสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตได้อย่างยั่งยืน ภายใต้ระบบการจัดการพื้นที่กับภารกิจของหน่วยงานและการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน

๙. ใช้กระแสสังคมยกย่องบุคคลที่ประกอบคุณงามความดีในการอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ กัดต้นและตรวจสอบพฤติกรรมของผู้มีอิทธิพล นักการเมือง หรือนายทุนผู้อยู่เบื้องหลังการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่า

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ

กรมป่าไม้ได้มีการจัดทำบันทึกความตกลงความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายป่าไม้ เช่น

-บันทึกความตกลงว่าด้วยความร่วมมือในการปฏิบัติงานป้องกันปราบปรามการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมสอบสวนคดีพิเศษ และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ พุทธศักราช ๒๕๕๕

-บันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกองทัพอากาศ พุทธศักราช ๒๕๕๑

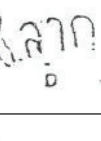
-บันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๑

-บันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงมหาดไทย พุทธศักราช ๒๕๕๑

-บันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ กระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช ๒๕๕๑

ตราประทับไม้

ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ปรับปรุงเมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๒๓

ลำดับที่	ลักษณะรูปรอยตรา	ความหมายการใช้	หมายเหตุ
๑		เป็นตราประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้สำหรับประทับไม้เพื่อแสดงว่าเป็นไม้ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจแล้ว	• ตำนานพิเศษ ○ เลขกำกับตราแต่ละตัว
๒		เป็นตราอนุญาตตัดโค่นไม้สำหรับประทับไม้เพื่อแสดงว่าเป็นไม้ที่อนุญาตให้ตัดฟัน	
๓		เป็นตราอนุญาตชักลากใช้สำหรับประทับไม้เพื่อแสดงว่าเป็นไม้ที่อนุญาตให้ชักลากเพื่อการทำไม้	
๔		เป็นตราค่าภาคหลวง ไม้สักและไม้กระยาเลยใช้สำหรับประทับไม้เพื่อแสดงว่าเป็นไม้สักหรือไม้กระยาเลยที่ชำระค่าภาคหลวงแล้ว	
๕		เป็นตรายกเว้นค่าภาคหลวงใช้สำหรับประทับไม้เพื่อแสดงว่าเป็นไม้ที่ยกเว้นค่าภาคหลวง	
๖		เป็นตราผิดชำระค่าภาคหลวงใช้สำหรับประทับไม้เพื่อแสดงว่าเป็นไม้ที่ผิดชำระค่าภาคหลวง	
๗		เป็นตราหักใช้สำหรับประทับไม้เพื่อแสดงว่าเป็นไม้ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ยึดอายัดหรือกักไว้ไม่อนุญาตให้นำเคลื่อนที่ต่อไป เพื่อไต่สวนหรือสอบสวนเกี่ยวกับไม้นั้น	
๘		เป็นตรายึดใช้สำหรับประทับไม้เพื่อแสดงว่าเป็นไม้ที่ยึดไว้เนื่องจากได้มาหรือมีไว้โดยมิชอบด้วยพระราชบัญญัติป่าไม้	

กฎหมายด้านป่าไม้

วิวัฒนาการกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

๑. ประกาศไม้ขონสักและไม้กระยาเลย จ.ศ. ๑๒๓๖ (พ.ศ. ๒๔๑๗)
๒. ประกาศเรื่องการทำไม้สัก จ.ศ. ๑๒๓๖ (พ.ศ. ๒๔๑๗)
๓. ประกาศไม้ขอนสัก จ.ศ. ๑๒๔๙ (พ.ศ. ๒๔๓๐)
๔. ประกาศเรื่องไม้ขอนสัก จ.ศ. ๑๒๔๙ (พ.ศ. ๒๔๓๐)
๕. พ.ร.บ. ว่าด้วยไม้ซุงและไม้ท่อนที่ดวงตราลบเลื่อน ร.ศ. ๑๑๕ (พ.ศ. ๒๔๓๙)
๖. ประกาศการรักษาป่าไม้ ร.ศ. ๑๑๖ (พ.ศ. ๒๔๔๐)
๗. พ.ร.บ. รักษาต้นสัก ร.ศ. ๑๑๖ (พ.ศ. ๒๔๔๐)
๘. พ.ร.บ. ลักลอบตัดตราไม้ ร.ศ. ๑๑๗ (พ.ศ. ๒๔๔๑)
๙. พ.ร.บ. ป้องกันการชักลากไม้สักที่ยังไม่ได้เสียค่าต่อและค่าภาษี ร.ศ. ๑๑๘ (พ.ศ. ๒๔๔๒)
๑๐. กฎข้อบังคับอนุญาตไม้สักสำหรับใช้ในการปลูกสร้างที่ทำราชการและการสาธารณประโยชน์ ร.ศ. ๑๑๙ (พ.ศ. ๒๔๔๓)
๑๑. พ.ร.บ. เปลี่ยนวิธีเก็บภาษีไม้กระยาเลย ร.ศ. ๑๑๙ (พ.ศ. ๒๔๔๓)
๑๒. พ.ร.บ. รักษาป่า พุทธศักราช ๒๔๕๖
๑๓. พ.ร.บ. แก้ไข พ.ร.บ. พิกัดภาษีภายใน พุทธศักราช ๒๔๗๐
๑๔. พ.ร.บ. รักษาป่า (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๗๙
๑๕. พ.ร.บ. ควบคุมการทำยางสน พุทธศักราช ๒๔๘๐
๑๖. พ.ร.บ. ว่าด้วยการคุ้มครองและสงวนป่า
๑๗. พ.ร.บ. คุ้มครองสงวนป่า พุทธศักราช ๒๔๘๑

กฎหมายป่าไม้ในปัจจุบัน

๑. พ.ร.บ. ป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔
๒. พ.ร.บ. ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗
๓. พ.ร.ฎ. กำหนดไม้หวงห้าม พ.ศ. ๒๕๓๐
๔. พ.ร.บ. สงวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕
๕. พ.ร.บ. สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕
๖. พ.ร.บ. เลื่อยไต่ยนต์ พ.ศ. ๒๕๔๕
๗. ระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยมาตรการควบคุม ตรวจสอบ และเร่งรัดการดำเนินงานคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๕๒

**สรุปข้อมูลสถิติคดีบุกรุกพื้นที่ป่าไม้
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๕
กรมป่าไม้**

ภูมิภาค	ปีงบประมาณ						ผลรวม ๓ ปี	
	๒๕๕๓		๒๕๕๔		๒๕๕๕		จำนวนคดี	พื้นที่ (ไร่-งาน-วา)
	จำนวนคดี	พื้นที่ (ไร่-งาน-วา)	จำนวนคดี	พื้นที่ (ไร่-งาน-วา)	จำนวนคดี	พื้นที่ (ไร่-งาน-วา)		
ภาคเหนือ								
คดีถึงที่สุด	๕๕	๓๖๐-๒-๕๗	๒๕	๑๕๕-๓-๗๙	๑๕	๒๑๕-๓-๑๒	๗๕	๗๓๕-๑-๗๕
คดีที่ยังไม่สิ้นสุด	๑,๐๑๐	๑๑,๒๕๑-๒-๕๕	๑,๐๑๙	๑๕,๕๓๗-๓-๒๕	๑,๑๕๐	๑๕,๗๙๕-๒-๕๐	๓,๑๗๙	๓๕,๑๕๕-๐-๓๒
รวม	๑,๐๕๕	๑๑,๖๑๒-๑-๐๕	๑,๐๗๕	๑๕,๖๙๐-๓-๐๓	๑,๑๖๕	๑๕,๙๑๐-๑-๖๒	๓,๒๕๔	๓๕,๙๑๐-๑-๗๐
ภาคกลาง								
คดีถึงที่สุด	๑๖	๗๕-๒-๗๕	๙	๑๕๕-๓-๕๐	๖	๒๐-๓-๕๕	๓๑	๒๕๑-๒-๐๒
คดีที่ยังไม่สิ้นสุด	๕๑๗	๕,๕๕๐-๒-๒๙	๕๕๒	๑๑,๒๐๕-๓-๖๕	๕๑๙	๕-๒-๑๑	๑,๕๗๕	๑๕,๗๕๕-๐-๐๕
รวม	๕๓๓	๕,๖๒๕-๑-๐๗	๕๕๑	๑๑,๓๕๕-๓-๐๕	๕๒๕	๒๖-๑-๙๕	๑,๕๐๖	๑๕,๙๖๖-๒-๐๖
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ								
คดีถึงที่สุด	๒๖	๑๐๒-๒-๐๖	๒๑	๒๑๙-๓-๙๒	๕	๕๗-๒-๕๐	๕๕	๓๕๐-๐-๗๕
คดีที่ยังไม่สิ้นสุด	๕๖๗	๕-๑-๐๐	๗๕๓	๑๗,๐๕๗-๐-๓๖	๕๑๐	๙๕,๕๕๕-๐-๕๒	๑,๓๓๐	๑๒๒,๕๖๕-๑-๗๕
รวม	๕๙๓	๑๐๖-๓-๐๖	๗๗๔	๑๗,๒๖๖-๐-๒๒	๕๑๕	๙๖,๑๓๑-๐-๒๒	๑,๖๖๕	๑๒๓,๙๓๐-๑-๕๐
ภาคใต้								
คดีถึงที่สุด	๑๐	๕๕-๓-๒๗	๗	๑๕/๑๕๗๕	-	-	๑๗	๗๐-๑-๐๒
คดีที่ยังไม่สิ้นสุด	๙๙๓	๑๐,๐๐๙-๓-๕๕	๖๖๙	๕,๕๐๐-๓-๕๐	๕๕๕	๗,๐๕๙-๐-๙๓	๒,๒๖๖	๒๒,๖๑๘-๐-๑๕
รวม	๙๙๓	๑๐,๐๖๕-๒-๓๒	๖๗๖	๕,๕๑๕-๑-๕๕	๕๕๕	๗,๐๕๙-๐-๙๓	๒,๒๖๖	๒๒,๖๑๘-๐-๑๕
ผลรวมคดีถึงที่สุด	๙๗	๕๙๓-๒-๕๕	๕๕	๕๗๙-๐-๕๖	๓๒	๒๓๗-๑-๗๖	๑๕๗	๑,๕๓๐-๑-๒๐
ผลรวมคดีที่ยังไม่สิ้นสุด	๒,๕๕๗	๒๕,๕๖๖-๑-๓๒	๒,๙๕๓	๕๗,๓๕๕-๓-๐๕	๒,๖๖๖	๓๕,๙๓๗-๑-๙๖	๘,๑๕๖	๑๐๕,๑๒๕-๒-๓๒
ผลรวมทั้งหมด	๒,๖๕๔	๒๖,๑๕๙-๓-๗๐	๓,๐๕๑	๕๗,๕๕๓-๓-๙๐	๒,๖๖๕	๓๕,๒๓๗-๐-๓๒	๘,๒๖๖	๑๐๗,๕๕๕-๓-๕๒

ข้อมูล ณ วันที่ ๕ มี.ค. ๕๖

**สรุปข้อมูลคดีไม่ชอบกลาง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ - กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐
กรมป่าไม้**

ปีงบประมาณ	จำนวน คดี	จำนวน ผู้ต้องหา	ไม่สึกก่อน ท่อม/ส.บ.ม.	ไม่สึกแปรรูป แฉ่บ/ส.บ.ม.	ไม่พะยุงท่อม ท่อม/ส.บ.ม.	ไม่พะยุงแปรรูป แฉ่บ/ส.บ.ม.	ไม่กระยาท่อม ท่อม/ส.บ.ม.	ไม่กระยาแปรรูป แฉ่บ/ส.บ.ม.	มูลค่า ความเสียหาย	รณ (คัม)	เลื่อย (คัม)	อุปกรณ์ อื่น ๆ (คัม)
๒๕๕๙	๑	๒	-	-	-	-	๖๓/๑,๒๓	๐/๐	๓,๓๐๒	-	-	๑
คดีตั้งข้อหา คดีที่ยังไม่สิ้นสุด	๑๐	๕	๒๓๖๒/๒๐๖๕	๕๓/๑,๓๙	-	-	๑๕๙/๕๑,๖๓	๒๐/๑,๒๑	๕๕,๒๕๐	๑	-	๑
รวม	๑๑	๖	๒๓๖๒/๒๐๖๕	๕๓/๑,๓๙	-	-	๒๒๒/๕๑,๖๓	๒๐/๑,๒๑	๕๕,๙๕๒	๑	-	๒
๒๕๕๐	๑๑๓	๑๕๓	๒๒๕/๑๕,๑๕	๕๓๕/๕,๙๕	๑,๕๕๒/๑๑๙๐๑	๖๑๕/๒๙๐๑	๑,๓๕๙/๑๓๐๖๓	๑,๓๕๙/๒๙๐๖๕	๕๓๓,๕๓๓.๕๐	๕๖	๒๓	๙๕
คดีตั้งข้อหา คดีที่ยังไม่สิ้นสุด	๑๐๕๙	๕๓๕	๓,๕๓๖/๓๑๐,๒๑	๕๓๓๑/๕,๕๕๑	๑๕,๒๙๕/๑,๑๕๓,๓๖	๒,๖๖๕/๒๕๕๕,๑๓	๑๕๐๒๐/๓๑๓๙๕๕	๒๕,๕๕๕/๕๐๐,๓/๑	๕๕,๕๕๐,๕๕๒๑,๕๖	๒๖๖๕	๑๕๒๑	๕๕๖
รวม	๑,๒๐๒	๑๓๕๑	๓,๕๐๕/๓๒๕,๓๙	๕๓๖๓/๕,๕๕๖,๙๕	๑๓,๑๕๓/๑,๓๐๒,๓๖	๓,๓๐๐/๒๕๕๕,๑๕	๑๖,๕๐๓/๑,๑๓๑,๖๓	๓๐,๖๒๒/๕๐๐,๓๓๕	๙๕,๕๕๕,๓๙๕๕,๒๖	๓๒๑๑	๑๓๑๑	๕๕๕๐
๒๕๕๑	๓๑๐	๕๓๙	๓๐๕/๒๙๖/๒๖	๖,๖๕๑/๓๕๕	๑,๕๕๕/๕๙๐๕	๑๕๓/๓/๕	๕๐,๓๓๑/๓๑๐,๓๕	๕๕๕๕/๑๕๐,๓๓๕	๑,๙๖๕,๕๕๑๓,๖๐	๑๕๕	๓/๓	๒๖๑
คดีตั้งข้อหา คดีที่ยังไม่สิ้นสุด	๒,๖๕๙	๑,๓๖๕	๑๕,๓๒๐/๑,๐๓๓/๒๓	๒๓๕๕๕/๓๕๓๖,๕๙	๑,๓๓๕/๑,๕๙๖,๕๓	๕๖๑๑๑/๓๖๖,๑๕	๕๐,๓๓๑/๓๖๖,๑๕	๖๕๕๕๕/๑๕๐,๓๓๕	๑,๙๖๕,๕๕๑๓,๖๐	๑๕๕	๓/๓	๑๕๕๕
รวม	๒,๙๖๙	๑,๕๖๕	๑๕,๖๒๖/๑,๑๖๖,๕๓	๖,๙๙๐/๓๕๘	๒,๙๙๐/๓๐๖๑	๕๖๑๑๑/๓๖๖,๑๕	๕๐,๓๓๑/๓๖๖,๑๕	๖๕๕๕๕/๑๕๐,๓๓๕	๒,๖๖๐,๕๕๑๓,๖๐	๓๒๑๑	๓/๓	๑๓๑๑
๒๕๕๒	๓๕๒	๕๓๓	๑,๓๖๒/๑๕๕,๖๖	๑๐๐๑๕/๓๐๕	๓๖/๓๐๙	๕๒๖/๑๕	๓,๕๕๑/๑๖๖,๑๕	๓/๐๕๐/๑,๕๓๓	๑,๙๖๐,๕๕๑๓,๖๐	๑๓๒๑	๓/๕	๓๑๐
คดีตั้งข้อหา คดีที่ยังไม่สิ้นสุด	๒,๕๕๖	๑,๐๓๑	๓,๓๖๒/๑๕๕,๖๖	๑๐๐,๑๕๕/๑๖๕๖,๑๕	๑,๓๖๒/๑๖๖,๑๕	๒๒๖๐/๑๕๕๕,๑๕	๓,๕๕๑/๑๖๖,๑๕	๓/๐๕๐/๑,๕๓๓	๑,๙๖๐,๕๕๑๓,๖๐	๑๓๒๑	๓/๕	๑๓๑๐
รวม	๓,๑๓๕	๑,๕๕๕	๑,๓๖๒/๑๕๕,๖๖	๑๐๐,๑๕๕/๑๖๕๖,๑๕	๑,๓๖๒/๑๖๖,๑๕	๒๒๖๐/๑๕๕๕,๑๕	๓,๕๕๑/๑๖๖,๑๕	๓/๐๕๐/๑,๕๓๓	๑,๙๖๐,๕๕๑๓,๖๐	๓๑๐๐	๓/๕	๑,๕๕๐
๒๕๕๓	๒๐๒	๒๕๕	๓๓๑/๒๑,๓๕	๒๖๖๕๓/๓๕๐๕	๑๙๐/๑๖๖,๑๕	๓๑/๓๕	๑,๑๑๑/๕๖๖,๕๓	๕,๓๑๕/๖๓๖,๓	๓๒๕,๑๕๑,๓๓	๕๕	๕๕	๑๓๖๒
คดีตั้งข้อหา คดีที่ยังไม่สิ้นสุด	๓๐๕๓	๑,๓๕๓	๑๖,๒๑๑/๑,๕๕๕,๖๓	๒๖๖๕๓/๓๕๐๕	๒,๓๓๑/๒๑๑,๑๓	๑,๑๑๑/๕๖๖,๕๓	๑,๑๑๑/๕๖๖,๕๓	๕,๓๑๕/๖๓๖,๓	๓๒๕,๑๕๑,๓๓	๕๕	๓๓๐	๑,๕๖๒
รวม	๓,๒๕๕	๑,๖๐๕	๑๖,๕๔๒/๑,๖๑๑,๑๓	๒๖๖๕๓/๓๕๐๕	๒,๕๒๑/๒๑๑,๑๓	๑,๑๑๑/๕๖๖,๕๓	๑,๑๑๑/๕๖๖,๕๓	๕,๓๑๕/๖๓๖,๓	๓๒๕,๑๕๑,๓๓	๓๓๖	๓๓๖	๒,๑๓๑

การจัดการที่ดินป่าไม้

วิธีการสงวนป่า

วิธีดำเนินการสงวนป่าเป็นงานเกี่ยวกับการดำเนินการประกาศป่าให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติ เป็นงานที่สำคัญของหน่วยงานจัดการป่าสงวนแห่งชาติ กองจัดการที่ดินป่าสงวนแห่งชาติ กรมป่าไม้(เดิม) และเป็นงานโครงการที่สำคัญอันหนึ่งที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ กรมป่าไม้ในขณะนั้น จึงได้จัดอันดับงานจัดการป่าสงวนแห่งชาติไว้อันดับแรกงานหนึ่ง ทั้งนี้ เพื่อทำการเร่งรัดการสงวนป่าให้ได้เนื้อที่ประมาณ ๑๕๖ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๕๐ ของเนื้อที่ประเทศ ตามแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๐๔-๒๕๐๙ โดยมีประวัติความเป็นมาในการดำเนินการสงวนป่าของกรมป่าไม้ตั้งแต่แรก ดังนี้

กรมป่าไม้ได้เริ่มดำเนินการสงวนป่าตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๙ เป็นต้นมา คือ ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติสงวนป่าขึ้นไปเพื่อพิจารณาตามลำดับ ต่อมา พ.ศ. ๒๔๖๐ จึงได้สั่งให้เจ้าพนักงานป่าไม้ภาคเตรียมการสงวนป่าโดยคัดเลือกป่าที่สมควรสงวนไว้ แต่พระราชบัญญัติสงวนป่าต้องหยุดชะงักไป จึงไม่สามารถจะดำเนินการสงวนตามวิธีการที่ได้กำหนดในพระราชบัญญัติสงวนป่าดังกล่าวได้ การสงวนป่าจึงเริ่มด้วยการอาศัยวิธีการและอำนาจของฝ่ายปกครองดำเนินการกำหนดพื้นที่ป่าไม้ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ และวิธีการของกฎหมายฉบับอื่น ๆ ตามลำดับ ดังนี้

๑. วิธีดำเนินการสงวนป่าอันดับแรกของกรมป่าไม้ คือ ให้เจ้าพนักงานป่าไม้ภาคคัดเลือกพื้นที่ป่าไม้ที่เห็นสมควรสงวน เสนอให้สมุหเทศาภิบาล หรือผู้ว่าราชการจังหวัด ดำเนินการกำหนดพื้นที่ป่าไม้ โดยประกาศตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ บางแห่งก็ดำเนินการประกาศเสียเอง การประกาศสงวนป่าโดยวิธีนี้ได้ใช้แผนที่สังเขปแสดงบริเวณป่าโดยมิได้มีการหมายเขตและรังวัดทำแผนที่โดยแน่ชัด และได้ใช้วิธีการนี้ตลอดมาจนถึง พ.ศ. ๒๔๘๐ สามารถประกาศพื้นที่ป่าให้เป็นป่าสงวนได้ จำนวนพื้นที่ ๔๓๘,๓๕๕ ไร่ หรือจำนวน ๘๓ แปลง และได้ดำเนินการประกาศพื้นที่ป่าตามวิธีดังกล่าวจนถึง พ.ศ. ๒๔๘๓ ได้จำนวน ๑๑๐ แปลง

๒. วิธีดำเนินการสงวนป่าของกรมป่าไม้ในลำดับต่อมา ก็อาศัยอำนาจตามบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๗๘ ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกากำหนดพื้นที่ป่าไม้เป็นที่ดินหวงห้าม เพื่อใช้ในราชการด้านป่าไม้ โดยสามารถกำหนดป่าแห่งแรก คือ พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดินอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี พ.ศ. ๒๔๘๐

๓. วิธีดำเนินการสงวนป่าตามพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พ.ศ. ๒๔๘๑ เป็นวิธีอันแรกที่กรมป่าไม้ได้กำหนดขึ้นเอง โดยการเสนอร่างกฎหมายฉบับนี้ขึ้นมาจนสามารถประกาศเป็นกฎหมายออกมาใช้ในปี ๒๔๘๑ โดยแยกวิธีดำเนินการออกเป็น ๒ ประเภท คือ

ก. ป่าคุ้มครอง ไม่ต้องทำการรังวัดหมายแนวเขตป่าในท้องที่ แต่ให้จัดทำเป็นแผนที่สังเขปแสดงบริเวณที่จะสงวนแนบท้ายพระราชกฤษฎีกา และการประกาศคุ้มครองก็ใช้พระราชกฤษฎีกา

ข. ป่าสงวน จะต้องส่งเจ้าหน้าที่ที่ออกไปทำการรังวัดหมายแนวเขตป่าในท้องที่เพื่อให้ได้แผนที่ที่แน่นอนชัดแจ้ง โดยมีหลักเขต บ้าย และเครื่องหมายอื่น ๆ แสดงไว้ในพื้นที่อันแท้จริง แล้วจึงจัดทำแผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกาได้ และการประกาศก็ใช้พระราชกฤษฎีกาด้วยเช่นกัน

ต่อมาได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พ.ศ. ๒๔๘๑ ประกาศใช้เป็นฉบับที่ ๒ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๖ ได้มีการเปลี่ยนแปลงการแต่งตั้งเกี่ยวกับตัวบุคคลในคณะกรรมการพิจารณาสอบสวนแนวเขตป่า

การดำเนินการสงวนคุ้มครองป่าตามข้อ ก. และข้อ ข. จะต้องให้คณะกรรมการพิจารณาสอบสวนแนวเขตป่าเข้าดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จตามกฎหมายดังกล่าวเสียก่อน แล้วจึงจะดำเนินการประกาศเป็นป่าคุ้มครองหรือสงวนได้

ส่วนวิธีดำเนินการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๗ มีข้อแตกต่างจากฉบับที่ ๑ และที่ ๒ ที่สำคัญ คือ การประกาศป่าคุ้มครองและป่าสงวนตามพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนฉบับนี้ ให้ประกาศโดยกฎกระทรวง ทั้งนี้ เพื่อเร่งรัดการดำเนินการสงวนและคุ้มครองป่าให้รวดเร็วขึ้น

ป่าคุ้มครองแห่งแรกที่ประกาศได้คือป่าเขาพุกระดึง ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกาในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๐ ตอนที่ ๖๕ วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๔๘๖ และได้เพิกถอนทั้งหมด เพื่อประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ เป็นอุทยานแห่งชาติภูกระดึง จังหวัดเลย ในปี พ.ศ. ๒๕๒๒

๔. วิธีดำเนินการสงวนตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ เป็นวิธีการที่ใช้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันนี้ ซึ่งมีลักษณะของป่าที่ควรสงวนตามหลักที่ถือปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันนี้ คือ ป่าที่จะกำหนดให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติจะต้องเป็นป่าที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้จำแนกเป็นที่ป่าไม้แล้วซึ่งป่าดังกล่าว ก็คือป่าที่คณะกรรมการจำแนกประเภทที่ดินได้พิจารณาเสร็จเรียบร้อยแล้ว และลักษณะของพื้นที่ที่จะกำหนดเป็นป่าได้ คณะกรรมการจำแนกประเภทที่ดินได้เคยยึดถือเป็นหลักว่าควรมีลักษณะดังนี้

๔.๑ พื้นที่ป่าบนและบริเวณเขา ภูเขา ควนเขา หรือป่าต้นน้ำลำธาร เพื่อเก็บความชุ่มชื้นป้องกันดินพังทลาย ทำให้เกิดปุ๋ยตามธรรมชาติ อันเป็นประโยชน์ต่อการเกษตรกรรมและประโยชน์อื่นของประชาชน

๔.๒ พื้นที่ป่าผืนใหญ่ตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ ไร่ ขึ้นไป ซึ่งกรมป่าไม้มีแผนการหรือดำเนินการจัดเป็นป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อบำรุงรักษาตามโครงการป่าไม้ หรือจัดเป็นป่าผูกขาดป่าสัมปทาน

๔.๓ พื้นที่ดินมิใช่ผืนใหญ่ แต่มีไม้มีค่าหนาแน่น คือ ไม้สัก ไม้พยูง ไม้ยาง ไม้ตะเคียน เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งต้องรักษาไว้เพื่อการสงวนและแพร่พันธุ์

๔.๔ พื้นที่ป่าตรงช่องลมพายุ ซึ่งจำเป็นต้องเก็บรักษาไว้เป็นพวกกำบังลมและความร้อนให้พืชผลและทรัพย์สินของราษฎรในบริเวณหรือใกล้เคียงพื้นที่ป่าประเภทนี้

๔.๕ พื้นที่ป่าเลนในจังหวัดชายทะเลอันเป็นแหล่งผลิตพื้นและไม้เผาถ่าน หรือที่กำบังคลื่นลมให้แก่ที่ดินที่ต่อเนื่องเข้ามาตอนใน

๔.๖ พื้นที่ชายทะเลที่ทำหน้าที่ป้องกันมิให้พายุฤดูลมพายุพัดพาเข้าไปก่อความเสียหายให้แก่พื้นที่กสิกรรม หรือทรัพย์สินของราษฎร

๔.๗ พื้นที่ป่าที่กรมป่าไม้จัดเป็นสงวนป่าหรือสถานีวิจัย สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ วนอุทยานหรือแหล่งสัตว์ป่า

ปัจจุบันมีการดำเนินการสงวนป่าถึงกฎกระทรวง เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๗๙ก วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ มีป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๑,๒๒๑ ป่า เนื้อที่ ๑๔๓,๙๒๕,๓๐๓.๒๙๕ ไร่ หรือร้อยละ ๔๔.๘๑ ของพื้นที่ประเทศไทย แต่ในปี พ.ศ. ๒๕๓๖ มีการส่งมอบป่าสงวนแห่งชาติ บางส่วน ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อนำไปจัดที่ดินให้กับเกษตรกร เป็นพื้นที่รวมประมาณ ๓๒.๕๙ ล้านไร่

จำนวนและเนื้อที่ป่าสงวนแห่งชาติในประเทศไทย

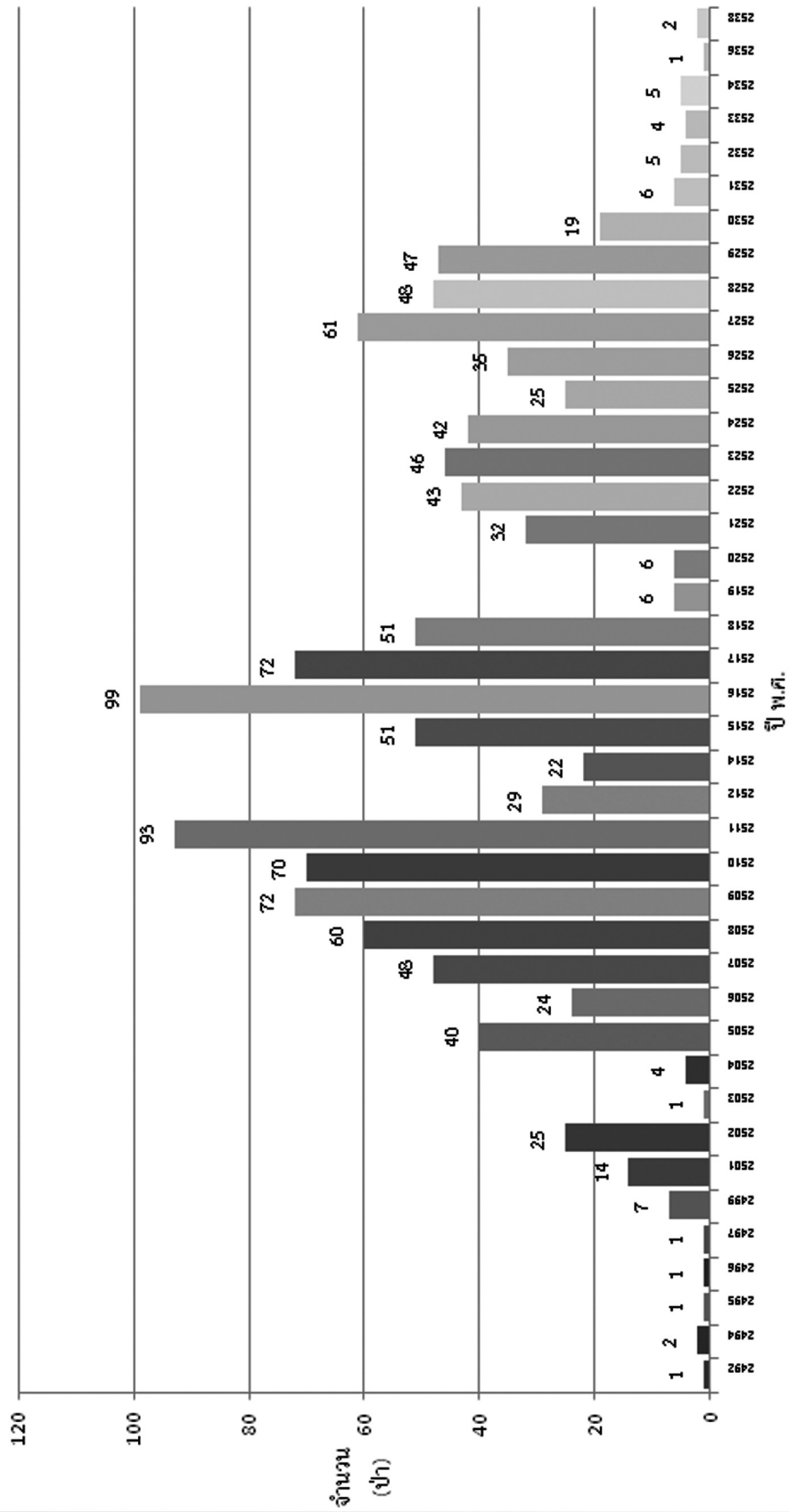
จังหวัด	จำนวน (ป่า)	เนื้อที่ (ไร่)	เนื้อที่ (ตร.กม.)
ภาคกลาง			
กาญจนบุรี	๑๕	๕,๐๑๔,๔๘๕.๒๕	๘,๐๒๓.๑๘
ชัยนาท	๒	๗๘,๓๓๐.๗๕	๑๒๕.๓๓
นครปฐม	๐	-	-
นนทบุรี	๐	-	-
ปทุมธานี	๐	-	-
พระจวบคีรีขันธ์	๒๐	๑,๗๕๘,๕๕๓.๕๐	๒,๘๑๓.๖๙
พระนครศรีอยุธยา	๐	-	-
เพชรบุรี	๑๕	๒,๓๙๗,๖๐๐.๐๐	๓,๘๓๖.๑๖
ราชบุรี	๗	๑,๑๖๕,๕๙๓.๗๕	๑,๘๖๔.๙๕
ลพบุรี	๕	๑,๑๑๐,๑๐๘.๕๐	๑,๗๓๖.๑๗
สมุทรปราการ	๐	-	-
สมุทรสงคราม	๐	-	-
สมุทรสาคร	๒	๑๖,๒๐๘.๐๐	๒๕.๙๓
สระบุรี	๘	๓๙๒,๘๕๙.๗๕	๖๒๘.๕๘
สิงห์บุรี	๐	-	-
สุพรรณบุรี	๗	๘๒๕,๑๐๒.๕๒	๑,๒๒๐.๑๖
อ่างทอง	๐	-	-
ภาคตะวันออก			
จันทบุรี	๑๘	๑,๕๙๑,๖๙๗.๕๐	๒,๕๕๖.๓๒
ฉะเชิงเทรา	๑	๑,๕๑๗,๑๐๖.๒๕	๒,๔๒๗.๓๗
ชลบุรี	๙	๙๐๖,๓๙๖.๐๐	๑,๔๕๐.๒๓
ตราด	๑๔	๘๕๓,๕๖๔.๕๐	๑,๒๖๕.๗๐
นครนายก	๐	-	-
ปราจีนบุรี	๑๓	๓,๖๖๔,๓๐๙.๗๕	๕,๘๖๒.๙๐
ระยอง	๘	๕๑๓,๗๔๓.๐๐	๘๒๑.๙๙
สระแก้ว			

จังหวัด	จำนวน (ป่า)	เนื้อที่ (ไร่)	เนื้อที่ (ตร.กม.)
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ			
กาฬสินธุ์	๑๔	๑,๑๔๔,๕๓๒.๓๓	๑,๔๓๑.๓๒
ขอนแก่น	๒๒	๑,๖๙๓,๕๒๐.๐๐	๒,๓๑๖.๐๓
ชัยภูมิ	๑๑	๒,๐๖๔,๘๓๙.๐๐	๓,๓๐๓.๓๔
นครพนม	๑๓	๑,๘๓๔,๓๙๙.๕๐	๒,๙๓๕.๐๔
นครราชสีมา	๒๙	๔,๘๖๔,๒๓๘.๕๐	๗,๓๗๒.๓๘
บึงกาฬ		รวมอยู่ในจังหวัดหนองคาย	
บุรีรัมย์	๒๒	๑,๓๕๐,๐๖๙.๕๐	๒,๘๐๐.๑๑
มหาสารคาม	๑๐	๒๕๔,๓๑๒.๒๕	๔๐๖.๙๐
มุกดาหาร	๘	๖๓๐,๔๔๕.๐๐	๑,๐๓๒.๓๑
ยโสธร	๒๓	๓,๑๒,๘๒๒.๐๐	๑,๑๔๐.๕๒
ร้อยเอ็ด	๑๐	๔๓๙,๓๐๓.๐๐	๗๖๖.๘๙
เลย	๒๐	๔,๓๕๒,๑๐๓.๐๐	๖,๙๖๓.๓๖
ศรีสะเกษ	๒๕	๑,๒๓๔,๓๑๒.๐๐	๒,๐๓๘.๙๐
สกลนคร	๑๖	๑,๓๐๒,๑๕๑.๒๘	๒,๓๒๓.๔๔
สุรินทร์	๒๙	๑,๑๑๕,๒๘๔.๐๐	๑,๓๘๔.๕๕
หนองคาย	๘	๒,๐๘๖,๓๓๕.๐๐	๓,๓๓๘.๘๔
หนองบัวลำภู		รวมอยู่ในจังหวัดอุดรธานี	
อำนาจเจริญ		รวมอยู่ในจังหวัดอุบลราชธานี	
อุดรธานี	๒๓	๔,๕๑๒,๓๓๐.๕๐	๗,๒๑๙.๓๙
อุบลราชธานี	๕๘	๔,๐๖๓,๘๕๕.๖๓	๖,๕๐๘.๕๓
ภาคใต้			
กระบี่	๔๕	๑,๔๑๕,๙๕๒.๐๐	๒,๒๖๕.๕๒
ชุมพร	๒๖	๑,๙๔๔,๐๙๕.๒๕	๓,๑๑๐.๕๕
ตรัง	๖๔	๑,๔๓๕,๓๙๓.๐๐	๒,๓๖๑.๒๘
นครศรีธรรมราช	๖๙	๑,๙๒๔,๖๕๕.๒๕	๓,๐๓๙.๕๕
นราธิวาส	๒๐	๖๙๕,๖๕๖.๓๕	๑,๑๑๓.๐๓
ปัตตานี	๑๕	๙๙,๖๔๘.๐๐	๑๕๙.๔๔
พังงา	๓/๓	๑,๕๐๕,๔๒๓.๐๐	๒,๔๐๘.๖๘
พัทลุง	๓๑	๓,๕๖,๕๖๙.๒๕	๑,๒๑๐.๓๕

จังหวัด	จำนวน (ป่า)	เนื้อที่ (ไร่)	เนื้อที่ (ตร.กม.)
ภูเก็ต	๑๖	๑๐๕,๘๐๙.๒๕	๑๖๙.๒๙
ยะลา	๑๑	๖๖๘,๔๒๓.๗๕	๑,๐๖๙.๔๘
ระนอง	๑๓	๑,๓๙๒,๓๐๐.๕๐	๒,๒๒๓.๖๘
สงขลา	๔๑	๑,๒๕๖,๖๖๙.๐๐	๒,๐๑๐.๖๓
สตูล	๑๘	๓๒๙,๙๗๔.๕๕	๑,๑๖๓.๙๖
สุราษฎร์ธานี	๒๖	๓,๖๔๓,๕๙๕.๐๐	๕,๘๒๙.๗๕
ภาคเหนือ			
กำแพงเพชร	๙	๓,๒๓๕,๙๗๐.๗๕	๕,๒๔๑.๕๕
เชียงราย	๓๙	๖,๕๒๐,๖๘๕.๒๕	๑๐,๔๓๓.๑๐
เชียงใหม่	๒๕	๑๒,๒๒๒,๓๙๕.๘๗	๑๙,๕๕๕.๘๓
ตาก	๑๕	๗,๕๖๗,๗๖๘.๐๐	๑๒,๑๐๘.๔๓
นครสวรรค์	๖	๑,๓๑๙,๒๙๓.๒๕	๒,๑๑๐.๘๗
น่าน	๑๖	๖,๔๙๗,๒๓๑.๖๒	๑๐,๓๙๕.๕๗
พะเยา	๓	๔๒๖,๗๕๖.๐๐	๖๘๒.๘๑
พิจิตร	๓	๓,๙๑๐.๐๐	๖.๒๖
พิษณุโลก	๑๓	๓,๑๗๗,๓๐๑.๐๐	๕,๐๘๓.๖๘
เพชรบูรณ์	๑๓	๓,๙๕๓,๔๕๕.๐๐	๖,๓๒๕.๕๓
แพร่	๒๗	๒,๙๗๖,๘๘๘.๐๐	๔,๓๖๓.๐๒
แม่ฮ่องสอน	๙	๖,๙๘๘,๕๒๘.๐๐	๑๑,๑๘๑.๖๔
ลำปาง	๓๓	๕,๓๐๒,๔๗๕.๐๐	๘,๔๘๓.๙๖
ลำพูน	๑๐	๑,๘๓๐,๐๓๘.๐๐	๒,๙๒๘.๐๖
สุโขทัย	๑๒	๑,๗๓๐,๙๗๔.๗๕	๒,๗๖๙.๕๖
อุตรดิตถ์	๑๕	๓,๓๐๐,๐๔๔.๗๕	๕,๒๘๐.๐๗
อุทัยธานี	๙	๒,๘๒๘,๑๘๕.๐๐	๔,๕๒๕.๑๐
รวม	๑,๒๒๑	๑๔๓,๙๒๕,๕๐๕.๓๐	๒๓๐,๒๘๐.๖๕

หมายเหตุ จำนวนและเนื้อที่ป่าสงวนแห่งชาติตามกฎหมายกระทรวง รวมทั้งทั่วประเทศ จำนวน ๑,๒๒๑ ป่า เนื้อที่รวม ๑๔๓,๙๒๕,๕๐๕.๒๙๕ ไร่ รวบรวมถึงกฎกระทรวง เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๗๙๗ วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

การประกาศป่าสงวนแห่งชาติในประเทศไทย

พื้นที่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้

ที่	สถานภาพ	เนื้อที่ (ไร่)	หมายเหตุ
๑	ป่าสงวนแห่งชาติ	๑๔๓,๙๒๕,๔๐๔.๓๐	พื้นที่ตามท้ายกฎกระทรวง ๑,๒๒๑ ป่า
๒	อุทยานแห่งชาติ	๓๘,๘๕๘,๙๑๗.๑๙	อุทยานแห่งชาติ ๑๒๗/ อุทยาน (๑๓ มิ.ย. ๒๕๕๕) ข้อมูลจาก พรฎ.ประกาศ อุทยานฯ จนปัจจุบัน
๓	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	๒๒,๘๕๖,๑๖๒.๕๐	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ๕๘ เขต (๒๓ พ.ย. ๒๕๕๒)ข้อมูล จาก พรฎ.ประกาศเขตรักษา จนปัจจุบัน
๔	พื้นที่ อช./ขสป. ซ้อนทับกับ ป่าสงวนแห่งชาติ	๔๘,๐๗๔,๐๔๔.๐๐	คำนวณด้วยวิธีการทาง GIS เฉพาะที่ซ้อนทับกับป่าสงวน แห่งชาติ
๕	มอบ ส.ป.ก.	๓๒,๕๙๔,๙๗๒.๑๔	จากเอกสารการส่งมอบและ กันคืน
๖	ป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ในความ รับผิดชอบของกรมป่าไม้	๖๓,๒๕๖,๓๘๘.๑๖	
๗	พื้นที่ป่าไม้ถาวร (นอกเขตป่า สงวนฯ)	๑๐,๕๑๓,๔๐๒.๐๔	กรมพัฒนาที่ดิน
๘	รวมพื้นที่อยู่ในความรับผิดชอบ ของกรมป่าไม้	* ๓/๓, ๓/๓/๓, ๓/๙๐.๒๐	

หมายเหตุ

พื้นที่ในลำดับที่ ๖ เท่ากับพื้นที่ในลำดับที่ ๑-๕

พื้นที่ในลำดับที่ ๘ เท่ากับพื้นที่ในลำดับที่ ๖+๗

*ที่มา สำนักจัดการที่ดินป่าไม้

การจัดการป่าชุมชน

ความเป็นมาโครงการป่าชุมชน

ในอดีตชุมชนต้องการใช้ประโยชน์จากไม้เพื่อการใช้สอย เช่น ไม้ก่อสร้าง ไม้ฟืน ไม้ผล เพิ่มปริมาณมากขึ้น กรมป่าไม้มองเห็นถึงความจำเป็นที่ต้องเข้าไปส่งเสริมให้มีการผลิตไม้เป็นวัตถุดิบ สำรองในอนาคต โดยการแจกจ่ายกล้าไม้ให้กับราษฎรในชุมชนนำไปปลูกในทุกๆพื้นที่ และเริ่มในพื้นที่ นอกเขตป่าไม้เป็นลำดับแรก โดยหวังจะเป็นการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ เพิ่มปริมาณไม้ และการใช้ประโยชน์จาก ต้นไม้ที่ปลูกได้ง่ายและสะดวก

ต่อมากรมป่าไม้ได้เพิ่มกิจกรรมการส่งเสริมให้ชุมชนที่อาศัยอยู่ใกล้ป่าเข้ามาร่วมปลูกต้นไม้ ในพื้นที่เขตป่าไม้ ร่วมดูแลอนุรักษ์ป่าไม้ ให้เป็นแหล่งใช้สอยในครัวเรือน และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ อย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นการจัดการป่าไม้ในลักษณะที่เรียกว่า การจัดการป่าชุมชน ในกรณี กรมป่าไม้ โดยสำนักจัดการป่าชุมชนได้พัฒนาแนวคิดและกำหนดแนวทางการจัดทำโครงการป่าชุมชน เพื่อให้ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านป่าชุมชนปฏิบัติงานเป็นแนวทางเดียวกัน สืบเนื่องกันมาตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๔๓ โดยมีวัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมการจัดการป่าไม้โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ควบคุม ดูแลรักษา หรือบำรุงป่า พัฒนาสิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์

๒. เพื่อส่งเสริมการพัฒนาป่าไม้ควบคู่กับการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ภายใต้หลักการ ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมุ่งหวังให้ชุมชนมีความพร้อมและร่วมจัดการป่าไม้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือของชุมชน องค์การภาคเอกชนและหน่วยงานของรัฐ ให้เข้มแข็งและมีบทบาทในการบริหารจัดการป่าอย่างต่อเนื่อง

โดยได้แบ่งพื้นที่กลุ่มเป้าหมายดำเนินการเป็น ๒ กลุ่ม คือ

๑. พื้นที่กลุ่มเป้าหมายหลัก ได้แก่

๑.๑ ป่าสงวนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๐๗

๑.๒ ป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔

๒. พื้นที่กลุ่มเป้าหมายรอง ได้แก่

๒.๑ ที่ดินที่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (นสล.)

๒.๒ ที่ดินเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๒.๓ ที่ดินเขตนิคมสร้างตนเอง หรือนิคมสหกรณ์

๒.๔ ที่ราชพัสดุ

๒.๕ ที่ดินเขตหวงห้ามของรัฐ

๒.๖ สวนป่าของรัฐ

๒.๗ ที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ์ของบุคคลหรือนิติบุคคล

ในการคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย ควรคำนึงถึงลักษณะพื้นที่ ดังนี้

๑. อาณาเขตอยู่ติดหรือใกล้เคียงเขตพื้นที่หมู่บ้าน และราษฎรในหมู่บ้านมีความพร้อมและสนใจที่จะร่วมจัดทำโครงการป่าชุมชน

๒. ไม่จำกัดขนาดพื้นที่ดำเนินการ แต่ไม่ควรมีขนาดเล็กเกินไปเพราะจะทำให้กำหนดกิจกรรมได้น้อยและการสร้างปริมาณงานไม่ชัดเจน

๓. ไม่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

๔. ไม่เป็นพื้นที่สงวนราชการหรือผู้หนึ่งผู้ใดได้รับอนุญาตเข้าทำประโยชน์ หรือพื้นที่ที่กรมป่าไม้ใช้จัดการหรือประกาศเป็นพื้นที่วิจัยทางวิชาการหรือประโยชน์อย่างอื่นของรัฐ

๕. ไม่เป็นพื้นที่ที่ได้รับการประกาศเป็นแหล่งสงวน อนุรักษ์ หรือคุ้มครองทรัพยากรทางชีวภาพเป็นการเฉพาะ ภายใต้บัญญัติของกฎหมายอื่นๆ

๖. พื้นที่กลุ่มเป้าหมายรองต้องได้รับการยินยอมหรือแจ้งไม่ขัดข้องเป็นลายลักษณ์อักษรจากหน่วยงานที่กำกับดูแลรักษาพื้นที่หรือผู้มีอำนาจครอบครอง

การจัดตั้งป่าชุมชนอย่างเป็นทางการตามแนวทางของกรมป่าไม้ เริ่มเมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๔๒ โดยป่าชุมชนที่จัดตั้งเป็นแห่งแรก คือ ป่าชุมชนบ้านเขาราวเทียนทอง หมู่บ้านเขาราวเทียนทอง หมู่ที่ ๑๐ ตำบลเนินขาม กิ่งอำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท มีเนื้อที่จำนวน ๙๙๓-๐-๐ ไร่

ผลการอนุมัติโครงการป่าชุมชน ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ - ปัจจุบัน

ภาค	จำนวน		เมื่อที่ (ป่าสงวน)		เมื่อที่ (ป่า พ.ร.บ.)		เมื่อที่ (อื่น ๆ)		รวมเมื่อที่			
	หมู่บ้าน	โครงการ	ไร่	ตร.ก	ไร่	ตร.ก	ไร่	ตร.ก	ไร่	ตร.ก		
ภาคเหนือ	๒,๖๙๔	๒,๖๒๔	๑,๕๙๖,๔๒๔	๓	๑๕๐,๓๔๗	๑	๔๔	๐	๐	๑,๖๓๖,๕๑๒	๑	๓๔
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๔,๒๐๐	๓,๓๖๔	๖๓๙,๕๑๙	๓	๔๓๓,๓๗๐	๑	๒๓	๐	๐	๑,๐๗๓,๕๔๐	๐	๕๗
ภาคกลาง	๑,๐๓๔	๙๕๓	๒๙๗,๙๙๙	๓	๑๑๕,๖๒๒	๒	๕๔	๐	๐	๔๑๒,๖๓๒	๒	๓๐
ภาคใต้	๓/๓๓	๓/๑๑	๑๐๙,๒๐๓	๓	๕๐,๓๗๙	๓	๓๖	๓	๕๕	๑๖๐,๖๖๔	๒	๓/
รวมทั้งประเทศ	๘,๖๖๕	๘,๐๘๖	๒,๖๕๓,๕๕๒	๒	๓/๓๙,๕๔๐	๐	๘๓/	๓	๕๕	๓,๕๒๔,๐๖๓	๒	๙๕

ผลการอนุมัติโครงการป่าชุมชน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๖

ปี	จำนวน		เมื่อที่ (ป่าสงวน)		เมื่อที่ (ป่า พ.ร.บ.)		เมื่อที่ (อื่น ๆ)		รวมเมื่อที่			
	หมู่บ้าน	โครงการ	ไร่	ตร.ก	ไร่	ตร.ก	ไร่	ตร.ก	ไร่	ตร.ก		
๒๕๕๓ - ๒๕๕๙	๔,๓๖๖	๔,๓๗๔	๕๕๑,๑๖๒	๑	๓๓๙,๒๕๓	๒	๙๕	๑,๓๑๑	๒	๑,๒๖๒,๕๕๗	๒	๕๒
๒๕๕๐	๕๙๑	๕๖๔	๓๕๓,๓๕๐	๓	๓๑,๑๓๐	๑	๕๕	๐	๐	๓๘๕,๕๑๑	๑	๖
๒๕๕๑	๕๑๕	๓/๐	๓๓๓,๒๕๑	๐	๕๕,๑๕๙	๓	๕๕	๐	๐	๔๕๕,๕๓๑	๐	๒๓
๒๕๕๒	๕๕๙	๕๓๐	๒๕๓,๓๑๕	๓	๖๒,๖๕๓	๑	๓	๕๐	๐	๓๑๐,๐๕๓	๐	๒๑
๒๕๕๓	๓๕๕	๓๕๕	๑๕๑,๕๖๖	๑	๕๐,๕๓๒	๒	๕๗	๐	๐	๒๑๒,๑๓๙	๐	๑๒
๒๕๕๔	๓/๓	๓/๓	๓๖๑,๑๐๕	๑	๙๖,๒๕๐	๑	๕๕	๐	๐	๔๕๗,๓๕๕	๓	๒
๒๕๕๕	๕๖๑	๕๓๕	๑๑๕,๕๑๑	๒	๕๐,๕๕๑	๓	๖๙	๓	๕๕	๑๖๕,๕๕๕	๑	๓/๕
๒๕๕๖	๓๑๒	๒๙๖	๑๓๑,๖๒๖	๐	๒๒,๑๓๒	๐	๕๕	๐	๐	๑๕๓,๘๐๘	๑	๓/๕
รวม	๘,๖๖๕	๘,๐๘๖	๒,๖๕๓,๕๕๒	๒	๓/๓๙,๕๔๐	๐	๘๓/	๓	๕๕	๓,๕๒๔,๐๖๓	๒	๙๕

ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ มี.ค. ๕๖

ป่าชุมชนตัวอย่าง

โครงการอนุรักษ์ป่า ป่ารักชุมชน ประจำปี ๒๕๕๑

ระดับประเทศ

ป่าชุมชนเขาวง หมู่ที่ ๔ ตำบลวังตะเฒ่า อำเภอหนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ

ระดับภาค

ภาคเหนือ

ป่าชุมชนบ้านแม่ระหาร หมู่ที่ ๔ ตำบลบ้านภาค อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ป่าชุมชนโนนใหญ่ ตำบลเสียว, อีเซ อำเภอโพธิ์สุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ

ภาคกลาง/ภาคตะวันออก

ป่าชุมชนพวยาง หมู่ที่ ๑๒ ตำบลทุ่งหลวง อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

ภาคใต้

ป่าชุมชนบ้านถ้ำผึ้ง หมู่ที่ ๕ ตำบลต้นยวน อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โครงการอนุรักษ์ป่า ป่ารักชุมชน ประจำปี ๒๕๕๒

ระดับประเทศ

ป่าชุมชนบ้านทาป่าเปา หมู่ที่ ๖ ตำบลทาปลาดุก อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน

ระดับภาค

ภาคเหนือ

ป่าชุมชนบ้านวังตามน หมู่ที่ ๖ ตำบลนาขุนไกร อำเภอศรีลำไโรง จังหวัดสุโขทัย

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ป่าชุมชนวังคก – เขาซ่าเลือด หมู่ที่ ๕, ๑๗, ๑๙, ๒๑ ตำบลห้วยยายจิว หมู่ที่ ๑๐

ตำบลวะตะแบก อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ

ภาคกลาง/ภาคตะวันออก

ป่าชุมชนบ้านยางโพน หมู่ที่ ๓ ตำบลศรีมงคล อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

ภาคใต้

ป่าชุมชนบ้านสระแก้ว หมู่ที่ ๘ ตำบลไทรทอง อำเภอชัยบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โครงการอนุรักษ์ป่า ป่ารักษุมชน ประจำปี ๒๕๕๓

ระดับประเทศ

ป่าชุมชนบ้านห้วยไร่บุรพา หมู่ที่ ๑๐ ตำบลอุ้มผาง อำเภอวังซอ จังหวัดอุตรธานี

ระดับภาค

ภาคเหนือ

ป่าชุมชนบ้านสามเขา หมู่ที่ ๖ ตำบลหัวเลื้อ อำเภอมะเข จังหวัดลำปาง

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ป่าชุมชนอาลอ – โตนแบน หมู่ที่ ๑๐ ตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

ภาคกลาง/ภาคตะวันออก

ป่าชุมชนบ้านโนนหินผิง หมู่ที่ ๓, ๔ , ๕ ตำบลดงบัง อำเภอประจันตคาม
จังหวัดปราจีนบุรี

ภาคใต้

ป่าชุมชนบ้านทุ่งสูง หมู่ที่ ๔ ตำบลเขาใหญ่ อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่

โครงการอนุรักษ์ป่า ป่ารักษุมชน ประจำปี ๒๕๕๔

ระดับประเทศ

ป่าชุมชนบ้านกลาง ตำบลอุบางเตย อำเภอเมืองพังงา จังหวัดพังงา

ระดับภาค

ภาคเหนือ

ป่าชุมชนบ้านปากกล้วย หมู่ที่ ๘ ตำบลแม่สะเรียง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ป่าชุมชนดงกระแสน บ้านดงไม้ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลท่าจำปา อำเภอท่าอุเทน
จังหวัดนครพนม

ภาคกลาง/ภาคตะวันออก

ป่าชุมชนบ้านห้วยสะพานสามัคคี หมู่ที่ ๒ ตำบลหนองโรง อำเภอพนมทวน
จังหวัดกาญจนบุรี

ภาคใต้

ป่าชุมชนอ่าวอ้ายยอ บ้านถ้ำตลอด หมู่ที่ ๔ ตำบลน้ำตก อำเภอทุ่งสง
จังหวัดนครศรีธรรมราช

โครงการอนุรักษ์ป่า ป่ารักชุมชน

ระดับประเทศ

ป่าชุมชนบ้านห้วยสะพานสามัคคี หมู่ที่ ๒ ตำบลหนองโรง อำเภอพนมทวน
จังหวัดกาญจนบุรี

ระดับภาค

ภาคเหนือ

ป่าชุมชนบ้านมีสุข หมู่ที่ ๘ ตำบลวังจันทร์ อำเภอสามเงา จังหวัดตาก

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ป่าชุมชนบ้านตาตรินทอง หมู่ที่ ๖ ตำบลธาตุทอง อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

ภาคกลาง/ภาคตะวันออก

ป่าชุมชนบ้านเขามูลี หมู่ที่ ๑๐ ตำบลหนองปรือ อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี

ภาคใต้

ป่าชุมชนบ้านจุฬารัตน์พัฒนา ๑๒ หมู่ที่ ๑๓ ตำบลสุคีริน อำเภอสุคีริน จ.นราธิวาส

การส่งเสริมการปลูกป่า

การปลูกป่าภาครัฐ

กรมป่าไม้ได้ริเริ่มปลูกสวนสักขึ้นเป็นครั้งแรกในท้องที่จังหวัดแพร่ใน พ.ศ. ๒๔๔๙ โดยพระยาวัน พุกฤษ์พิจารณ์ (ทองคำ เศรษฐศิลา) เป็นผู้ดำเนินการเพื่อเป็นการทดลอง เพราะปรากฏว่า ทางประเทศอินเดียและพม่าได้จัดทำเป็นผลดีมาก่อนแล้ว และได้มีการปลูกทดลองในปีต่อมาอีกบ้าง เล็กน้อยเท่านั้น จนกระทั่งในราว พ.ศ. ๒๔๘๔ กรมป่าไม้จึงได้เริ่มดำเนินการปลูกสร้างสวนป่า อย่างจริงจัง ทั้งไม้สักและไม้กระยาเลยชนิดต่างๆ และได้ดำเนินต่อมาทุกปีตามกำลังงบประมาณที่ได้รับ

ตารางสรุปกิจกรรมส่งเสริมการปลูกป่าภาครัฐ

No.	ปี งบประมาณ.	งานปลูกป่า (งปม.) (ไร่)	ปลูกโดยจ้างเหมาเอกชนปลูกป่า (ไร่)	งานปลูกป่า (งบกลาง) (ไร่)	ปลูกป่าโครงการเฉพาะกิจพิเศษ (ไร่)	ปลูกป่าทดแทนกรณีหน่วยงานได้รับอนุญาต (ไร่)	ปลูกป่าสาธิตโอนจาก อส. (ไร่)	ปลูกหวายโอนจาก อส. (ไร่)	งานปลูกป่าเงินนอกงบประมาณ	รวม (ไร่)
๑	๒๔๔๖	-	๓,๖๑๐	-	-	-	-	-	-	๓,๖๑๐
๒	๒๔๔๗	-	๘,๐๐๐	-	-	-	-	-	-	๘,๐๐๐
๓	๒๔๔๘	๔,๐๐๐	๖,๐๐๐	๕,๐๐๐	๔,๕๐๐	๕,๐๐๐	๒,๑๕๐	๓,๐๐๐	๔๓,๔๐๐	๓/๓,๐๕๐
๔	๒๔๔๙	๑๐,๐๐๐	-	๑๓,๔๐๐	-	-	-	-	๔๓,๐๓๐	๓/๔,๔๓๐
๕	๒๔๕๐	-	-	-	-	-	-	-	๒๒,๒๕๕	๒๒,๒๕๕
๖	๒๔๕๑	๒๖,๓๐๐	-	๕๒,๕๐๐	-	-	-	-	๒๘,๑๒๐	๑๐๖,๓๒๐
๗	๒๔๕๒	๕๔,๘๕๐	-	-	-	-	-	-	๔๙,๘๕๐	๑๐๔,๗๐๐
๘	๒๔๕๓	๕๐,๐๐๐	-	-	-	-	-	-	๔๔,๖๐๐	๙๔,๖๐๐
๙	๒๔๕๔	๑๕,๐๐๐	-	-	-	-	-	-	๒๔,๕๔๘	๓๙,๕๔๘
๑๐	๒๔๕๕	๖,๓๗๓	-	-	-	-	-	-	๑๔,๕๘๐	๒๐,๙๕๓
รวม		๖๖,๕๒๓	๒๑,๖๑๐	๓/๔,๙๐๐	๔,๕๐๐	๕,๐๐๐	๒,๑๕๐	๓,๐๐๐	๒๓๗,๔,๓๘๓	๕๕๒,๐๖๖

การปลูกป่าภาคเอกชน

๑. โครงการส่งเสริมเกษตรกรปลูกป่า (๒๕๓๗-๒๕๔๒) และ โครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ (๒๕๔๒-๒๕๔๙)

เริ่มจากโครงการส่งเสริมเกษตรกรปลูกป่า ปี ๒๕๓๗-๒๕๔๒ และเปลี่ยนเป็นโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ ๒๕๔๒ -๒๕๔๙ ส่งเสริมให้ประชาชนนำที่ดินปลูกสวนป่าเศรษฐกิจ โดยให้เงินทุนสนับสนุนอัตรา ไร่ละ ๓,๐๐๐ บาท โดยแบ่งจ่าย ๕ ปี ปีแรกจ่ายไร่ละ ๘๐๐ บาท และในปีต่อไปจ่าย ๗๐๐, ๖๐๐, ๕๐๐ และ ๔๐๐ บาท ตามลำดับ

ปีงบประมาณ ๒๕๔๕ เป็นปีสุดท้ายที่ได้รับงบประมาณสำหรับส่งเสริมผู้เข้าร่วมโครงการรายใหม่ จากนั้นได้รับงบประมาณเฉพาะในการติดตามให้คำแนะนำและเบิกจ่ายเงินสนับสนุนแก่ผู้เข้าร่วมโครงการ และสิ้นสุดลงในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙

การดำเนินโครงการข้างต้นกรมป่าไม้ตราระเบียบกรมป่าไม้ สำหรับกำกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ตามโครงการ ดังนี้

๑. ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินโครงการส่งเสริมเกษตรกรปลูกป่า พ.ศ. ๒๕๓๖
๒. ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินโครงการส่งเสริมเกษตรกรปลูกป่า (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๓๗

๓. ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินโครงการส่งเสริมเกษตรกรปลูกป่า พ.ศ. ๒๕๓๗
- ยกเลิกระเบียบตามข้อ ๑ และ ๒

- ส่งเสริมตั้งแต่ ๒ ไร่แต่ไม่เกิน ๕๐ ไร่ ต่อราย ปลูกป่าโดยชนิดพันธุ์ไม้ตามบัญชีรายชื่อที่อธิบดีกำหนด จำนวนไร่ละไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ต้น

๔. ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินโครงการส่งเสริมเกษตรกรปลูกป่า (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๓๘

- มีการแก้ไขให้เข้าร่วมโครงการตั้งแต่ ๒ - ๑๐๐ ไร่ต่อราย
- กำหนดรายชื่อพันธุ์ไม้ ๒ บัญชี บัญชีที่ ๑ (ไม้เศรษฐกิจ) ปลูกไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ต้น

ต่อไร่ และปลูกไม้บัญชีที่ ๒ (ไม้โตเร็ว) คละไปให้ได้ไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ต้น/ไร่

๕. ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒

- ยกเลิกระเบียบ ๗ พ.ศ. ๒๕๓๗/ และฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๓๘

- ส่งเสริมตั้งแต่ ๒ - ๒๐๐ ไร่ต่อราย ปลูกต้นไม้ตามชนิดพันธุ์ไม้ที่อธิบดีกำหนด

ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ต้นต่อไร่ กระจายทั่วพื้นที่ตามหลักเกณฑ์ที่กรมป่าไม้กำหนด (บัญชีมีบัญชีเดียวรวมไม้โตเร็วและไม้เศรษฐกิจ)

- มีคำนิยาม “ไม้เศรษฐกิจ” หมายความว่า ไม้ที่ให้เนื้อไม้ที่มีประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ตามที่อธิบดีกรมป่าไม้กำหนด

- มีการกำหนดให้ผู้เข้าร่วมโครงการที่ยกเลิกโครงการโดยไม่มีเหตุผลสมควร ต้องชดใช้เงินที่ได้รับไปพร้อมดอกเบี้ยคืนแก่ราชการ

๒. โครงการส่งเสริมปลูกป่าในที่ดินเกษตรกรได้รับเอกสารสิทธิทำกิน สทก. และต่อเนื่องเป็นกิจกรรมส่งเสริมอาชีพป่าไม้ (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ ถึงปัจจุบัน)

เริ่มในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ ตามยุทธศาสตร์เรื่องการจัดที่ดินและส่งเสริมอาชีพด้านป่าไม้ ที่ดำเนินการเพื่อออกเอกสารสิทธิทำกิน สทก. ให้ประชาชนที่ถือครองพื้นที่ป่าไม้ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อ ๓๐ มิ.ย. ๒๕๔๑ และให้ส่งเสริมอาชีพด้านป่าไม้ในพื้นที่ที่ออกเอกสารสิทธิทำกิน สทก. ควบคู่ไป สำนักส่งเสริมการปลูกป่าจัดทำโครงการส่งเสริมการปลูกป่าในที่ดินที่เกษตรกรได้รับเอกสารสิทธิทำกิน สทก. เพื่อส่งเสริมอาชีพด้านป่าไม้ โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

- ดำเนินการส่งเสริมเกษตรกรที่ได้รับเอกสารสิทธิทำกิน สทก. หรืออยู่ระหว่างการดำเนินการเพื่อออกเอกสารสิทธิทำกินแล้ว

- สนับสนุนกล้าไม้ให้แก่เกษตรกรที่ได้รับเอกสารสิทธิทำกินแล้วหรืออยู่ระหว่างการออกเอกสารสิทธิทำกิน ที่สมัครเข้าร่วมโครงการ เพื่อปลูกต้นไม้ในพื้นที่ ทั้งรูปแบบการปลูกเต็มพื้นที่เป็นสวนป่าและการปลูกผสมผสานในลักษณะวนเกษตร โดยชนิดไม้ที่ส่งเสริมจะพิจารณาจากความต้องการของเกษตรกรและความเหมาะสมกับพื้นที่ โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมติดตามและให้คำแนะนำ ข้อมูลการปลูก บำรุงรักษา การจัดการต้นไม้ให้ได้ผลผลิตตามความต้องการของตลาด

- ต่อมา มีการชะลอการออกเอกสารสิทธิทำกิน สทก. และมีประชาชนที่มีเอกสารที่ดินประเภทอื่นต้องการเข้าร่วมโครงการ (ปีงบประมาณ ๒๕๕๔ เนื่องจากการส่งเสริมประชาชนปลูกไม้เศรษฐกิจไม่มีความต่อเนื่อง) จึงมีการส่งเสริมในพื้นที่ประชาชนที่มีเอกสารที่ดินที่เอกสารสิทธิอื่นที่ขอบด้วยกฎหมาย

๓. โครงการส่งเสริมปลูกไม้โตเร็วเพื่อเป็นพลังงานทดแทน (ปีงบประมาณ ๒๕๕๒ -๒๕๕๓)

เริ่มในกลางปีงบประมาณ ๒๕๕๒ ภายใต้ยุทธศาสตร์ การฟื้นฟูสภาพป่าเพื่อแก้ปัญหาโลกร้อน (สมัยรัฐมนตรีองศ์วรธร เทพสุทิน) ดำเนินการส่งเสริมประชาชนปลูกไม้โตเร็วเพื่อเป็นวัตถุดิบชีวมวล สำหรับรองรับโรงไฟฟ้าชีวมวล โดยมีการดำเนินงาน ดังนี้

- ให้หน่วยงานในพื้นที่สำรวจความต้องการใช้ไม้โตเร็วเพื่อเป็นชีวมวลและเป็นวัตถุดิบอื่น และสำรวจความต้องการของประชาชนในการปลูกไม้โตเร็วตามโครงการ

- ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้รับงบประมาณส่งเสริมจำนวน ๓๓,๐๐๐ ไร่ ส่งเสริมโดยสนับสนุนกล้าไม้โตเร็ว จำนวน ๔๐๐ ต้นต่อไร่ มีระยะปลูกไม่น้อยกว่า ๑x๒ เมตร สามารถเข้าโครงการทั้งรูปแบบปลูกเต็มพื้นที่และปลูกเป็นรายต้น นับจำนวน ๔๐๐ ต้นเป็น ๑ ไร่

- สนับสนุนเงินให้เกษตรกรที่ร่วมโครงการจำนวนอัตรา ๘๐๐ บาทต่อไร่ แบ่งจ่าย ๒ ปี ปีแรกจ่าย ๕๐๐ บาท ปีที่สองจ่าย ๓๐๐ บาท

- กรมป่าไม้ตราระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินโครงการส่งเสริมปลูกไม้โตเร็วเพื่อเป็นพลังงานทดแทน พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดเรื่องการจ่ายเงินไว้เพียงปีแรก ๕๐๐ บาทเท่านั้น เนื่องจากไม่มีความมั่นใจว่าจะได้รับงบประมาณสนับสนุนผู้เข้าร่วมโครงการสำหรับจ่ายปีที่ ๒ อัตราไร่ละ ๓๐๐ บาท หรือไม่

- ปีงบประมาณ ๒๕๕๓ ได้รับงบประมาณสำหรับการติดตามและตรวจการเบิกจ่ายเงิน ปีที่สองแก่ผู้เข้าร่วมโครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ เท่านั้น และตราระเบียบฯ ฉบับเพิ่มเติมเรื่องการจ่ายเงินปีที่ ๒ ขึ้นมารองรับ

๔. โครงการส่งเสริมการปลูกต้นไม้เพื่อเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม(คสส.) (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ -๒๕๕๔)

เป็นโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง ๒๕๕๕ กรมป่าไม้เสนอแผนส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ ทั่วไม้โตเร็วและไม่เศรษฐกิจในที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ์ของประชาชน เพื่อหวังผลการผลิตไม้เศรษฐกิจรองรับอุตสาหกรรมที่ใช้ไม้ เช่น โรงไฟฟ้าชีวมวล โรงงานเยื่อกระดาษ ไม้ก่อสร้าง ไม้แปรรูป ไม้บาง และเฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น โดยสนับสนุนกล้าไม้จำนวน ๔๐๐ ต้นต่อไร่ และเงินทุนสนับสนุนแก่ผู้เข้าร่วมโครงการอัตรา ไร่ละ ๒,๕๐๐ บาท แบ่งจ่าย ๒ ปี ปีที่ ๑ อัตราไร่ละ ๑,๕๐๐ บาท และปีที่ ๒ อัตราไร่ละ ๑,๐๐๐ บาท มีการดำเนินงาน ดังนี้

- กรมป่าไม้เสนอขอของบประมาณจำนวน ๓ ปี (๒๕๕๓-๒๕๕๕) เพื่อส่งเสริมรับเกษตรกรเข้าโครงการ ปีละ ๗๕,๐๐๐ ไร่ รวม ๑๕๐,๐๐๐ ไร่ และปี ๒๕๕๕ จ่ายเงินปีที่ ๒ ให้เกษตรกรที่เข้าโครงการปี ๒๕๕๔ ตามกรอบระยะเวลาเงื่อนไขการเสนอขอของบจากแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็งที่กำหนดไว้ให้โครงการสิ้นสุดปีที่ ๓

- ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้รับงบประมาณภายใต้โครงการไทยเข้มแข็ง ๒๕๕๕ (งบเงินกู้) จำนวนรวม ๒๔๐ ล้านบาท (งบดำเนินงาน ๑๒๗.๕ ล้านบาท รวมการจัดหากกล้าไม้สนับสนุนผู้เข้าร่วมโครงการ ๙๙ ล้านบาท และงบรายจ่ายอื่น (เงินสนับสนุน) ๑๑๒.๕ ล้านบาท) ดำเนินการส่งเสริมประชาชนปลูกไม้เศรษฐกิจ จำนวน ๗๕,๐๐๐ ไร่

การดำเนินงานและหลักเกณฑ์การจ่ายเงิน นั้น กรมป่าไม้ไม่ได้ตราระเบียบ แต่ใช้วิธีกำหนดแนวทางปฏิบัติและหนังสือสั่งการหน่วยปฏิบัติ (ตามมติคณะกรรมการพิจารณาการดำเนินโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง ๒๕๕๕ กรมป่าไม้ โดยมีรองอธิบดีกรมป่าไม้ (นายสุนันต์ อรุณนพรัตน์) เป็นประธาน

หลักเกณฑ์ ให้ปลูกต้นไม้ตามบัญชีที่กำหนด ๒ บัญชี จำนวนเฉลี่ย ๔๐๐ ต้นต่อไร่ โดยบัญชีที่ ๑ (ไม้โตเร็ว) ปลูกไม่น้อยกว่า ๓๐๐ ต้น แต่ไม่เกิน ๓๔๐ ต้นต่อไร่ และไม้บัญชีที่ ๒

(ไม้เศรษฐกิจ) ปลูกไม่น้อยกว่า ๖๐ ต้น แต่ไม่เกิน ๑๐๐ ต้น โดยเจ้าหน้าที่ป่าไม้และผู้เข้าร่วมโครงการ ร่วมกันวางแผนการปลูกตามหลักวิชาการ

- ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ไม้ได้รับงบประมาณจากแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง ๒๕๕๕ แต่ได้รับจัดสรรจากคำขอของงบประมาณประจำปีเฉพาะกิจกรรมการติดตามและเบิกจ่ายเงิน ให้ผู้เข้าร่วมโครงการปี ๒๕๕๓ จำนวน ๙๕ ล้านบาท แยกเป็นงบดำเนินงานจำนวน ๒๐ ล้านบาท สำหรับการติดตามเบิกจ่ายเงินสนับสนุนตามระเบียบ และหมวดเงินงบบุคลากร(เงินสนับสนุนปีที่ ๒)อัตราไร่ละ ๑,๐๐๐ บาท จำนวน ๙๕ ล้านบาท เงินที่จ่ายให้ผู้เข้าร่วมโครงการถูกกำหนดอยู่ในหมวดงบบุคลากร ซึ่งมีหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๙.๖/ว ๑๒๖ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๔ การเบิกจ่ายเงินงบประมาณงบบุคลากร กำหนดให้ “งบบุคลากร” หน่วยงานต้องตราระเบียบกำกับ การใช้จ่ายเงินงบบุคลากร กรมป่าไม้จึงได้ตราระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินโครงการ ส่งเสริมการปลูกต้นไม้เพื่อเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๔ เพื่อกำกับการเบิกจ่ายเงิน หมวดงบบุคลากร ตามนัยหนังสือกระทรวงการคลังดังกล่าว

สรุปกิจกรรมส่งเสริมการปลูกป่าภาคเอกชน

No.	โครงการ	จำนวน	
		แปลง	เนื้อที่ (ไร่)
๑	ส่งเสริมการปลูกป่าในพื้นที่เกษตรกรที่ได้รับ สิทธิทำกิน (สทก.)	๓,๓๔๐	๒๒,๒๓๗/๐-๐-๒๓๗
๒	กิจกรรมพัฒนาและจัดการผลผลิตสวนป่า	๑๓	๑๖๐-๐-๐
๓	ส่งเสริมการปลูกต้นไม้เพื่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม	๙,๖๐๐	๓๒,๐๒๘-๑-๓๒
๔	ส่งเสริมปลูกไม้โตเร็วเพื่อเป็นพลังงานทดแทน	๖๐๑	๔,๓๒๒-๓-๐
๕	สำรวจการปลูกไม้เศรษฐกิจในพื้นที่เอกชน	๑,๒๘๒	๑๓,๕๓๘-๒-๘๖.๒
	รวม	๑๔,๘๓๖	๑๑๖,๓๑๙-๓-๔๕.๒

การเพาะชำกล้าไม้

นับตั้งแต่กรมป่าไม้ได้สถาปนาตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ร.ศ. ๑๑๕ (พ.ศ. ๒๔๓๙) โดยพระราชดำริเห็นชอบของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ตามพระราชหัตถ์เลขที่ ๖๒/๓๘๕ ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๔๓๙ ถึงเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยนั้น การป่าไม้ของไทย ระยะแรกมีหน้าที่สำคัญเพียงเก็บภาษีรายได้จากการทำไม้เข้าหลวง หลังจากนั้นก็ได้มีวิวัฒนาการ มาโดยตลอด กล่าวคือ มีการศึกษา วิจัย ค้นคว้าเกี่ยวกับไม้และของป่า มีการตรากฎหมายขึ้นบังคับใช้

งานเกี่ยวข้องกับการเพาะชำกล้าไม้ได้เริ่มต้นมาจากการปลูกสร้างสวนป่า โดยเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ต้องดำเนินงานก่อนทำการปลูกสร้างสวนป่า จนมีการปรับปรุงส่วนราชการบริหารในกรมป่าไม้ ในปี พ.ศ. ๒๔๗๘ มีการจัดตั้งกองบำรุง ที่รับผิดชอบในเรื่องการปลูกป่า ในสมัยที่พระยาพนาจรเป็นอธิบดีกรมป่าไม้ โดยโอนกิจการกองการไม้มาตั้งเป็นกองบำรุง (กรมป่าไม้, ๒๕๒๓)

- ในปี ๒๔๘๐ หลวงสมานวนกิจได้ทดลองนำเมล็ดพันธุ์ไม้พะยุง จากป่าดงบังอีไปปลูก โดยใช้เหง้า ณ ที่ทำการป่าไม้เขตกันตัง ซึ่งเป็นที่แปลกถิ่นได้เป็นผลสำเร็จ
- ในปี ๒๔๘๑ หลวงสมานวนกิจ ป่าไม้ภาคลำปาง ได้เชิญชวนข้าราชการพ่อค้าและประชาชน ปลูกต้นไม้เนื่องในวันชาติ(๒๔ มิถุนายน ๒๔๘๑)นับว่าเป็นครั้งแรกที่มีการชักชวนกันปลูกต้นไม้ตามแบบฉบับที่ทำกันอยู่ในต่างประเทศ ซึ่งเรียกว่า Arbor Day
- ในปี ๒๔๘๔ กรมป่าไม้ได้สั่งการให้เจ้าหน้าที่ป่าไม้ส่วนภูมิภาค เป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการ ร่วมกับคณะกรรมการจังหวัดและอำเภอ ปลูกต้นไม้ในวันชาติ (๒๔ มิถุนายน) โดยทั่วไปเป็นปีแรก ซึ่งได้ถือเป็นประจำปฏิบัติสืบต่อกันมา
- ในปี ๒๔๙๔ จากการประชุมใหญ่องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) สมัยที่ ๖ ที่ประชุมได้มีมติให้ประเทศสมาชิกจัดให้มีเทศกาลวันปลูกต้นไม้ประจำปีของชาติ (National Arbor Day) กรมป่าไม้ได้จัดมาแล้วตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๔ จึงถือเอาวัน ๒๔ มิถุนายนของทุกปีเป็นวันต้นไม้ประจำปีของชาติ นอกจากนี้ กรมป่าไม้ได้จัดงานสวนเพาะชำพันธุ์ไม้ โดยได้จัดหน่วยเพาะชำขึ้นเป็นพิเศษขึ้นที่สวนลุมพินี กรุงเทพฯ และสั่งการไปยังสวนพฤกษศาสตร์ วนอุทยานและสถานีปลูกสร้างสวนป่าทุกแห่งทำการเพาะชำพันธุ์ไม้ เพื่อสนองความต้องการ และเผยแพร่แก่ประชาชนอีกทางหนึ่ง (กรมป่าไม้, ๒๕๑๑)
- ในปี ๒๕๑๐ กรมป่าไม้ได้เริ่มงานศูนย์เพาะชำขึ้นเป็นแห่งแรกที่แม่ลาว อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดลำปาง ทั้งนี้ เพื่อผลิตกล้าไม้ให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องและประชาชนผู้สนใจ และเพื่อให้การเพาะชำกล้าไม้นี้ขยายตัวกว้างขวางออกไป กรมป่าไม้ได้จัดให้มีหลักสูตรอบรมวิชาเทคนิคการเก็บรักษาและเพาะชำพันธุ์ไม้
- ในปี ๒๕๑๑ ได้เปิดศูนย์เพาะชำขึ้นใหม่อีกแห่งหนึ่งที่มวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี
- ในปี ๒๕๒๐ กรมป่าไม้ได้เชิญชวนให้ประชาชนร่วมมือกับกรมป่าไม้ในการปลูกป่าในบริเวณพื้นที่รกร้างว่างเปล่าและเสื่อมโทรมทั่วประเทศ ตาม “โครงการอาสาพัฒนาปลูกป่าในฤดูฝน” โครงการดังกล่าวกรมป่าไม้เป็นผู้แจกกล้าไม้ให้ประชาชน และยังแจกจ่ายให้ประชาชนนำไปปลูกบำรุงป่าในวันว่างหรือวันหยุดและวันสำคัญทางศาสนา และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๒๐ ให้ถือเอาวันเข้าพรรษาของทุกปีเป็น “วันต้นไม้ประจำปีของชาติ”

- ในปี ๒๕๒๑-๒๕๒๓ ดำเนินโครงการอาสาพัฒนาปลูกป่าในฤดูฝน แต่เปลี่ยนชื่อเป็น “โครงการปลูกไม้ยืนต้นแบบประชอาสา” โดยประชาชนนำกล้าไม้จากกรมป่าไม้ไปปลูกในที่ดินส่วนตัว
- ในปี ๒๕๓๖ ตามคำสั่งกรมป่าไม้ ที่ ๙๑๔/๒๕๓๖ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๖ เรื่อง การจัดส่วนราชการและกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในส่วนราชการที่ตั้งขึ้นใหม่ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๕ กรมป่าไม้กำหนดให้ส่วนส่งเสริมการเพาะชำกล้าไม้ อยู่ในสังกัดสำนักส่งเสริมการปลูกป่า แบ่งการบริหารงานออกเป็นฝ่ายบริหารทั่วไป ฝ่ายวางแผนการผลิตกล้าไม้ ฝ่ายจัดหาเมล็ดพันธุ์ไม้ ฝ่ายส่งเสริมและพัฒนาการผลิตกล้าไม้ และศูนย์ส่งเสริมการเพาะชำกล้าไม้ ในส่วนภูมิภาค ๙ แห่ง (ส่วนเพาะชำกล้าไม้, ๒๕๔๖)
- ในปี ๒๕๓๙ กรมป่าไม้ได้มีคำสั่งที่ ๑๒๙๓/๒๕๓๙ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๙ ยกเลิกคำสั่งกรมป่าไม้ที่ ๙๑๔/๒๕๓๖ และปรับปรุงการจัดโครงสร้างการแบ่งงานภายในของกรมป่าไม้ใหม่ ได้เปลี่ยนชื่อส่วนส่งเสริมการเพาะชำกล้าไม้เป็น **“ส่วนเพาะชำกล้าไม้”** และลดการบริหารงานลงคงเหลือ ฝ่ายวางแผนการผลิตกล้าไม้ ฝ่ายจัดหาเมล็ดพันธุ์ไม้ และศูนย์เพาะชำกล้าไม้ (ที่ ๑ - ๑๐)
- ในปี ๒๕๔๕ ได้มีพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๕ ส่งผลให้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างและภารกิจ ตลอดจนเพิ่มจำนวนกระทรวง และมีการถ่ายโอนงานและภารกิจไปสู่กระทรวงใหม่ มีการแบ่งกรมป่าไม้ออกเป็น ๓ กรม คือ กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และแบ่งส่วนเพาะชำ เป็น ๒ ส่วน คือ กลุ่มเพาะชำกล้าไม้ สังกัดสำนักส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจ กรมป่าไม้ และส่วนเพาะชำกล้าไม้ สังกัดสำนักจัดการและฟื้นฟูพื้นที่ป่าอนุรักษ์ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
- พ.ศ. ๒๕๔๗-ปัจจุบัน ได้มีกฎกระทรวง โดยที่มาตรา ๓ วรรคสอง แห่งพระราชกฤษฎีกาโอนกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไปเป็นกรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้กรมป่าไม้ ส่วนเพาะชำกล้าไม้ ในสังกัดสำนักจัดการและฟื้นฟูพื้นที่ป่าอนุรักษ์ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และกลุ่มเพาะชำกล้าไม้ สังกัดสำนักส่งเสริมการปลูกป่า กรมป่าไม้ รวมกันเป็น **“ส่วนเพาะชำกล้าไม้”** กรมป่าไม้สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ส่วนเพาะชำกล้าไม้, ๒๕๔๗)

โครงการพระราชดำริและกิจการพิเศษ

ความเป็นมา

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเริ่มตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติได้ไม่นาน ในระยะแรกโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมีลักษณะการดำเนินการศึกษาค้นคว้าและทดลองเป็นการส่วนพระองค์ เพื่อเตรียมพระองค์ด้านข้อมูลและความรู้ที่จะทรงนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาและเผยแพร่วิทยาการสู่เกษตรกร โดยเริ่มโครงการจากพื้นที่รอบๆ ที่ประทับในส่วนภูมิภาคก่อน จากนั้นจึงขยายขอบเขตไปสู่พื้นที่เกษตรกรรมที่กว้างขวางขึ้น ภายใต้หลักการทำงาน คือ โครงการฯ ต้องสามารถแก้ไขปัญหามาเฉพาะหน้าที่ราษฎรกำลังประสบอยู่ได้อย่างเร่งด่วนและมีผลในระยะยาว โดยการพัฒนาต้องเป็นไปตามลำดับขั้นตอนตามความจำเป็นและประหยัด ผู้ที่ได้รับประโยชน์ คือ ประชาชนที่สามารถ “พึ่งพาตนเองได้” ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ มีการดำเนินงานตั้งแต่การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เช่น สภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ แหล่งน้ำ และการประกอบอาชีพ ก่อนจะเสด็จพระราชดำเนินไปยังพื้นที่ เพื่อสำรวจและเก็บข้อมูลจริงจากประชาชนและเจ้าหน้าที่ประจำท้องถิ่น แล้วจึงทรงวางแผนพัฒนาและพระราชทานข้อเสนอแนะให้รัฐบาลร่วมดำเนินการตามพระราชดำริในโครงการต่างๆ โดยพระองค์เสด็จร่วมทรงงานกับหน่วยงานของรัฐทุกฝ่ายเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างจริงจัง ซึ่งแต่ละโครงการมีกำหนดเวลาในการปฏิบัติการให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาอันสั้น หากเป็นโครงการระยะยาวจะมีเวลาดำเนินงานตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไป

นอกจากการปฏิบัติการแก้ไขปัญหามาเฉพาะหน้าแล้ว ยังมีโครงการวิจัย ค้นคว้าและทดลองของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริต่างๆ ที่ตั้งอยู่ในทุกภูมิภาค ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่วิทยาการที่ทันสมัยให้แก่เกษตรกรในการจัดทำโครงการต่างๆ ตามหลักวิชาการก่อนเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้และประโยชน์ที่คุ้มค่า จากนั้นจึงจะเสนอขออนุมัติโครงการและงบประมาณในการจัดทำ หากโครงการใดติดขัดด้านระเบียบ วิธีการ งบประมาณ เป็นผลให้เกิดความล่าช้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานกองทุนส่วนพระองค์ เพื่อให้โครงการดำเนินการต่อไปได้ และทันกับการแก้ไขปัญหามา โดยมีส่วนงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) เป็นหน่วยงานช่วยประสานงานและแผนงานต่างๆ ให้สอดคล้องกัน

สำนักโครงการพระราชดำริและกิจการพิเศษ กรมป่าไม้ เป็นหน่วยงานเกี่ยวกับการประสานการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและกิจการพิเศษตามที่ทรงมีพระราชดำริในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของกรมป่าไม้ ปัจจุบันกรมป่าไม้มีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและโครงการกิจการพิเศษ ซึ่งสนองงานตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี โดยแบ่งเป็นโครงการด้านการอนุรักษ์ โครงการด้านการฟื้นฟูพัฒนา และโครงการด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต

จำนวนโครงการ

จำนวนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของกรมป่าไม้ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๔ – ปัจจุบัน

ลำดับ	รายชื่อ	ปีงบประมาณ		
		๒๕๕๔ (โครงการ)	๒๕๕๕ (โครงการ)	๒๕๕๖ (โครงการ)
๑	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑ (เชียงใหม่)	๑๕	๑๘	๑๘
๒	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๒ (เชียงราย)	๔	๔	๖
๓	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๓ (ลำปาง)	๙	๙	๙
๔	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๔ (ตาก)	๙	๙	๙
๕	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๕ (สระบุรี)	๓	๓	๓
๖	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๖ (อุดรธานี)	๑	๑	๑
๗	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๗ (ขอนแก่น)	๒	๒	๒
๘	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๘ (นครราชสีมา)	๓	๓	๔
๙	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๙ (ชลบุรี)	๔	๔	๔
๑๐	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๐ (ราชบุรี)	๓	๔	๔
๑๑	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๑ (สุราษฎร์ธานี)	-	-	-
๑๒	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๒ (นครศรีธรรมราช)	๓	๓	๓
๑๓	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๓ (สงขลา)	๑	๑	๑
๑๔	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๔ สาขานครสวรรค์	๖	๖	๖
๑๕	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๖ สาขานครพนม	๓	๓	๓
๑๖	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๗ สาขาอุบลราชธานี	๒	๓	๓
๑๗	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๙ สาขาปราจีนบุรี	๔	๔	๔
๑๘	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๒ สาขากระบี่	๑	๑	๑
๑๙	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๓ สาขานราธิวาส	๖	๖	๖
	รวม	๗๙	๘๕	๘๗

การวิจัยและพัฒนาการป่าไม้

การวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ของกรมป่าไม้ มีการดำเนินงานในหลายส่วน ดังนี้

พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี

เป็นการรวบรวมและจัดทำฐานข้อมูลด้านวิจัยป่าไม้ พัฒนาต่อยอดงานวิจัยเพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ ส่งเสริม ถ่ายทอด และให้บริการวิชาการด้านป่าไม้ รวมทั้งพัฒนาบุคลากรและคู่มือทรัพยากรสารสนเทศทางปัญญา ซึ่งประกอบด้วย

๑. งานถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านวิจัยป่าไม้

งานถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านวิจัยป่าไม้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ – ๒๕๕๕ มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีงานวิจัยด้านป่าไม้ ในรูปแบบการฝึกอบรมสัมมนา นิทรรศการ และสื่อต่างๆ ดังนี้

- การฝึกอบรมและสัมมนา	จำนวน	๔๒	หลักสูตร
- นิทรรศการ	จำนวน	๓๘	ครั้ง
- การประชุมวิชาการ	จำนวน	๑	ครั้ง
- เอกสารเผยแพร่ทางวิชาการ	จำนวน	๘	เรื่อง
- วีซีดี	จำนวน	๔	เรื่อง
- รายการโทรทัศน์ / วิทยู	จำนวน	๑	ครั้ง

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ อยู่ระหว่างดำเนินการฝึกอบรม จำนวน ๑๑ หลักสูตร

งานถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านวิจัยป่าไม้ มีหน่วยงานในส่วนภูมิภาค จำนวน ๔ ศูนย์ ดังนี้

๑. ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านป่าไม้ จังหวัดลำปาง
๒. ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านป่าไม้ จังหวัดสงขลา
๓. ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านป่าไม้ จังหวัดนครราชสีมา
๔. ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านป่าไม้ จังหวัดอุบลราชธานี

๒. งานทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา

บริการให้คำปรึกษาและการขอจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาของกรมป่าไม้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๕๖ ได้แก่

- การจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชสายพันธุ์ใหม่จากการปรับปรุงพันธุ์ไม้ ๒ ชนิด คือ
 ๑. ยูคาลิปตัส จำนวน ๖ สายพันธุ์
 ๒. กระถินณรงค์ จำนวน ๕ สายพันธุ์

- การจดสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร โดยแบ่งเป็น

๑. สิทธิบัตรสิ่งประดิษฐ์	จำนวน	๘	ชิ้นงาน
๒. สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์	จำนวน	๑	ชิ้นงาน
๓. อนุสิทธิบัตร	จำนวน	๒	ชิ้นงาน
- ลิขสิทธิ์ เอกสารทางวิชาการจำนวน ๒ เรื่อง คือ
 ๑. แผลงเป้ากูดี้ยักซ์ แผลงมหัศจรรย์เพาะเลี้ยงง่าย
 ๒. เห็ดโคนกับปลวก

๓. งานพัฒนานวัตกรรมวิจัยและวิชาการป่าไม้

พัฒนาต่อยอดงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ หรือเทคโนโลยีที่มีอยู่เดิมไปสู่การใช้ประโยชน์ทางด้านสังคม ชุมชนและสิ่งแวดล้อมในเชิงพาณิชย์

๔. งานความร่วมมือด้านวิจัยป่าไม้ต่างประเทศ

ประสานความร่วมมือการทำงานวิจัยด้านป่าไม้ระหว่างประเทศ เสนอข้อคิดเห็นและจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณาแนวทาง และคำปรึกษาเกี่ยวกับงานด้านป่าไม้ต่างประเทศ ประกอบด้วย

๑. International Tropical Timber Organization (ITTO)
๒. Japan International Research Center for Agricultural Sciences (JIRCAS)
๓. Asia – Pacific Network for Sustainable Forest Management and Rehabilitation (APF – net)

๕. งานศูนย์ข้อมูลวิจัยด้านป่าไม้

จัดทำฐานข้อมูลผลงานวิจัยด้านป่าไม้ พัฒนาระบบสารสนเทศภายในองค์กรผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

๖. โครงการส่งเสริมและพัฒนาการใช้ประโยชน์ไม้ขนาดเล็กและของป่า

พัฒนาถ่ายทอดงานวิจัยโดยใช้ประโยชน์ไม้ขนาดเล็กและของป่า ส่งเสริม เผยแพร่และถ่ายทอดเทคโนโลยีการใช้ประโยชน์ไม้ขนาดเล็กและของป่า สู่ภาคเกษตรกร ชุมชน และสังคม รวมทั้งส่งเสริมให้มีการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย ดังนี้

- ๖.๑ การสำรวจและส่งเสริมการใช้ประโยชน์ไม้ขนาดเล็กและของป่า ๙๖๕ ครั้ง
- ๖.๒ บำรุงรักษาป่าปีที่ ๓-๑๐ (แปลงสาธิต) ๘๔๐ แปลง
- ๖.๓ เพาะชำกล้าของป่า ๘,๑๖๙,๑๘๐ กล้า
- ๖.๔ ฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการใช้ประโยชน์ไม้ขนาดเล็กและของป่า ๖๒ ครั้ง
- ๖.๕ จัดตั้งกลุ่มส่งเสริมพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการใช้ประโยชน์ไม้ขนาดเล็กและของป่า

๑๓๕ กลุ่ม

โครงการส่งเสริมและพัฒนาการใช้ประโยชน์ไม้ขนาดเล็กและของป่า มีหน่วยงานในส่วนภูมิภาค จำนวน ๒ ศูนย์ ดังนี้

๑. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาการใช้ประโยชน์ไม้ขนาดเล็กและของป่า จังหวัดราชบุรี
๒. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาการใช้ประโยชน์ไม้ขนาดเล็กและของป่า จังหวัดขอนแก่น

รวมนวัตกรรมวิจัย

การพัฒนาพันธุ์ไม้เศรษฐกิจของกรมป่าไม้

๑. การพัฒนาพันธุ์ไม้ที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูง

ชนิดไม้ที่มีมูลค่าสูง ที่มีการพัฒนาพันธุ์มาเป็นเวลานานแล้วก็คือ ไม้สักและไม้สน(pine) ซึ่งการพัฒนาพันธุ์ไม้สัก ในปัจจุบันได้มีสร้างสวนผลิตเมล็ดพันธุ์ การทดสอบแม่ไม้ และการผสมข้ามถิ่นกำเนิด เพื่อให้ได้ลูกผสมที่มีคุณภาพดี ซึ่งลูกผสมที่ได้ก็มีการขยายพันธุ์โดยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ เพื่อนำไปปลูกทดสอบในท้องที่ต่างๆ เพื่อศึกษาคงตัวของพันธุ์ไม้ดังกล่าว ส่วนการปรับปรุงพันธุ์ไม้สน นั้น ได้มีการนำไม้สนจากต่างประเทศที่มีศักยภาพในการปลูกคือ *Pinus caribaea* สนเทศคูมาและ *Pinus oocarpa* มาปลูกทดสอบสายพันธุ์ และคัดเลือกพันธุ์ ในท้องที่ที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเลไม่มากนัก เช่น ขอนแก่น และประจวบคีรีขันธ์ นอกเหนือจากการปลูกในท้องที่มีระดับสูงของจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผลการปลูกในที่ต่ำดังกล่าว *Pinus caribaea* มีการเจริญเติบโตได้ดี จึงได้มีการคัดเลือกแม่พันธุ์ดังกล่าว เพื่อพัฒนาพันธุ์ในรุ่นต่อไป

๒. การพัฒนาพันธุ์ไม้โตเร็วเพื่อการปลูกสวนป่าเศรษฐกิจ

ไม้โตเร็ว คือ ไม้ที่มีอายุตัดฟันเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ไม่เกิน ๑๐ ปี โดยไม้โตเร็วนั้นมีทั้งไม้ท้องถิ่น และไม้ที่นำเข้ามาปลูกจากต่างประเทศ ซึ่งไม้โตเร็วท้องถิ่น ได้แก่ สะเดา ยมหิน สนทะเล ส่วนไม้ต่างประเทศนั้น บางชนิดได้นำเข้ามาปลูกในประเทศเป็นเวลานานแล้ว เช่น กระถินณรงค์ กระถินเทพา สนประดิพัทธ์ สะเดาเทียม และยูคาลิปตัส เป็นต้น สำหรับไม้โตเร็วที่มีบทบาทสำคัญในการปลูกสร้างสวนป่าเศรษฐกิจในปัจจุบัน คือ ยูคาลิปตัส และกระถินเทพา โดยใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษ อุตสาหกรรมขึ้นไม้สับ อุตสาหกรรมก่อสร้าง และไม้ใช้สอยต่างๆ รวมทั้งฟืนและถ่าน นอกจากนี้การใช้ไม้โตเร็วเพื่อใช้เป็นพลังงานมวลชีวภาพ (biomass) ในการผลิตไฟฟ้า และการผลิต Methanol และ Ethanol เพื่อใช้ผสมเบนซิน เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ ก็มีบทบาทมากขึ้นโครงการการพัฒนาพันธุ์ไม้โตเร็วเพื่อการปลูกป่าเศรษฐกิจของกรมป่าไม้ ได้แก่

- ๒.๑ โครงการพัฒนาพันธุ์ไม้ยูคาลิปตัส
- ๒.๒ โครงการพัฒนาพันธุ์ไม้อะเคเซีย (*Acacia species*)
- ๒.๓ โครงการพัฒนาพันธุ์ไม้ยมหิน

๒.๔ การพัฒนาพันธุ์ชนิดไม้ที่ไม่ได้ประโยชน์จากเนื้อไม้โดยตรง (ไม้กฤษณา ไม้เทพทาร์ และ ไม้รักใหญ่)

งานวิจัยการปลูกสร้างสวนป่า

๑. งานวิจัยที่ได้ดำเนินการในอดีตที่ผ่านมา

งานวิจัยที่ได้ดำเนินการในอดีตที่ผ่านมา มีหัวข้อดังนี้

๑.๑ งานวิจัยด้านวนเกษตร อาทิเช่น การปลูกไม้โตเร็วบนคันนา การปลูกไม้โตเร็วแทรกในแปลงปลูกพืชเกษตร เป็นต้น

๑.๒ งานวิจัยด้านการปลูกและการจัดการ เช่น การตัดขยายระยะและการแตกหน่อของสวนป่า ยูคาลิปตัส คามาลดูเลนซิส การตัดขยายระยะสวนป่าไม้สัก การเปรียบเทียบการเจริญเติบโตและการรอดตายของไม้ยางนาที่ปลูกด้วยกล้าจากเมล็ดและปลูกด้วยเหง้า เป็นต้น

๑.๓ การศึกษาการเจริญเติบโตและผลผลิต (มวลชีวภาพและปริมาตร) ของสวนป่าไม้โตเร็ว และไม้พื้นเมืองชนิดต่างๆ ชนิดไม้สำคัญที่ทำการศึกษา ได้แก่ สัก และยูคาลิปตัส

๑.๔ การประเมินผลกระทบทางนิเวศวิทยาของการปลูกสร้างสวนป่าในเขตร้อนต่อสิ่งแวดล้อม

๒. งานวิจัยที่กำลังดำเนินการ

งานวิจัยที่กำลังดำเนินการในปัจจุบัน มีหัวข้อดังนี้

๒.๑ การศึกษาวิธีการจัดการปลูกสร้างสวนป่าไม้รักใหญ่ในเชิงพาณิชย์ ได้แก่ การศึกษาหาระยะปลูกที่เหมาะสมต่อการปลูกไม้รักใหญ่ในรูปของสวนป่า ภายใต้โครงการศึกษาและพัฒนาไม้รักใหญ่ ซึ่งดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๕ โดยในระยะที่สองได้ทำการศึกษาการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรพันธุกรรมของพันธุ์ไม้ให้ยางรัก ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๐ ซึ่งประกอบด้วย ๓ โครงการย่อย ได้แก่

(๑) การคัดเลือกแม่ไม้เพื่อจัดสร้างสวนรวมพันธุ์ไม้รักใหญ่ รักน้ำเกลี้ยงและแกนมอ

(๒) เทคนิคที่เหมาะสมสำหรับการขยายพันธุ์แบบไม่อาศัยเพศของไม้รักใหญ่

(๓) ระยะปลูกและลักษณะการเจริญเติบโตของไม้รักใหญ่และแกนมอ

๒.๒ การศึกษารูปแบบการจัดการสวนป่าเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตของวิสาหกิจชุมชน โดยดำเนินการศึกษารูปแบบในการจัดการสวนป่าเศรษฐกิจที่เหมาะสมและถ่ายทอดเทคโนโลยีไปสู่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร ตลอดจนวิสาหกิจชุมชน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการจัดการสวนป่าเศรษฐกิจให้มีรายได้อย่างสม่ำเสมอ เกิดผลตอบแทนสูงสุด ได้รับผลผลิตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนตลอดไป รวมทั้งช่วยปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรที่ปลูกสร้างสวนป่าไม้เศรษฐกิจ ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๖

๒.๓ การศึกษาด้านการจัดการสวนป่าสักอย่างยั่งยืนเพื่อเกษตรกร ซึ่งเป็นโครงการวิจัยที่ดำเนินการร่วมกับ Japan International Research Center for Agricultural Science (JIRCAS) แห่งประเทศญี่ปุ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเทคนิคทางวนวัฒนวิทยาที่จะนำไปใช้ในการจัดการสวนป่าไม้สัก ทั้งในการคัดเลือกแม่ไม้ที่เหมาะสม การจัดการและการบำรุงรักษาสวนป่า เพื่อเป็นการเพิ่มผลผลิต และลดค่าใช้จ่ายในการปลูกสร้างสวนป่า รวมทั้งทำให้ทราบถึงผลผลิตในรูปปริมาตรของสวนป่าไม้สักที่เกษตรกรสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ และเพื่อพัฒนาเทคนิคในการประเมินความเหมาะสมของการจัดการสวนป่าไม้สัก การคาดคะเนผลผลิตของสวนป่าไม้สัก การประเมินกำลังผลิต (growing stock) ของไม้สักในพื้นที่ขนาดใหญ่ รวมถึงให้ทราบถึงบทบาทของสวนป่าไม้สักในการกักเก็บคาร์บอน ซึ่งผลการวิจัยจะนำไปประยุกต์ให้เกษตรกรสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ด้วยตัวเอง รวมทั้งเป็นข้อมูลประกอบการส่งเสริมและตัดสินใจในการลงทุนเพื่อประกอบการปลูกสร้างสวนป่าไม้สักของประเทศไทย โดยดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๗

๓. งานวิจัยที่จะดำเนินการในอนาคต

งานวิจัยที่จะดำเนินการในอนาคต ได้แก่

๓.๑ เทคนิคการบำรุงรักษาสวนป่าอย่างประณีต เพื่อเพิ่มผลผลิตและคุณภาพเนื้อไม้ของสวนป่าไม้สัก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติของเนื้อไม้กับอายุของสวนป่า ศึกษาผลของการตัดขยายระยะต่อรูปทรงของลำต้น (stem form) คุณภาพของเนื้อไม้ การเจริญเติบโตของต้นไม้ (tree growth) และผลผลิตของหมู่ไม้ (stand yield) ตลอดจนศึกษาผลของการลิดกิ่งต่อการเจริญเติบโตของต้นไม้ คุณภาพของเนื้อไม้ และผลผลิตของหมู่ไม้

๓.๒ การศึกษาวิจัยร่วมกับ Japan International Research Center for Agricultural Science (JIRCAS) แห่งประเทศญี่ปุ่น เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาต่อยอดงานวิจัยด้านการจัดการสวนป่าสักอย่างยั่งยืนเพื่อเกษตรกร อาทิเช่น การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของเนื้อไม้สัก ผลของการจัดการสวนป่าไม้สักในระยะยาว รูปแบบการจัดการสวนป่าเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตของเกษตรกร เช่น การจัดการในรูปแบบวนเกษตร การปลูกแบบผสมผสานระหว่างสักกับพืชเกษตร เป็นต้น

งานวิจัยปฐพีวิทยาป่าไม้

งานวิจัยปฐพีวิทยาป่าไม้ ดำเนินงานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาคุณสมบัติของดินรวมถึงปริมาณธาตุอาหารในดินที่เป็นประโยชน์ต่อการเจริญเติบโตของพันธุ์ไม้ชนิดต่างๆ ดำเนินการปรับปรุงคุณภาพของดินเพื่อเพิ่มผลผลิตของการปลูกป่าไม้เศรษฐกิจ การศึกษาการเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติของดินในแปลงปลูกพันธุ์ไม้ชนิดต่างๆ และการจัดทำแผนที่แสดงความเหมาะสมของดินสำหรับปลูกไม้สักในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

งานวิจัยและจัดการเมล็ดพันธุ์ไม้ป่า

เพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ไม้ป่าคุณภาพดีสำหรับตอบสนองต่อความต้องการใช้เมล็ดไม้ของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน เกษตรกร และประชาชนทั่วไป โดยดำเนินการศึกษา วิจัย และพัฒนาด้านเมล็ดพันธุ์ไม้ป่า และการขยายพันธุ์ไม้ป่า การจัดสร้างและพัฒนาแหล่งเมล็ดพันธุ์ไม้ป่า การจัดหาเมล็ดพันธุ์ไม้ การจัดการธนาคารเมล็ดพันธุ์ไม้ และการให้บริการเมล็ดพันธุ์ไม้ ความรู้และเทคโนโลยีที่ได้จากการศึกษาวิจัยนำไปใช้ในการจัดหาและจัดการเมล็ดพันธุ์ไม้ป่าอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ซึ่งมีผลทำให้เมล็ดไม้มีคุณภาพดีทางด้านพันธุกรรม สรีรวิทยา และสุขภาพ เป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับป่าปลูกและให้ผลผลิตคุ้มค่ากับการลงทุน และมีแหล่งเก็บเมล็ดไม้ที่มีคุณภาพทางพันธุกรรมสูง ทำให้ผู้ต้องการใช้เมล็ดไม้มีเมล็ดไม้คุณภาพดีสำหรับการปลูกป่าอย่างเพียงพอ

โครงการปรับปรุงพันธุ์ไม้สน

โครงการปรับปรุงพันธุ์ไม้สน ได้เริ่มก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ โดยความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยโดยกรมป่าไม้และรัฐบาลเดนมาร์กโดย DANIDA (Danish International Development Agency) มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้วิชาทางวนวัฒนวิทยาและพันธุศาสตร์ในการปรับปรุงพันธุ์ไม้สนเขาที่มีอยู่ในท้องถิ่นและต่างถิ่น เพื่อให้ได้เร็วมีคุณภาพดีที่สุดสำหรับใช้ในอุตสาหกรรมทำเยื่อกระดาษ และเป็น การอนุรักษ์แหล่งพันธุกรรมไม้สนเขาเพื่อวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงพันธุ์รุ่นต่อไป

โครงการระยะแรกมีกำหนดระยะเวลา ๕ ปี คือ ตั้งแต่ ๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๒ ถึง ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๗ เมื่อหมดสัญญาตามโครงการช่วยเหลือระยะแรก รัฐบาลทั้งสองประเทศ ได้ตกลงขยายความร่วมมือออกไปอีก ๕ ปี คือ ตั้งแต่ ๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๗ ถึง ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๒ เมื่อหมดสัญญาตามโครงการช่วยเหลือระยะที่สองแล้วปรากฏว่าผลงานที่กระทำร่วมกันระหว่างนักวิชาการป่าไม้ไทยและเดนมาร์กได้รับผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ แต่ยังมีงานค้างค้างอีกเล็กน้อย รัฐบาลของทั้งสองประเทศจึงตกลงขยายความร่วมมือออกไปเป็นระยะที่ ๓ มีกำหนด ๒ ปี คือระหว่าง ๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๒ - ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๔

ตลอดความช่วยเหลือตามโครงการระยะแรกในช่วง ๕ ปี รัฐบาลเดนมาร์กได้ส่งผู้เชี่ยวชาญ การป่าไม้ ๒ คน ประกอบด้วย Mr. Knud Bryndum หัวหน้าผู้เชี่ยวชาญ และ Mr. Jens. J. Granhof ผู้เชี่ยวชาญ มาประจำอยู่ที่โครงการตลอดเวลา โดยทำหน้าที่วางแผนและให้คำปรึกษาร่วมกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทย ในระยะที่สองของโครงการผู้เชี่ยวชาญเดนมาร์กทั้งสองคน และ Mr. Palle Havmoller ทำหน้าที่ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยวางแผนและให้คำปรึกษาในช่วง ๒ ปีแรก ส่วน ๓ ปีหลังนักวิชาการฝ่ายไทย ทำหน้าที่รับผิดชอบเต็มในการวางแผนและบริหารโครงการ ส่วนผู้เชี่ยวชาญทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา และในระยะที่สามของโครงการผู้เชี่ยวชาญทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาตลอดโครงการ

ผลสำเร็จของโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ สามารถกำหนดพันธุ์ไม้สนเขาที่สมควรปลูก และปรับปรุงพันธุ์อยู่ ๕ ชนิด คือ ไม้สนเขาท้องถิ่นได้แก่ ไม้สนสองใบ (*P. merkusii* Jungh. et de Vriese) และ ไม้สนสามใบ (*P. kesiya* Royle ex Gordon) และไม้สนต่างถิ่นอีก ๓ ชนิด คือ ไม้สนคาริเปีย (*P. caribaea* Morelet) ไม้สนโอคาร์ปา (*P. oocarpa* Schiede) และไม้สนเทคูนูมานี่ (*Pinus patula* ssp.

tecunumanii (Schwerdtfeger) Mittak and Styles) การพัฒนาไม้สนในประเทศไทยได้ดำเนินการคัดเลือกแม่พันธุ์ไม้สนชนิดต่างๆ หลายถิ่นกำเนิดภายในประเทศ นอกจากนี้ยังมีการนำเมล็ดพันธุ์ไม้สนจากถิ่นกำเนิดต่างๆ นอกประเทศมาปลูกทดสอบสายพันธุ์ (Progeny test) และจัดสร้างสวนผลิตเมล็ดทั้งแบบอาศัยเพศและไม่อาศัยเพศ (Seedling seed orchard และ Clonal seed orchard) มีการทดสอบการผสมเกสร จัดสร้างสวนอนุรักษ์พันธุ์นอกถิ่นกำเนิด (Ex-situ gene conservation) ศึกษาการขยายพันธุ์โดยไม่อาศัยเพศ ศึกษาเทคนิคการเพาะชำไม้สนและวนวัฒนวิธีต่างๆ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการปลูกสร้างสวนป่าไม้สนในประเทศไทย

วิจัยแมลงและจุลชีววิทยาป่าไม้

ภารกิจที่สำคัญ

๑. ศึกษาวิจัยนิเวศวิทยา ชีววิทยา และจำแนกชนิดแมลงและจุลินทรีย์ป่าไม้ ที่ก่อโทษและประโยชน์ในระบบปลูกสร้างสวนป่า อุตสาหกรรมไม้ และผลิตผลป่าไม้
๒. ศึกษาวิจัยพัฒนาระบบการป้องกันโรคและแมลงศัตรูพืชป่าไม้ โรคและแมลงศัตรูทำลายไม้ และผลิตผลป่าไม้
๓. ศึกษาวิจัยการเพาะเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ เห็ดกินได้ และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน
๔. ศึกษาวิจัยเทคโนโลยีชีวภาพจุลินทรีย์ป่าไม้เพื่อชุมชน
๕. จัดทำฐานข้อมูลแมลงและจุลินทรีย์ป่าไม้

งานวิจัยที่สำคัญ ประกอบด้วยงาน ๔ ด้าน คือ

๑. ด้านแมลงป่าไม้

มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและควบคุมแมลงศัตรูพืชป่าไม้และผลิตผลป่าไม้ และการเพาะเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ

๒. ด้านโรควิทยาป่าไม้

มีภารกิจศึกษาการเสื่อมสภาพและความทนทานตามธรรมชาติของไม้ และผลิตผลป่าไม้ก่อนใช้งาน และแนวทางการป้องกันควบคุมเชื้อราทำลายไม้

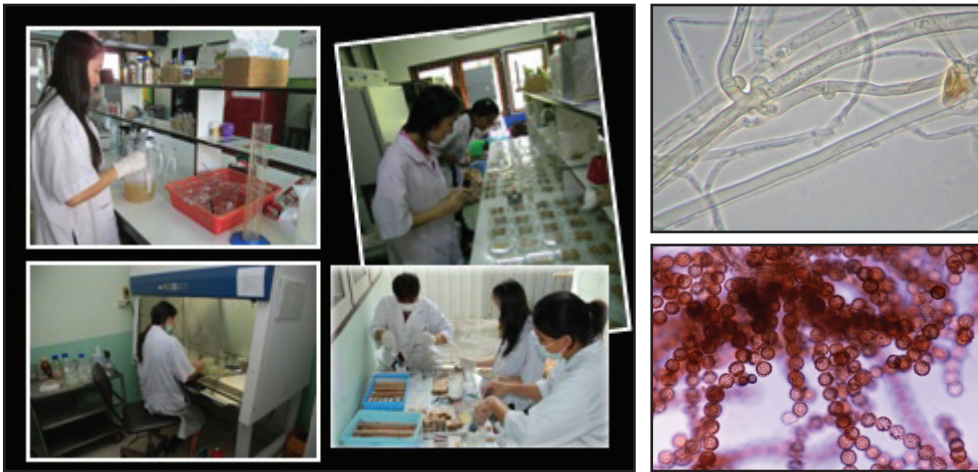
๓. ด้านวิจัยเทคโนโลยีชีวภาพจุลินทรีย์ป่าไม้

มีภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทางวิธีเพาะเลี้ยงเห็ดป่ากินได้ เพื่อสร้างรายได้ให้ชุมชน

๔. ด้านพัฒนาการป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูพืชป่าไม้

มีภารกิจในการพัฒนาเทคนิค การป้องกันและควบคุมแมลงศัตรูพืชป่าไม้ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ภาพการปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการ

การปฏิบัติงานในภาคสนาม

งานบริการ เผยแพร่ความรู้

บทสรุปของการจัดประชุมสัปดาห์นานาชาติ ในส่วนของกรมป่าไม้

การประชุมสัปดาห์นานาชาติ ประกอบด้วยการประชุมใน ๔ หัวข้อ (Symposia) คือ ด้านพันธุกรรม วนวัฒนวิทยา และการใช้ประโยชน์ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐศาสตร์และการลงทุน ด้านการพัฒนาชนบท โดยในส่วนของหัวข้อแรก คือ ด้านพันธุกรรม วนวัฒนวิทยาและการใช้ประโยชน์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นประธาน และกรมป่าไม้ ถือเป็นผู้ดำเนินการหลัก ทั้งนี้ การประชุมในส่วน Symposium I ประกอบด้วยภาคการประชุม ภาคนิทรรศการ และการดูงานในภาคสนาม ในส่วนภาคการประชุม เป็นการนำเสนอองค์ความรู้ไม้สักด้านพันธุกรรม การปลูก การใช้ประโยชน์ และปัจจัยความเสี่ยงต่างๆ จากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญไม้สัก และมีการแบ่งเป็นกลุ่มย่อยเพื่อปรึกษาหารือและนำเสนอข้อแนะนำในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ในช่วงสุดท้ายของการประชุมประธานของ Symposium I (รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นางมิ่งขวัญ วิชยารังสฤกษ์) ได้รวบรวมประเด็นสำคัญจากการประชุมฯ ในวาระต่างๆ เสนอเป็น Bangkok Dialogue ต่อที่ประชุม

สำหรับการประชุมในส่วนภาคนิทรรศการ ประกอบด้วยการจัดแสดงของหน่วยงานในกระทรวงฯ ได้แก่ กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ โดยในส่วนของกรมป่าไม้ มีการจัดแสดงผลการดำเนินงานและผลการวิจัยที่สำคัญของไม้สัก ได้แก่ การปรับปรุงพันธุ์ไม้สัก รวมทั้งแสดงกล้าไม้สักที่ดำเนินการขึ้นของจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ การวิจัยเพื่อเพิ่มมูลค่าไม้ด้วยน้ำส้มควันไม้และแรงดันไอน้ำสูง การวิจัยพื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูกไม้สักในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สารสกัดอินโนและสารสกัดที่มีคุณสมบัติขับไล่ปลวกและฆ่าปลวก และแมลงศัตรูที่สำคัญของไม้สักและการกำจัด โดยนำเสนอในทั้งรูปแบบวีดีทัศน์ และแบบโปสเตอร์ในมิติที่ดูเสมือนจริง โดยจำลองขึ้นไม้และต้นสักที่แมลงทำลาย ในส่วนของภาคนิทรรศการยังประกอบด้วย การจัดแสดงภาพโปสเตอร์ ซึ่งทั้ง ๔ Symposia มีผู้ส่งทั้งสิ้น ๕๒ ราย ในการนี้มีคณะกรรมการตัดสิน (The Outstanding Poster Award Committee) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในแต่ละด้านรวมทั้งสิ้น ๙ คน โดยมีผู้แทนจากกรมป่าไม้ (นายสุวรรณ ตั้งมิตรเจริญ นักวิชาการป่าไม้-ชำนาญการพิเศษ) ร่วมเป็นคณะกรรมการด้วย และเป็นที่น่ายินดีที่ผู้ที่ได้รับรางวัลโปสเตอร์ดีเด่น คือ ผลงานวิจัยเรื่องการทดสอบประสิทธิภาพสารสกัดจากแก่นไม้สักอายุ ๑๕ ปี เพื่อป้องกันการทำลายของปลวก โดยนางสุวรรณา อ้าเฟือกและนางพรรณนีย์ นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ สำหรับการดูงานภาคสนาม มีการไปดูงานที่สถานีวนวัฒนวิจัยยาว จังหวัดลำปาง และสถานีวนวัฒนวิจัยแม่กา จังหวัดพะเยา โดยมี นายสาโรจน์ วัฒนสุขสกุล นายประสิทธิ์ เพ็ชรอรุณรักษ์ และนางจันทรรักษ์ เพ็ชรอรุณรักษ์ นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ นำผู้เข้าร่วมประชุมเยี่ยมชมแปลงศึกษาวิจัย สวนผลิตเมล็ดพันธุ์ ห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ และจัดแสดงการเก็บเมล็ดไม้สัก เป็นต้น

ภาพการจัดแสดงภาคนิทรรศการในส่วนของกรมป่าไม้ นำเสนอทางด้านการปรับปรุงพันธุ์ไม้สัก การวิจัยเพื่อเพิ่มมูลค่าไม้ การวิจัยพื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูกไม้สัก สารเทคโนโลยีอินซูลินขับไล่ปลวก และแมลงศัตรูไม้สัก

ภาพการดูงานภาคสนามที่สถานีวนวัฒนวิจัยยาว จังหวัดลำปาง โดยนายสาโรจน์ วัฒนสุขสกุล นายประสิทธิ์ เพ็ชรอนุรักษ์ และนางจันทรรักษ์ เพ็ชรอนุรักษ์ นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ เป็นผู้นำและให้ความรู้แก่ผู้เข้าศึกษาดูงาน

เทพทาโร

ไม้มงคลพระราชทานประจำจังหวัดพังงา

สืบเนื่องจากกรณีภัยพิบัติจากคลื่นยักษ์ทำให้ประชาชนในภาคใต้หลายพื้นที่ไร้ที่อยู่อาศัย การช่วยเหลือเร่งด่วนในตอนต้นเป็นการจัดหาที่อยู่อาศัยชั่วคราว การตามหาญาติสูญหาย การบริจาค เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม อาหาร ยารักษาโรค และอื่นๆ ที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ขณะนี้ความช่วยเหลือในขั้นตอนนี้ได้ผ่านพ้นไปแล้ว ประชาชนผู้ประสบภัยกำลังรอความช่วยเหลือให้มีที่อยู่อาศัยถาวร มีอาชีพและรายได้ในการดำรงชีวิตต่อไป

สำหรับผู้ประสบภัยจากเกาะพระทอง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ ทรงมีพระราชดำริให้มูลนิธิชัยพัฒนาเข้ามาดำเนินการช่วยเหลือโดยประสานงานกับหลายหน่วยงานของภาครัฐ จัดที่อยู่อาศัยถาวรให้ภายใต้โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านทุ่งรัก หมู่ ๖ ตำบลแม่นางขาว อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา จัดสร้างบ้านพัก ตั้งเป็นชุมชน จัดสถานศึกษา สถานพยาบาล และสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิตให้แก่ราษฎรโดยใช้งบประมาณส่วนหนึ่งจากสภาอากาศไทยและมูลนิธิชัยพัฒนา

๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๘

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จทอดพระเนตรพื้นที่เพื่อจัดสร้างหมู่บ้านถาวรให้กับผู้ประสบภัยสึนามิ ในอำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา ซึ่งกรมป่าไม้ได้น้อมเกล้าฯ ถวายพื้นที่จำนวน ๒๘๐ ไร่ โดยในพื้นที่ดังกล่าวนั้นมีไม้เทพทาโรขึ้นอยู่ตามธรรมชาติจำนวนมาก

๒๓ ตุลาคม ๒๕๔๘

สมเด็จพระเทพฯ เสด็จตรวจเยี่ยมหมู่บ้านชัยพัฒนา ก๊าซชาติไทย กรมป่าไม้ได้จัดนิทรรศการนำเสนอการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ไม้เทพทาโร ซึ่งพระองค์ได้ทรงสนพระทัยเป็นอย่างยิ่ง และได้ทรงรับสั่งว่า “ปวดขา” เมื่อกรมป่าไม้ได้นำเสนอว่าน้ำมันเทพทาโรมีคุณสมบัติใช้บรรเทาอาการปวดได้ดี โดยอ้างอิงจากภูมิปัญญาของแพทย์พื้นบ้าน แต่ครั้งนั้นเป็นเพียงครั้งแรกที่กรมป่าไม้สามารถสกัดน้ำมันหอมระเหยจากไม้เทพทาโร ยังไม่ได้มีการศึกษาวิจัยในรายละเอียดขององค์ประกอบทางเคมีและคุณสมบัติของน้ำมัน เกรงจะเป็นอันตรายจึงมิได้ทูลเกล้าฯ ถวาย

๑ ตุลาคม ๒๕๔๙

กรมป่าไม้จึงได้ทำการศึกษาวิจัยไม้เทพทาโรอย่างครบวงจรภายใต้แผนงานวิจัยและพัฒนาไม้หอมเพื่อเศรษฐกิจ โดยทำการศึกษาวิจัยในด้านการกระจายพันธุ์ตามธรรมชาติ ศึกษาวิจัยด้านเทคนิคการขยายพันธุ์โดยเพาะเมล็ด การตอน การปักชำ ศึกษาวิจัยด้านการเจริญเติบโตและการจัดการสวนป่าเทพทาโร ศึกษาวิจัยด้านการสกัดและคุณสมบัติน้ำมันหอมระเหย ตลอดจนงานการผลิตภัณฑ์ต่างๆ จากน้ำมันหอมระเหยเทพทาโร เพื่อจักได้นำผลงานวิจัยไปส่งเสริมการปลูกสร้าง

สวนป่าเทพทาโรในเชิงพาณิชย์ และพัฒนาไม้เทพทาโรให้เป็นผลิตภัณฑ์เพื่อการค้าต่อไป

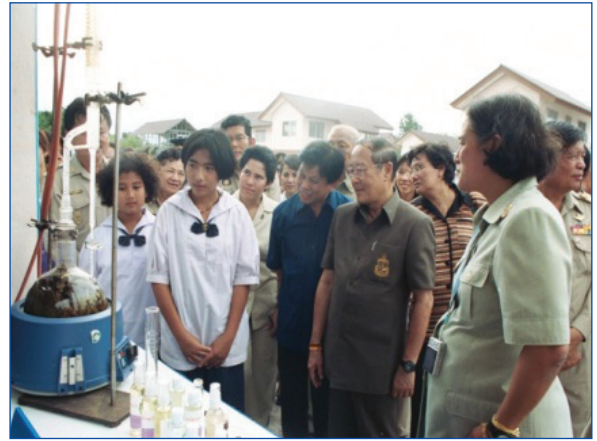
เทพทาโร มีการกระจายพันธุ์อยู่ทั่วไปในทุกภาคของประเทศไทย พบมากในภาคใต้ เนื้อไม้และเนื้อรากเทพทาโรมีกลิ่นหอมนิยมนำมาใช้ในงานก่อสร้าง ปลูกในบ้าน แกะสลัก ทำเครื่องเรือน เครื่องประดับตกแต่งบ้าน ซึ่งปัจจุบันประดิษฐ์กรรมแกะสลักเป็นสินค้าโอท็อปของจังหวัดตรังและมีการส่งไปจำหน่ายในต่างประเทศ เศษไม้ที่เหลือจากการแกะสลักก็นำมากลั่นเป็นน้ำมันหอมระเหยเพื่อใช้ประโยชน์ในธุรกิจสปาและทำเป็นธูปหรือกำยานได้ นอกจากนี้ ยังสามารถนำผลเทพทาโรมาบีบเอาน้ำมันซึ่งมีกลิ่นหอมมาใช้เป็นยาสมุนไพรทาแก้ปวดข้อ ข้ออักเสบ ทาแผลสด แก้ปวดฟัน แก้แผลน้ำร้อนลวก ฯลฯ ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของพระอาจารย์วิชาญ วัดนิโรธรังสี อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

ผลการดำเนินงาน

๑. การวิจัยด้านการสร้างสวนรวมพันธุ์กรรม ได้มีการรวมพันธุ์กรรมของไม้เทพทาโรที่ได้จากการเพาะเมล็ดในพื้นที่ประมาณ ๕ ไร่ จำนวนประมาณ ๕๒๕ ต้นไว้ที่สถานีวนวัฒนวิจัยสงขลา ปัจจุบันอายุประมาณ ๔ ปี ๘ เดือน และออกผลเป็นครั้งแรกเมื่อเดือนเมษายน ๒๕๕๔

๒. การวิจัยด้านการขยายพันธุ์ โดยปกติแล้วเมล็ดเทพทาโรมีเปอร์เซ็นต์การงอกต่ำมาก จะงอกได้เพียง ๕ - ๑๐ % ในเวลา ๙๐ วัน ส่งผลให้กล้าไม้เทพทาโรในท้องตลาดมีราคาแพงมาก การวิจัยในด้านการขยายพันธุ์โดยการเพาะเมล็ดของสำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ กรมป่าไม้ พบว่าสามารถเพาะให้งอกได้ถึง ๗๐ % ในเวลาเพียง ๑๒ วันเท่านั้น การขยายพันธุ์โดยการปักชำ พบว่าตั้งแต่เริ่มปักชำประมาณ ๔๕ วัน รากจะเริ่มงอกและสามารถย้ายชำได้ สำหรับการตอนกิ่ง กิ่งตอนจะออกรากภายใน ๒ - ๓ เดือน และยังสามารถปักชำรากเทพทาโรได้ ประมาณ ๒๐ วัน หน่อจะเริ่มแตกจากส่วนราก ปลอຍให้หน่อแข็งแรงอีกประมาณ ๓๐ วัน ทำการกรีดโคนหน่อด้วยมีดให้มีรอย เส้น ๓ - ๔ เส้น ทาด้วยฮอร์โมนเร่งราก แล้วหุ้มด้วยขุยมะพร้าวเพื่อให้รากแตก ประมาณ ๒๐ วัน รากจะเริ่มแตก จากนั้นนำไปชำลงถุง บำรุงดูแลจนกล้าไม้เจริญเติบโต สามารถนำไปปลูกได้

๓. การศึกษาวิจัยด้านการเจริญเติบโต พบว่า ต้นเทพทาโร อายุ ๔ ปี ที่ปลูกในที่เปิดโล่ง มีอัตราการรอดตาย ๕๔ % ในขณะที่ปลูกภายใต้เรือนยอดกระถินณรงค์มีอัตราการรอดตายเหลือเพียง ๔ % เท่านั้น ในขณะที่ในช่วงปีแรกกล้าไม้ที่ปลูกใน ๒ พื้นที่มีอัตราการรอดตายใกล้เคียงกัน คือ ๕๗ % และ ๕๖ % ในพื้นที่ปลูกภายใต้เรือนยอดและพื้นที่โล่งตามลำดับ ไม้เทพทาโรจะมีอัตราการเติบโตทางขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของลำต้นและความสูงทั้งหมดต่ำกว่าในพื้นที่ที่ปลูกภายใต้ร่มเงาอยู่เล็กน้อย แต่เมื่อนำมาประเมินผลผลิตมวลชีวภาพแล้วพบว่า ในพื้นที่โล่งแจ้งให้ผลผลิตมวลชีวภาพทั้งหมดถึง ๓๐.๒๓ กิโลกรัมต่อเฮกแตร์ ซึ่งมากกว่าในพื้นที่ปลูกภายใต้ร่มเงาซึ่งมีเพียง ๖.๘๔ กิโลกรัมต่อเฮกแตร์ เท่านั้น มวลชีวภาพของใบมีอัตราส่วนสูงที่สุด ซึ่งเป็นผลดีต่อการผลิตน้ำมันหอมระเหย นอกจากนี้ ยังพบว่าไม้เทพทาโรมีการกระจายของรากที่ค่อนข้างตื้น ซึ่งการปลูกในระยะห่างเป็นแถวเดียวหรือการปลูกในที่ลาดชันต้องดำเนินการอย่างระมัดระวัง

ภาพสมเด็จพระเทพฯ เสด็จตรวจเยี่ยมหมู่บ้านชัยพัฒนา กาชาดไทย เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๘

ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ผลงานวิจัยเกี่ยวกับเทพทาโรได้รับรางวัลอันดับ ๒ โดยได้รับถ้วยเงินพร้อมรางวัลจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

๔. การศึกษาวิจัยด้านคุณสมบัติทางเคมีของน้ำมันหอมระเหย พบว่า ผลเทพทาโร ให้ปริมาณน้ำมันหอมระเหยเทียบกับน้ำหนักอบแห้งมากที่สุด ร้อยละ ๓.๕๐-๑๐.๕๔ เนื้อไม้ให้ปริมาณมากรองลงมา ร้อยละ ๓.๘๕ และใบให้ปริมาณน้ำมันน้อยที่สุด ร้อยละ ๐.๔๓ - ๐.๗๒ องค์ประกอบทางเคมีของน้ำมันหอมระเหยจากเนื้อไม้เทพทาโรประกอบด้วยแซฟรอลเป็นสารหลักมากถึง ๙๗.๗/๑ % ส่วนของใบและผลมีองค์ประกอบทางเคมีแตกต่างกัน ๔ กลุ่ม คือ กลุ่มของน้ำมันหอมระเหยที่มีองค์ประกอบหลักทางเคมีเป็นสารแซฟรอล ให้กลิ่นคล้ายรูทเบียร์ กลุ่มของน้ำมันหอมระเหยที่มีองค์ประกอบหลักทางเคมีเป็น Citral ให้กลิ่นคล้ายตะไคร้ผสมส้ม กลุ่มของน้ำมันหอมระเหยที่มีองค์ประกอบหลักทางเคมีเป็น ๑,๘-cineole ให้กลิ่นคล้ายเสมีดขาว และกลุ่มของน้ำมันหอมระเหยที่มีองค์ประกอบหลักทางเคมีเป็น Lindool ให้กลิ่นหอมของดอกไม้ผสมเครื่องเทศ ทำให้มีการใช้ประโยชน์จากน้ำมันหอมระเหยแตกต่างกันออกไปขึ้นกับองค์ประกอบหลักทางเคมีดังกล่าว และได้พัฒนาผลิตภัณฑ์จากน้ำมันหอมระเหยขึ้นดังนี้ น้ำมันนวดสปาเทพทาโร น้ำมันเทพทาโรโพล เจลทำความสะอาดมือเทพทาโร ยาหม่องเทพทาโร สบู่เหลวเทพทาโร แชมพูสระผมเทพทาโร และโลชั่นกันยุงเทพทาโร มีการทดสอบ ความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดเทพทาโรในรูปแบบน้ำมันนวดและยาหม่องพบว่าส่วนใหญ่แล้ว มีความพึงพอใจ และมีประสิทธิภาพในการบรรเทาอาการเจ็บปวด กล้ามเนื้อและข้อได้เป็นอย่างดี มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่กลุ่มเป้าหมายแล้วหลายครั้ง

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ กรมป่าไม้ได้นำเสนอสิทธิบัตรการผลงานวิจัยไม้เทพทาโรในการนำเสนอผลงานวิจัยแห่งชาติ ในหัวข้อ “เทพทาโร ไม้มงคลมหัศจรรย์” ซึ่งจัดโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ซึ่งมีสถาบันการศึกษาและสถาบันวิจัยต่างๆ ส่งผลงานเข้าร่วมประมาณ ๑๒๐ หน่วยงาน ผลงานวิจัยเกี่ยวกับเทพทาโรได้รับรางวัลอันดับ ๒ โดยได้รับเงินรางวัลพร้อมรางวัลจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เป็นการสร้างเกียรติประวัติให้กรมป่าไม้ในด้านวิชาการ

การอนุญาตด้านป่าไม้

สรุปข้อมูลการอนุญาตใช้ประโยชน์พื้นที่ป่า แยกตามวัตถุประสงค์ ปี ๒๕๖๖ – ปัจจุบัน

วัตถุประสงค์	จำนวนราย	ไร่	งาน	ตร.วา
ปลูกไม้ยืนต้น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน	๒๑๑	๓๒๒,๔๒๑	๒	๖๔
ปลูกสร้างสวนป่า	๓/๑	๖๔,๔๐๖	๒	๓/๓
พนักงานเจ้าหน้าที่	๑๔๙	๑๕๐,๘๑๕	๑	๓๖
เพื่อการจัดที่ดินอยู่อาศัยให้แก่ราษฎร	๓/๓	๑,๓๓/๑,๒๙๕	๑	๔๓
เพื่อกิจการ ดูดทราย ดินลูกรัง				
ระบุดย่อยหิน	๑๐๐	๒,๒๘๓	๓	๘๔
เพื่อกิจการชลประทาน	๑,๖๙๓/	๕๕๙,๔๓/๔	๑	๕๒
เพื่อกิจการทางศาสนา	๙๓/๓	๔๕,๒๙๘	๓	๐
เพื่อกิจการโทรคมนาคม	๑๒๕	๑,๐๓/๙	๒	๕๔
เพื่อกิจการไฟฟ้า	๓๓/๙	๕๘,๐๘๓	๓	๑
เพื่อกิจการศึกษา	๑,๑๑๙	๓/๒,๓/๕๙	๑	๘๙
เพื่อกิจการสร้างทาง	๘๔๘	๑๒๔,๖๔๖	๐	๕๐
เพื่อกิจการเหมืองแร่	๑,๓๕๖	๒๕๖,๖๖๓	๑	๘๙
เพื่อเกษตรกรรม เพื่อทำประโยชน์				
และอยู่อาศัย	๓๓๐	๙๐,๕๑๓	๓	๓/๓/
เพื่อจัดสร้างสถานที่ราชการ	๓/๔๔	๒๖๔,๙๙๖	๐	๔๐
เพื่อศึกษาวิจัยทางวิชาการ	๖๒	๑๑๕,๓๖๔	๒	๕๓/
อื่นๆ	๑๐๓	๑๘,๑๘๖	๒	๙๓
รวม	๘,๓๔๔	๓,๕๑๘,๒๓/๙	๐	๔๑

การอนุญาตโรงงานแปรรูปไม้และโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้จากไม้ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕

ลำดับ	รายการ	จำนวน โรงงาน ทั้งหมด	จำนวนโรงงานแปรรูปไม้และโรงค้ำผลิตภัณฑ์ที่ได้จากไม้ แยกตามภาค					
			กทม.	ภาค กลาง	ภาค เหนือ	ภาค ตะวันออก เฉียงเหนือ	ภาคใต้	ภาค ตะวันออก
๑	โรงงานแปรรูปไม้ โดยใช้เครื่องจักร	๕๑๘	๓๘	๙๐	๒๙	๓/๓	๒๓/๕	๑๕
๒	โรงงานแปรรูปไม้ โดยใช้แรงคน	๓๐	-	๑๕	๙	๕	๑	-
๓	โรงงานแปรรูปไม้ โดยใช้เครื่องจักร เพื่อประดิษฐ์กรรม	๓,๓/๑๓/	๑,๐๓๐	๑,๒๙๘	๕๖๙	๓๓/๕	๓๙๒	๖๓
๔	โรงงานแปรรูปไม้ โดยใช้แรงคน เพื่อประดิษฐ์กรรม	๑๒	๑๐	๓/๑	๒๐๒	๒๘๓/	๓๓/	๕
๕	โรงงานผลิตเยื่อและ กระดาษ	๓	-	๓	-	-	-	-
๖	โรงค้ำไม้แปรรูป	๒,๓/๖๕	๖๑๒	๘๕๖	๓๙๑	๕๕๖	๕๐๙	๕๑
๗	โรงค้ำสิ่งประดิษฐ์	๔,๐๖๐	๙๑๓	๑๐๒๘	๑,๒๒๐	๕๓/๓	๒๓/๓	๕๙
รวมทั้งหมด (ราย)		๑๑,๓๐๕	๒,๖๐๓	๓,๓๔๒	๒,๔๒๐	๑,๓/๖๘	๑,๓๙๐	๑๘๒

หมายเหตุ

จังหวัดที่ไม่มีรายงานการอนุญาต : นครสวรรค์ แม่ฮ่องสอน ชัยนาท เพชรบุรี สุพรรณบุรี สกลนคร
หนองคาย อ่างทอง เจริญ อุตรธานี ชลบุรี ระยอง สุราษฎร์ธานี
จังหวัดที่รายงานการอนุญาตไม่ครบ : เพชรบูรณ์ ปทุมธานี สระแก้ว สิงห์บุรี อ่างทอง ชัยภูมิ
นครราชสีมา มหาสารคาม ยโสธร ชุมพร ปัตตานี พังงา ยะลา

ข้อมูล ณ วันที่ ๑๔ / ๐๖ / ๒๕๕๖

การอนุญาตตาม พ.ร.บ.เลื่อยไซเมนต์ พุทธศักราช ๒๕๔๕ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕

ลำดับ	จังหวัด	จำนวนเรื่อง ที่อนุญาตตาม พ.ร.บ.เลื่อยไซเมนต์	ลำดับ	จังหวัด	จำนวนเรื่อง ที่อนุญาตตาม พ.ร.บ.เลื่อยไซเมนต์	ลำดับ	จังหวัด	จำนวนเรื่อง ที่อนุญาตตาม พ.ร.บ.เลื่อยไซเมนต์	ลำดับ	จังหวัด	จำนวนเรื่อง ที่อนุญาตตาม พ.ร.บ.เลื่อยไซเมนต์	ลำดับ	จังหวัด	จำนวนเรื่อง ที่อนุญาตตาม พ.ร.บ.เลื่อยไซเมนต์
๑	เชียงใหม่	๘๖	๒๑	ลพบุรี	๘๕๘	๔๑	กาญจนบุรี	๑๐	๖๑	อุทัยธานี	๖๔			จำนวนเรื่อง ที่อนุญาตตาม พ.ร.บ.เลื่อยไซเมนต์
๒	แม่ฮ่องสอน	-	๒๒	อุตรธานี	๒๐	๔๒	นครปฐม	๔๖	๖๒	นครพนม	๑,๕๕๒			
๓	ลำพูน	๘๒	๒๓	เลย	๔๓	๔๓	สุพรรณบุรี	๒๑๒	๖๓	สกลนคร	๘๙			
๔	เชียงราย	๑๗	๒๔	หนองบัวลำภู	-	๔๔	สมุทรสาคร	๓	๖๔	อุบลราชธานี	๗๐			
๕	พะเยา	๗/๓๔	๒๕	หนองคาย	๔๐๙	๔๕	สมุทรสงคราม	๑๖๑	๖๕	อำนาจเจริญ	-			
๖	น่าน	๗/๘	๒๖	ขอนแก่น	๗๖	๔๖	สมุทรปราการ	๒	๖๖	ยโสธร	๖๕			
๗	ลำปาง	๒๑๑	๒๗	มหาสารคาม	๓๖	๔๗	เพชรบุรี	๒	๖๗	ปราจีนบุรี	๒๘			
๘	แพร่	๗/๙๐	๒๘	กาฬสินธุ์	๗/๕	๔๘	ประจวบคีรีขันธ์	๒๗	๖๘	สระแก้ว	๑๖			
๙	อุตรดิตถ์	๗	๒๙	ร้อยเอ็ด	๑๕	๔๙	สุราษฎร์ธานี	๑๕๙	๖๙	นครนายก	๙			
๑๐	ตาก	๑๕	๓๐	มุกดาหาร	๓	๕๐	ชุมพร	๕	๗๐	ระยอง	๒๓			
๑๑	พิษณุโลก	๒๘	๓๑	นครราชสีมา	๑๖๔	๕๑	ระนอง	๒	๗๑	กระบี่	๑๙			
๑๒	สุโขทัย	๑๕	๓๒	สุรินทร์	๖๐	๕๒	นครศรีธรรมราช	๑๐๖	๗๒	พังงา	๑๖			
๑๓	กำแพงเพชร	๒๔	๓๓	บุรีรัมย์	๔๐๗	๕๓	ตรัง	๔๖	๗๓	ภูเก็ต	๒๐			
๑๔	สระบุรี	๓	๓๔	ชัยภูมิ	-	๕๔	พัทลุง	๑๙	๗๔	นราธิวาส	๕๓			
๑๕	ปทุมธานี	๑๐	๓๕	ศรีสะเกษ	๒๔๘	๕๕	สงขลา	๒๐๙	๗๕	ยะลา	๖			
๑๖	พระนครศรีอยุธยา	๕๒	๓๖	ชลบุรี	๔๘	๕๖	สตูล	๑๕	๗๖	บึงกาฬ	๗			
๑๗	นนทบุรี	๑๑	๓๗	ระยอง	๓๕	๕๗	ปัตตานี	๒						
๑๘	อ่างทอง	๔๔	๓๘	จันทบุรี	๒๒	๕๘	นครสวรรค์	๘						
๑๙	สิงห์บุรี	๗/๒	๓๙	ตราด	๙๖	๕๙	เพชรบูรณ์	๒๒						
๒๐	ชัยนาท	๙	๔๐	ราชบุรี	๑,๙๐๔	๖๐	พิจิตร	๗/๗						
รวม													๙,๙๕๕	

โครงการสำคัญ

โครงการปลูกป่าเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐)

กรมป่าไม้โดยสำนักส่งเสริมการปลูกป่าได้จัดทำโครงการปลูกป่าเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้หน่วยงานภาคเอกชน องค์กรเอกชน และประชาชนทั่วไป ที่ตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ได้เข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนในการปลูกฟื้นฟูสภาพป่าที่ถูกรุกทำลาย เพื่อให้มีป่าอุดมสมบูรณ์ และเป็นการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและประชาชนในการอนุรักษ์ป่าไม้ให้อยู่อย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต โดยจะดำเนินการในพื้นที่ป่าที่กรมป่าไม้ยึดคืนมาจากการบุกรุกทำลายป่าสงวนแห่งชาติ หรือพื้นที่ป่าไม้อื่นๆ ที่พื้นที่ภาวะทางคดีความตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้

โครงการมีระยะเวลาดำเนินการ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐ โดยเงินงบประมาณที่ใช้ในการปลูกฟื้นฟูป่าและบำรุงรักษา มาจากการสนับสนุนของหน่วยงานภาคเอกชน องค์กรเอกชน และประชาชนทั่วไป ที่ต้องการเข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุนกิจกรรมในลักษณะเงินนอกงบประมาณ โดยเปิดรับการสนับสนุนกิจกรรมในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๕๘ ทั้งนี้ แปลงที่ได้รับการสนับสนุนจะมีการดำเนินงานเป็นระยะเวลา ๓ ปี เป็นการปลูก ๑ ปี และบำรุงรักษาต่อเนื่อง ๒ ปี โดยมีค่าใช้จ่ายในการปลูกป่าปีที่ ๑ จำนวน ๓,๘๐๐ บาท/ไร่ บำรุงปีที่ ๒ และปีที่ ๓ จำนวน ๑,๐๐๐ บาท/ไร่ รวมระยะเวลา ๓ ปี เป็นเงินทั้งหมด ๕,๘๐๐ บาท/ไร่

ในการดำเนินงานโครงการ กรมป่าไม้ได้จัดทำระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยการใช้จ่ายเงินโครงการปลูกป่าเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๖ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้ถือปฏิบัติ และเป็น การกำกับควบคุมการใช้จ่ายเงินสนับสนุนจากภาคเอกชนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการปลูกฟื้นฟูป่าที่ถูกรุกทำลาย

โครงการความร่วมมือแบบให้เปล่าในแผนงานรักษาป่าไม้สำหรับประเทศไทย

(Japan's Grant Aid ๒๐๐๙ for the Forest Preservation Programme for the Kingdom of Thailand)

รัฐบาลญี่ปุ่น โดยสถานเอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทยและรัฐบาลไทย โดยกระทรวงการต่างประเทศ ได้ลงนามในหนังสือแลกเปลี่ยน (Exchange of Note) และรายละเอียดประกอบความร่วมมือแบบให้เปล่า ในแผนงานรักษาป่าไม้สำหรับประเทศไทย (Japan's Grant Aid ๒๐๐๙ for the Forest Preservation Programme for the Kingdom of Thailand) เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓ ซึ่งเกี่ยวกับการขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่น เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ฉันมิตรระหว่างสองประเทศ เพื่อเป็นการสนับสนุนความพยายามของรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยในการดำเนินการเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งเน้นเป็นพิเศษที่การปรับตัวและการบรรเทาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตลอดจนการปรับปรุงเพื่อเข้าถึงการใช้พลังงานสะอาด โดยจะสนับสนุนความช่วยเหลือแบบให้เปล่า มูลค่า ๙๐๐,๐๐๐,๐๐๐ เยน หรือประมาณ ๓๕๐ ล้านบาท ทั้งนี้ กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานดำเนินการตามแผนงานดังกล่าว และได้รับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ จำนวน ๔ ประเภท เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการบริหารจัดการป้องกันการบุกรุกทำลายป่าไม้ บำรุงดูแลรักษา ป่าฟื้นฟู พัฒนาพื้นที่ และทรัพยากรป่าไม้ ที่กรมป่าไม้รับผิดชอบ ให้คงอยู่อย่างสมบูรณ์และยั่งยืน เพื่อช่วยบรรเทาผลกระทบที่เกิดจากปัญหาภาวะโลกร้อน ประกอบด้วย

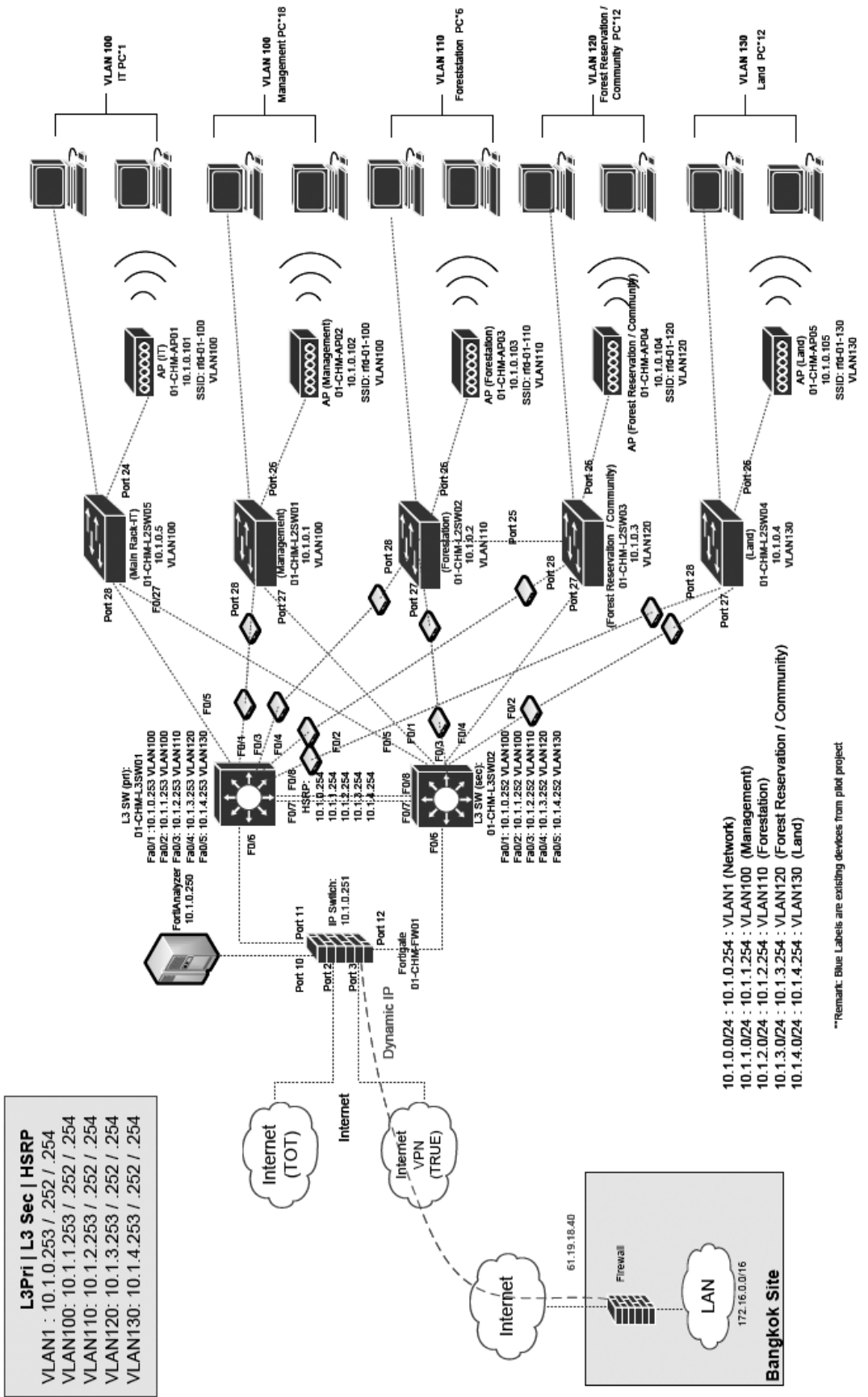
๑. ยานพาหนะ (Vehicles) ประมาณ ๓๒๐ ล้านบาท ได้แก่ รถยนต์ตรวจการณ์ ๙๘ คัน รถบรรทุก และรถบรรทุกน้ำ ๑๘ คัน รถจักรยานยนต์ ๑๒๘ คัน

๒. อุปกรณ์คอมพิวเตอร์และสารสนเทศ (IT Equipment) ประมาณ ๒๕๐ ล้านบาท

๓. ระบบเครือข่าย (Networking) เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารของกรมป่าไม้กับหน่วยงานในพื้นที่รวม ๒๐ แห่ง ประมาณ ๘๐ ล้านบาท

๔. อุปกรณ์สำรวจด้านป่าไม้และอุปกรณ์ห้องทดลอง (Forest Survey and Laboratory Equipment) ประมาณ ๒๕๐ ล้านบาท

JAFTA (RFD): 01 Chiang Mai site Network Diagram

หมายเลขโทรศัพท์ส่วนกลาง			
หน่วยงาน	หมายเลขโทรศัพท์		
	ภายใน ๐ ๒๕๖๑ ๔๒๙๒-๓	โทรสาร	สายตรง
อธิบดีกรมป่าไม้			
นายบุญชอบ สุทธมนัสวงษ์	๕๑๙๙, ๕๑๓/๓, ๕๑๓๖	๐ ๒๕๓/๙ ๘๖๑๑	๐ ๒๙๕๐ ๖๓๑๕
รองอธิบดีกรมป่าไม้			
นายประยูทธ หล่อสุวรรณศิริ	๕๕๘๒, ๕๕๘๓	๐ ๒๕๖๑ ๔๙๕๓	๐ ๒๕๖๑ ๔๙๕๓
นายเริงชัย ประยูรเวช	๕๑๙๒, ๕๑๓/๑	๐ ๒๕๖๑ ๕๕๒๑	
นายรัชฎา สุริยกุล ณ อยุธยา	๕๕๘๐, ๕๖๔๐	๐ ๒๕๓/๙ ๓/๓/๑๑	๐ ๒๕๓/๙ ๘๓๓๘
ผู้ตรวจราชการกรมป่าไม้			
นางเปรมพิมล พิมพ์พันธุ์	๕๑๒๓	๐ ๒๕๓/๙ ๒๓/๙๘	๐ ๒๕๓/๙ ๒๓/๙๘
ผู้ตรวจราชการกรมป่าไม้			
นายพฤษัย โสโน	๕๐๒๐	๐ ๒๕๓/๙ ๒๓/๙๘	
สำนักบริหารกลาง			
ผอ.สำนักบริหารกลาง	๕๖๘๓, ๕๐๑๘	๐ ๒๕๖๑ ๕๓๖๘	๐ ๒๕๖๑ ๕๓๖๘
ส่วนอำนวยการ	๕๖๙๓, ๕๐๑๕	๐ ๒๕๓/๙ ๔๓๐๕	๐ ๒๕๓/๙ ๔๓๐๕
ส่วนการคลัง	๕๑๓๘	๐ ๒๕๖๑ ๕๓๐๖	๐ ๒๕๖๑ ๕๓๐๖
ส่วนการเจ้าหน้าที่	๕๑๙๓	๐ ๒๕๓/๙ ๒๕๙๕	
ส่วนประชาสัมพันธ์และเผยแพร่	๕๙๑๔	๐ ๒๕๖๑ ๕๕๒๒	๐ ๒๙๕๐ ๕๙๑๐
ส่วนเสริมสร้างวินัย	๕๐๒๓	๐ ๒๕๓/๙ ๕๓๐๕	๐ ๒๕๓/๙ ๕๓๐๕
ส่วนพัสดุ	๕๐๔๙	๐ ๒๕๖๑ ๕๓๓๖	๐ ๒๕๑๕ ๒๙๒๓
ส่วนฝึกอบรม	๕๐๒๒		
สำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า			
ผอ.สำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า	๕๓/๘๑, ๕๐๕๑	๐ ๒๕๓/๙ ๘๒๓๖	๐ ๒๕๓/๙ ๘๒๓๖
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจัดการและควบคุมป่าไม้	๕๙๑๔	๐๒-๕๖๑๔๒๙๒-๓ ตึก ๕๙๑๔	๐๘๖-๐๒๘ ๐๒๐๒
ส่วนอำนวยการ	๕๐๑๖, ๕๐๑๓, ๕๐๑๙	๐๒-๕๖๑๕๐๐๑	
ส่วนแผนการป้องกันและปราบปราม	๕๖๖๔		
ส่วนยุทธการป้องกันและปราบปราม	๕๘๓๙	๐๒-๕๓/๙๕๙๖๓	
ส่วนควบคุมไฟป่า	๕๓๖๓	๐๒-๕๖๑๕๑๒๓	

หมายเลขโทรศัพท์ส่วนกลาง			
หน่วยงาน	หมายเลขโทรศัพท์		
	ภายใน ๐ ๒๕๖๑ ๔๒๙๒-๓	โทรสาร	สายตรง
สำนักจัดการป่าชุมชน			
ผอ.สำนักจัดการป่าชุมชน	๕๕๒๓	๐ ๒๕๓/๙ ๕๕๑๖	๐ ๒๕๓/๙ ๓/๕๕๕
ส่วนอำนวยการ	๕๖๔๙	๐ ๒๕๓/๙ ๕๕๑๖	
ส่วนส่งเสริมการมีส่วนร่วม	๕๕๔๙, ๕๖๕๕	๐ ๒๕๓/๙ ๕๕๑๖	
ส่วนส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน	๕๖๓๘	๐ ๒๕๓/๙ ๕๕๑๖	
ส่วนพัฒนาวิทยาศาสตร์ชุมชน	๕๖๓/๕	๐ ๒๕๓/๙ ๕๕๑๖	๐ ๒๕๓/๙ ๓/๕๕๕
ส่วนประสานงานและโครงการพิเศษ	๕๐๖๖		
สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้			
ผอ.สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้	๕๕๓/๘	๐ ๒๙๕๐ ๕๙๑๐	
ส่วนอำนวยการ	๕๖๖๓	๐ ๒๕๓/๙ ๕๕๑๒	๐ ๒๕๓/๙ ๕๕๑๒
กลุ่มงานวนวัฒนวิจัย	๕๕๕๙		
กลุ่มงานพัฒนาผลผลิตป่าไม้	๕๕๓/๓	๐ ๒๕๓/๙ ๙๑๓/๓	๐ ๒๕๓/๙ ๙๑๓/๓
กลุ่มงานพัฒนาอุตสาหกรรมไม้	๕๕๙๘	๐ ๒๕๓/๙ ๙๑๓/๓	
กลุ่มงานแมลงและจุลชีววิทยาป่าไม้	๕๕๘๓, ๕๕๓/๙	๐ ๒๕๓/๙ ๙๒๘๖	๐ ๒๕๓/๙ ๙๒๘๖
กลุ่มงานพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี	๕๙๖๒	๐ ๒๕๓/๙ ๒๐๖๓	
กลุ่มความหลากหลายทางชีวภาพ ด้านป่าไม้	๕๐๓๐	๐ ๒๕๓/๙ ๒๘๑๕	๐ ๒๕๓/๙ ๒๘๑๕
กลุ่มเศรษฐกิจป่าไม้	๕๕๒๑	๐ ๒๕๓/๙ ๙๕๓/๓	๐ ๒๕๓/๙ ๙๕๓/๓
หัวหน้าโครงการไม้ขนาดเล็ก	๕๕๙๕		
สำนักส่งเสริมการปลูกป่า			
สำนักส่งเสริมการปลูกป่า	๕๐๒๘	๐ ๒๙๕๐ ๕๙๑๐	
ส่วนอำนวยการ	๕๐๒๙	๐ ๒๕๓/๙ ๒๓/๒๙	๐ ๒๕๓/๙ ๒๓/๒๙
ส่วนปลูกป่าภาครัฐ	๕๕๓๕	๐ ๒๕๓/๙ ๘๕๕๑	
ส่วนปลูกป่าภาคเอกชน	๕๕๓๔	๐ ๒๕๓/๙ ๙๕๙๕	
ส่วนเพาะชำกล้าไม้	๕๕๑๘	๐ ๒๕๓/๙ ๕๕๖๙	๐ ๒๕๓/๙ ๕๕๖๙

หมายเลขโทรศัพท์ส่วนกลาง			
หน่วยงาน	หมายเลขโทรศัพท์		
	ภายใน ๐ ๒๕๖๑ ๔๒๙๒-๓	โทรสาร	สายตรง
สำนักจัดการที่ดินป่าไม้			
ผอ.สำนักจัดการที่ดินป่าไม้	๕๓/๓๒, ๕๕๕๓	๐ ๒๕๔๐ ๕๙๑๐	
ส่วนอำนวยการ	๕๓/๖๒, ๕๕๔๕	๐ ๒๕๓/๙ ๓/๓๙๑	๐ ๒๕๓/๙ ๓/๓๙๑
ส่วนกำหนดเขตที่ดินป่าไม้	๕๓/๖๑	๐ ๒๕๓/๙ ๓/๕๘๑	๐ ๒๕๓/๙ ๘๔๖๐
ส่วนจัดการสิทธิการใช้ที่ดินป่าไม้	๕๓/๘๐	๐ ๒๕๓/๙ ๕๕๓/๔	๐ ๒๕๓/๙ ๕๕๑๔
ส่วนสำรวจและวิเคราะห์ทรัพยากรป่าไม้	๕๓/๓/๙	๐ ๒๕๓/๙ ๓/๕๘๓	๐ ๒๕๓/๙ ๓/๕๘๓
ส่วนภูมิสารสนเทศป่าไม้	๕๓/๔๔	๐ ๒๕๓/๙ ๓/๕๘๓	
สำนักแผนงานและสารสนเทศ			
ผอ.สำนักแผนงานและสารสนเทศ	๕๖๓/๑	๐ ๒๕๖๑ ๓๑๐๙	๐ ๒๕๖๑ ๓๑๐๙
ส่วนอำนวยการ	๕๕๘๓	๐ ๒๕๓/๙ ๕๕๑๖	
ส่วนแผนงานและงบประมาณ	๕๒๒๓, ๕๐๓๙, ๕๐๔๐	๐ ๒๕๖๑ ๔๘๔๒	๐ ๒๕๖๑ ๔๘๔๒
ส่วนติดตามและประเมินผล	๕๖๓/๒	๐ ๒๕๖๑ ๕๔๔๖	๐ ๒๕๖๑ ๕๔๔๖
ศูนย์สารสนเทศ	๕๐๑๐, ๕๓๕๔, ๕๖๒๑	๐ ๒๕๓/๙ ๓/๕๘๔	๐ ๒๕๓/๙ ๓/๕๘๔
ศูนย์บริการประชาชน	๕๖๕๓	๐ ๒๕๓/๙ ๒๘๘๔	๐ ๒๕๓/๙ ๒๘๘๔
สำนักการอนุญาต			
ผู้อำนวยการสำนักการอนุญาต	๕๒๐๙	๐ ๒๕๓/๙ ๕๓/๘๖	๐ ๒๕๓/๙ ๕๓/๘๖
ส่วนอำนวยการ	๕๒๐๙	๐ ๒๕๓/๙ ๕๓/๘๖	๐ ๒๕๓/๙ ๕๓/๘๖
ส่วนอนุญาตไม้และของป่า	๕๒๐๖	๐ ๒๕๓/๙ ๒๓๙๑	๐ ๒๕๓/๙ ๒๓๙๑
ส่วนใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้	๕๒๑๓	๐ ๒๕๓/๙ ๙๕๖๓	๐ ๒๕๔๐ ๓/๓๘๓
ส่วนอนุญาตอุตสาหกรรมไม้	๕๒๐๒, ๕๒๐๓	๐ ๒๕๓/๙ ๖๕๓๓	๐ ๒๕๓/๘ ๔๘๕๒
ส่วนการรับรองไม้	๕๒๔๘, ๕๒๔๙	๐ ๒๕๓/๙ ๒๓๙๑	
ส่วนอนุญาตเลื่อยโซ่ยนต์	๕๒๐๖	๐ ๒๕๓/๙ ๒๓๙๑	๐ ๒๕๓/๙ ๒๓๙๑
สำนักโครงการพระราชดำริและกิจการพิเศษ			
ผอ.สำนักโครงการพระราชดำริและกิจการพิเศษ	๕๑๐๓	๐ ๒๕๓/๙ ๒๓/๔๐	๐ ๒๕๓/๙ ๒๓/๔๐

หมายเลขโทรศัพท์ส่วนกลาง

หน่วยงาน	หมายเลขโทรศัพท์		
	ภายใน ๐ ๒๕๖๑ ๕๒๙๒-๓	โทรสาร	สายตรง
ส่วนอำนวยการ	๕๑๐๓	๐ ๒๕๓/๙ ๒๓/๔๐	
ส่วนปฏิบัติการโครงการ	๕๑๐๓	๐ ๒๕๓/๙ ๒๓/๔๐	๐ ๒๕๓/๙ ๒๓/๔๐
ผอ.ส่วนประสานงาน	๕๐๕๙	๐ ๒๕๓/๙ ๒๓/๔๐	๐ ๒๕๓/๙ ๒๓/๔๐
ผอ.ส่วนวิชาการส่งเสริมและเผยแพร่	๕๑๐๓	๐ ๒๕๓/๙ ๒๓/๔๐	
สำนักความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ			
ผอ.สำนักความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ	๕๐๓๑		
ส่วนอำนวยการ	๕๖๓/๓		
ส่วนวิเทศสัมพันธ์	๕๐๓๖		
ส่วนความร่วมมือระหว่างประเทศ	๕๖๓/๓		
ส่วนอนุสัญญาและพันธกรณีระหว่างประเทศ	๕๖๓/๓		
สำนักด่านป่าไม้			
ผอ.สำนักด่านป่าไม้	๕๖๓/๘	๐ ๒๕๓/๙ ๔๘๕๓	๐ ๒๕๓/๙ ๔๘๕๓
ส่วนอำนวยการ	๕๖๓/๙	๐ ๒๕๓/๙ ๔๘๕๓	๐ ๒๕๓/๙ ๔๘๕๓
ส่วนอนุญาตและบริการ	๕๖๓/๙	๐ ๒๕๓/๙ ๔๘๕๓	๐ ๒๕๓/๙ ๔๘๕๓
ส่วนด่านป่าไม้	๕๖๓/๙	๐ ๒๕๓/๙ ๔๘๕๓	๐ ๒๕๓/๙ ๔๘๕๓
ส่วนสารสนเทศด่านป่าไม้	๕๖๓/๙	๐ ๒๕๓/๙ ๔๘๕๓	๐ ๒๕๓/๙ ๔๘๕๓
สำนักกฎหมาย			
ผอ.สำนักกฎหมาย	๕๖๓/๐	๐ ๒๕๖๑ ๕๑๔๔	๐ ๒๕๖๑ ๕๑๔๔
ส่วนอำนวยการ	๕๖๓/๐	๐ ๒๕๖๑ ๕๒๓๐	๐ ๒๕๖๑ ๕๒๓๐
ส่วนคดี	๕๖๐๓	๐ ๒๕๖๑ ๕๓๐๕	๐ ๒๕๖๑ ๕๓๐๕
ส่วนคดีปกครอง	๕๖๐๓	๐ ๒๕๖๑ ๕๓๐๕	๐ ๒๕๖๑ ๕๓๐๕
ส่วนสืบสวนสอบสวน	๕๖๖๙	๐ ๒๕๖๑ ๕๒๓๐	๐ ๒๕๖๑ ๕๒๓๐
ส่วนกฎหมายและนิติกรรมสัญญา	๕๒๑๑, ๕๖๖๓	๐ ๒๕๓/๙ ๙๕๖๙	

หมายเลขโทรศัพท์ส่วนกลาง			
หน่วยงาน	หมายเลขโทรศัพท์		
	ภายใน ๐ ๒๕๖๑ ๕๒๙๒-๓	โทรสาร	สายตรง
สำนักรับรองการป่าไม้			
ผอ.สำนักรับรองการป่าไม้	๕๒๔๘, ๕๒๔๙	๐ ๒๕๓๗/๙ ๒๓๙๑	
ส่วนอำนวยการ	๕๒๔๘, ๕๒๔๙	๐ ๒๕๓๗/๙ ๒๓๙๑	
ส่วนการรับรองไม้	๕๒๔๘, ๕๒๔๙	๐ ๒๕๓๗/๙ ๒๓๙๑	
ส่วนข้อมูลและประสานงาน	๕๒๔๘, ๕๒๔๙	๐ ๒๕๓๗/๙ ๒๓๙๑	
กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร			
หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	๕๒๔๐	๐ ๒๕๓๗/๙ ๕๖๙๒	
กลุ่มตรวจสอบภายใน			
หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายใน	๕๑๖๐, ๕๑๖๑	๐ ๒๕๓๗/๙ ๘๖๐๘	๐ ๒๕๓๗/๙ ๘๖๐๘
สำนักบริหารโครงการปลูกป่าและฟื้นฟูป่าต้นน้ำ (กบอ.)			
ผอ.สำนักงานบริหารโครงการปลูกป่าฟื้นฟูต้นน้ำ (กบอ.)	๕๕๒๙		
ส่วนอำนวยการ	๕๕๒๙		
ส่วนแผนงานและงบประมาณ	๕๕๒๙		
ส่วนสารสนเทศ	๕๐๑๐, ๕๓/๕๔		

หมายเลขโทรศัพท์ที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค		
หน่วยงาน	หมายเลขโทรศัพท์	หมายเลขโทรสาร
สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้		
สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑ (เชียงใหม่)	๐ ๕๓๘๒ ๐๓/๓๘	๐ ๕๓๘๒ ๐๓/๓๘
สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๒ (เชียงราย)	๐ ๕๓๓/๑ ๑๔๔๕	๐ ๕๓๓/๑ ๑๔๔๕
สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๓ (ลำปาง)	๐ ๕๔๒๒ ๓๒๙๘	๐ ๕๔๒๒ ๘๐๘๑
สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๔ (ตาก)	๐ ๕๕๕๑ ๑๓๖๓	๐ ๕๕๕๑ ๑๓๖๓
สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๕ (สระบุรี)	๐ ๓๖๓๔ ๓/๔๙๓-๘	๐ ๓๖๓๔ ๓/๔๙๓
สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๖ (อุดรธานี)	๐ ๔๒๒๒ ๑๓/๓/๙	๐ ๔๒๒๔ ๘๒๓๙
สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๗ (ขอนแก่น)	๐ ๔๓๓๓ ๐๓๘๒	๐ ๔๓๓๓ ๐๓๒๘

หมายเลขโทรศัพท์ที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค		
หน่วยงาน	หมายเลขโทรศัพท์	หมายเลขโทรสาร
สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๘ (นครราชสีมา)	๐ ๔๔๒๒ ๒๒๐๑	๐ ๔๔๙๓ ๒๑๕๓
สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๙ (ชลบุรี)	๐ ๓๘๐๔ ๓๕๒๘- ๓๐	๐ ๓๘๐๔ ๓๕๓๑
สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๐ (ราชบุรี)	๐ ๓๒๒๐ ๑๓๙๕	๐ ๓๒๒๐ ๑๓๙๕
สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๑ (สุราษฎร์ธานี)	๐ ๓/๓๒๓/ ๕๘๑๖, ๐ ๓/๓๒๘ ๑๕๕๔	๐ ๓/๓๒๘ ๑๕๕๔
สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๒ (นครศรีธรรมราช)	๐ ๓/๕๓๖ ๓๓๖๓	๐ ๓/๕๓๖ ๓๓๖๓
สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๓ สงขลา	๐ ๓/๔๒๐ ๕๙๙๐	๐ ๓/๔๒๐ ๕๙๙๐
สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑ สาขาแม่ฮ่องสอน	๐ ๕๓๖๙ ๕๐๐๓	๐ ๕๓๖๙ ๕๐๐๓
สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๓ สาขาแพร่	๐ ๕๔๖๒ ๓/๑๔๓	๐ ๕๔๖๒ ๓/๑๔๓
สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๔ สาขานครสวรรค์	๐ ๕๖๒๒ ๖๓๓/๔	๐ ๕๖๒๒ ๖๓๓/๔
สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๔ สาขาพิษณุโลก	๐ ๕๕๒๕ ๑๓๑๓	๐ ๕๕๒๕ ๑๓๑๓
สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๖ สาขานครพนม	๐ ๔๒๕๑ ๑๕๐๕	๐ ๔๒๕๑ ๑๕๐๕
สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๗ สาขาอุบลราชธานี	๐ ๔๕๓๑ ๖๖๔๔	๐ ๔๕๓๑ ๖๖๔๔
สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๙ สาขาปราจีนบุรี	๐ ๓๓/๔๕ ๒๑๐๔	๐ ๓๓/๔๕ ๒๑๐๔
สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๐ สาขาเพชรบุรี	๐ ๓๒๔๐ ๒๕๑๙	๐ ๓๒๔๐ ๒๕๑๙
สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๒ สาขากระบี่	๐๘ ๖๔๓/๙ ๒๘๓๘	๐๘ ๖๔๓/๙ ๒๘๓๘
สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๓ สาขานครราชสีมา	๐ ๓/๓๕๑ ๒๕๙๓	๐ ๓/๓๕๑ ๒๕๙๓

หมายเลขโทรศัพท์ที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค

หน่วยงาน	หมายเลขโทรศัพท์
ศูนย์ประสานงานป่าไม้	
ศูนย์ประสานงานป่าไม้กาญจนบุรี	๐ ๓๔๕๑ ๖๓/๘๘
ศูนย์ประสานงานป่าไม้กาฬสินธุ์	๐ ๔๓๘๑ ๖๔๖๑
ศูนย์ประสานงานป่าไม้กำแพงเพชร	๐ ๕๕๓/๑ ๑๕๘๘
ศูนย์ประสานงานป่าไม้จันทบุรี	๐ ๓๙๓๑ ๑๐๑๖
ศูนย์ประสานงานป่าไม้ฉะเชิงเทรา	๐ ๓๘๕๑ ๑๐๕๓
ศูนย์ประสานงานป่าไม้ชัยนาท	๐๘ ๖๓/๓ ๖๓/๒๙
ศูนย์ประสานงานป่าไม้ชัยภูมิ	๐ ๔๔๘๒ ๒๔๙๘
ศูนย์ประสานงานป่าไม้ชุมพร	๐ ๓/๓/๕๐ ๓๐๑๙, ๐ ๓/๓/๕๐ ๑๕๕๐
ศูนย์ประสานงานป่าไม้ตรัง	๐ ๓/๕๒๑ ๒๘๔๙
ศูนย์ประสานงานป่าไม้ตราด	๐ ๓๙๕๑ ๑๑๕๓
ศูนย์ประสานงานป่าไม้นครนายก	๐๘ ๑๓๖๑ ๕๐๔๑ , ๐ ๓๓/๓๑ ๒๓/๑๓
ศูนย์ประสานงานป่าไม้นครปฐม	๐ ๓๔๒๔ ๒๓๙๕
ศูนย์ประสานงานป่าไม้นนทบุรี	๐๘ ๑๘๘๘ ๖๓๕๐
ศูนย์ประสานงานป่าไม้น่าน	๐ ๕๔๓/๑ ๐๘๑๕
ศูนย์ประสานงานป่าไม้บึงกาฬ	๐๘ ๙๖๒๒ ๐๓๐๕
ศูนย์ประสานงานป่าไม้บุรีรัมย์	๐ ๔๔๖๑ ๔๙๐๒
ศูนย์ประสานงานป่าไม้ปทุมธานี	๐ ๒๕๘๑ ๖๖๘๘
ศูนย์ประสานงานป่าไม้ประจวบคีรีขันธ์	๐ ๓๒๖๑ ๑๒๓/๕
ศูนย์ประสานงานป่าไม้ปัตตานี	๐ ๓/๓๔๖ ๐๑๕๘
ศูนย์ประสานงานป่าไม้พระนครศรีอยุธยา	๐ ๓๕๓๔ ๖๒๑๓
ศูนย์ประสานงานป่าไม้พะเยา	๐ ๕๔๔๔ ๕๑๒๒
ศูนย์ประสานงานป่าไม้พังงา	๐ ๓๖๔๘ ๑๐๖๐
ศูนย์ประสานงานป่าไม้พัทลุง	๐ ๓/๔๖๑ ๓๐๙๓
ศูนย์ประสานงานป่าไม้พิจิตร	๐ ๕๖๖๑ ๓๔๒๕
ศูนย์ประสานงานป่าไม้เพชรบูรณ์	๐ ๕๖๓/๑ ๒๑๒๓
ศูนย์ประสานงานป่าไม้ภูเก็ต	๐ ๓๖๒๕ ๐๖๓๑
ศูนย์ประสานงานป่าไม้มหาสารคาม	๐ ๔๓๓/๓ ๓/๘๙๙

หมายเลขโทรศัพท์ที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค

หน่วยงาน	หมายเลขโทรศัพท์
ศูนย์ประสานงานป่าไม้มุกดาหาร	๐ ๔๒๖๑ ๑๓/๕๓
ศูนย์ประสานงานป่าไม้ยโสธร	๐ ๔๕๓/๑ ๑๖๐๑
ศูนย์ประสานงานป่าไม้ยะลา	๐ ๓/๓๒๑ ๒๓/๘๖
ศูนย์ประสานงานป่าไม้ร้อยเอ็ด	๐ ๔๓๕๑ ๘๓๓/๓
ศูนย์ประสานงานป่าไม้ระนอง	๐ ๓/๓/๘๑ ๑๒๖๓
ศูนย์ประสานงานป่าไม้ระยอง	๐ ๓๘๖๑ ๑๐๐๘
ศูนย์ประสานงานป่าไม้ลพบุรี	๐๘ ๓/๑๑๘ ๖๔๕๖
ศูนย์ประสานงานป่าไม้ลำพูน	๐ ๕๓๕๑ ๑๐๕๐
ศูนย์ประสานงานป่าไม้เลย	๐ ๔๒๘๑ ๑๑๑๒, ๐๘ ๑๙๓/๔ ๒๒๓๒
ศูนย์ประสานงานป่าไม้ศรีสะเกษ	๐ ๔๕๖๑ ๒๘๓/๓
ศูนย์ประสานงานป่าไม้สกลนคร	๐ ๔๒๓/๑ ๑๕๖๐
ศูนย์ประสานงานป่าไม้สตูล	๐ ๓/๔๓๒ ๒๐๕๘
ศูนย์ประสานงานป่าไม้สมุทรปราการ	๐ ๒๓๙๕ ๑๑๑๕
ศูนย์ประสานงานป่าไม้สมุทรสงคราม	๐ ๓๔๓/๑ ๕๑๖๘
ศูนย์ประสานงานป่าไม้สมุทรสาคร	๐ ๓๔๔๑ ๑๖๘๑
ศูนย์ประสานงานป่าไม้สระแก้ว	๐๘ ๑๖๕๐ ๑๔๒๔, ๐ ๓๓๒๔ ๑๕๑๕
ศูนย์ประสานงานป่าไม้สิงห์บุรี	๐๘ ๙๘๐๑ ๙๖๔๙
ศูนย์ประสานงานป่าไม้สุโขทัย	๐ ๕๕๖๑ ๔๘๔๐
ศูนย์ประสานงานป่าไม้สุพรรณบุรี	๐ ๓๕๕๒ ๕๔๕๖
ศูนย์ประสานงานป่าไม้สุรินทร์	๐ ๔๔๓/๑ ๓๕๒๐
ศูนย์ประสานงานป่าไม้หนองคาย	๐ ๔๒๔๑ ๒๑๔๓, ๐๘ ๙๕๓/๖ ๙๓๕๓
ศูนย์ประสานงานป่าไม้หนองบัวลำภู	๐ ๔๒๓๑ ๑๕๕๕, ๐๘ ๑๘๓/๒ ๓๒๓๙
ศูนย์ประสานงานป่าไม้อ่างทอง	๐๘ ๑๘๓/๘ ๙๓๕๕
ศูนย์ประสานงานป่าไม้อำนาจเจริญ	๐ ๔๕๕๒ ๓๕๐๙
ศูนย์ประสานงานป่าไม้อุดรดิตถ์	๐ ๕๕๔๑ ๓๐๖๕
ศูนย์ประสานงานป่าไม้อุทัยธานี	๐ ๕๖๕๓ ๑๘๐๑

หมายเลขโทรศัพท์ที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค

หน่วยงาน	หมายเลขโทรศัพท์
ด้านป่าไม้	
ด้านป่าไม้กบินทร์บุรี	๐ ๓๓๒๘ ๑๕๒๐, ๐๘ ๙๒๔๕ ๓๖๘๕
ด้านป่าไม้กรุงเทพฯ สาขาคลองเตย	๐ ๒๒๖๙ ๓๓๖๐, ๐ ๒๖๓๒ ๓/๑๓/๓
ด้านป่าไม้กรุงเทพฯ สาขาบางเขน	๐ ๒๕๖๑ ๔๒๙๒, ๐ ๒๕๓/๙ ๔๘๕๓
ด้านป่าไม้กรุงเทพฯ สาขาบางโพ	๐ ๒๙๑๒ ๕๐๖๒
ด้านป่าไม้กรุงเทพฯ สาขาลาดกระบัง	๐ ๒๓/๓๓/ ๙๕๔๔
ด้านป่าไม้กาญจนบุรี	๐๘ ๙๘๙๕ ๓๘๖๑
ด้านป่าไม้จาง	๐ ๕๓๒๖ ๐๓๙๓, ๐๘ ๑๙๕๑ ๒๖๖๐
ด้านป่าไม้จนะ	๐๘ ๑๘๙๕ ๕๖๕๓
ด้านป่าไม้ฉะเชิงเทรา	๐ ๓๘๙๘ ๑๔๒๑, ๐๘ ๖๓๖๒ ๑๓๖๐
ด้านป่าไม้เชียงราย	๐ ๕๓๓/๑ ๕๙๓/๒, ๐๘ ๘๔๑๕ ๘๔๘๘
ด้านป่าไม้เชียงใหม่	๐ ๕๓๒๔ ๓๘๐๓
ด้านป่าไม้เด่นชัย	๐ ๕๔๖๑ ๓๐๒๖
ด้านป่าไม้ตาก	๐ ๕๕๕๑ ๑๕๖๐
ด้านป่าไม้ท่าลี่	๐ ๔๒๘๘ ๙๐๙๐, ๐๘ ๑๙๖๖ ๐๓๕๐
ด้านป่าไม้ทุ่งสง	๐๘ ๑๖๙๓ ๕๔๔๔
ด้านป่าไม้นครชัยศรี	๐ ๓๔๓๓ ๑๑๑๙
ด้านป่าไม้นครพนม	๐ ๔๒๕๑ ๑๕๐๕
ด้านป่าไม้น่าน	๐ ๕๔๓/๓ ๔๐๔๕
ด้านป่าไม้บางทราย	๐ ๓๘๔๙ ๑๒๖๖, ๐๘ ๑๙๘๓ ๐๖๐๘
ด้านป่าไม้บางไทร	๐ ๓๕๒๖ ๒๔๔๑, ๐๘ ๑๖๔๕ ๒๙๖๙
ด้านป่าไม้บ้านไผ่	๐ ๔๓๒๓ ๒๖๖๘
ด้านป่าไม้บึงกาฬ	๐ ๔๒๔๙ ๑๒๒๙
ด้านป่าไม้ปทุมพร	๐ ๓/๓/๕๙ ๖๖๒๙, ๐ ๓/๓/๕๐ ๑๐๕๖
ด้านป่าไม้ประจวบคีรีขันธ์	๐ ๓๒๖๑ ๑๐๘๓, ๐๘ ๖๓/๙๙ ๐๐๙๑
ด้านป่าไม้ปากช่อง	๐ ๔๔๓๖ ๕๒๘๐, ๐๘ ๖๓/๓/๓ ๓/๓๓/๓
ด้านป่าไม้ปากท่อ	๐๘ ๖๒๘๙ ๓/๕๓/๕
ด้านป่าไม้ปากน้ำโพ	๐๘ ๓/๑๑๖ ๕๒๒๕

หมายเลขโทรศัพท์ที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค

หน่วยงาน	หมายเลขโทรศัพท์
ด่านป่าไม้พิบูลมังสาหาร	๐ ๔๕๔๔ ๒๑๙๘
ด่านป่าไม้พิษณุโลก	๐๘ ๔๐๔๘ ๘๕๐๑
ด่านป่าไม้พุนพิน	๐๘ ๑๓๙๖ ๓/๓/๒๔
ด่านป่าไม้มหาชัย	๐ ๓๔๔๑ ๑๔๘๒, ๐๘ ๖๖๒๖ ๙๑๙๑
ด่านป่าไม้มุกดาหาร	๐ ๔๒๖๖ ๑๑๘๒
ด่านป่าไม้แม่ฮ่องสอน	๐ ๕๓๖๑ ๑๙๖๒, ๐๘ ๑๔๔๘ ๒๖๓/๓
ด่านป่าไม้ระนอง	๐ ๓/๓/๘๒ ๕๑๓๓/
ด่านป่าไม้ลาดหลุมแก้ว	๐ ๒๑๙๔ ๕๖๑๓, ๐๘ ๑๙๒๓/ ๔๘๙๓
ด่านป่าไม้สมุทรปราการ	๐ ๒๓/๐๑ ๓/๐๒๑
ด่านป่าไม้สิงห์บุรี	๐ ๓๖๕๒ ๒๓/๓๕, ๐๘ ๙๓/๔๔ ๓๙๓๖
ด่านป่าไม้สุโขทัย	๐ ๕๕๖๑ ๑๔๙๘
ด่านป่าไม้สุโขทัย-ลก	๐ ๓/๓๖๑ ๑๕๓/๓
ด่านป่าไม้หนองคาย-เวียงจันทน์	๐ ๔๒๔๓/ ๔๓๒๕
ด่านป่าไม้หนองบัวโคก	๐๘ ๘๓๔๙ ๔๖๓๒
ด่านป่าไม้หินกอง	๐ ๓๖๓๓ ๖๒๙๒, ๐๘ ๓๒๔๔ ๒๙๒๙
ศูนย์เพาะชำกล้าไม้	
ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ กรุงเทพมหานคร	๐ ๒๙๓/๓ ๖๘๕๘, ๐ ๘๖๓๒ ๙๒๕๐
ศูนย์เพาะชำกล้าไม้จันทบุรี	๐๘ ๑๘๐๘ ๕๒๔๘
ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ฉะเชิงเทรา	๐ ๓๘๕๔ ๒๓๑๓, ๐๘ ๑๒๙๔ ๙๑๔๓, ๐๘ ๖๙๐๒ ๘๕๘๘
ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ชุมพร	๐ ๓/๓/๕๒ ๐๑๕๓, ๐๘ ๖๙๐๒ ๘๕๘๘, ๐ ๓/๓/๖๑ ๓๐๒๓
ศูนย์เพาะชำกล้าไม้เชียงใหม่	๐ ๕๓๘๘ ๐๓/๙๓, ๐๘ ๖๕๘๖ ๘๘๓/๓
ศูนย์เพาะชำกล้าไม้นครราชสีมา	๐ ๔๔๒๒ ๒๒๐๑, ๐ ๔๔๒๒ ๒๒๐๑-๒
ศูนย์เพาะชำกล้าไม้พัทลุง	๐ ๓/๔๖๙ ๓๕๘๕ - ๖, ๐๘ ๓/๒๓/๔ ๔๔๐๐
ศูนย์เพาะชำกล้าไม้เพชรบูรณ์	๐ ๕๖๓/๓ ๑๕๔๓, ๐๘ ๖๒๐๒ ๐๔๑๐
ศูนย์เพาะชำกล้าไม้แพร่	๐ ๕๕๖๑ ๔๒๘๒, ๐ ๕๕๖๑ ๔๒๓/๓, ๐๘ ๑๙๒๕ ๖๓/๕๘

หมายเลขโทรศัพท์ที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค

หน่วยงาน	หมายเลขโทรศัพท์
ศูนย์เพาะชำกล้าไม้มหาสารคาม	๐ ๔๓๓๓ / ๐๕๓/๑
ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ยโสธร	๐ ๔๕๕๕ ๒๕๓/๕, ๐๘ ๑๙๖๔ ๐๙๔๓
ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ราชบุรี	๐ ๓๒๓๑ ๒๑๐๓, ๐๘ ๕๕๓/๔ ๙๒๒๙
ศูนย์เพาะชำกล้าไม้สงขลา	๐ ๓/๔๓๙ ๘๒๑๑, ๐๘ ๖๓๑๖ ๓๖๑๖
ศูนย์เพาะชำกล้าไม้อุดรธานี	๐ ๔๒๒๙ ๒๔๑๑, ๐๘ ๑๓๘๐ ๓๓๔๕
สถานีเพาะชำกล้าไม้	
สถานีเพาะชำกล้าไม้ กำแพงเพชร	๐ ๘๑๙๕ ๓๘๒๐๖
สถานีเพาะชำกล้าไม้ เชียงราย	๐ ๘๙๙๕ ๑๖๒๖๔, ๐ ๕๓๓/๓ ๙๒๑๔
สถานีเพาะชำกล้าไม้ เชียงใหม่	๐ ๘๕๖๒ ๕๔๐๕๓
สถานีเพาะชำกล้าไม้ แม่ฮ่องสอน	๐ ๘๕๐๒ ๙๙๖๙๙, ๐ ๘๕๓/๐๘ ๕๕๕๓
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดตาก	๐ ๘๑๓/๔ ๐๕๖๓๑, ๐ ๘๖๔๔ ๖๔๔๓๑
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดน่าน	๐ ๘๓๓๒ ๒๐๐๐ ๓
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดพะเยา	๐ ๘๙๙๕ ๓๔๒๙๖
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดพิษณุโลก	๐๘๑ ๙๓๒๖ ๙๕๒, ๐ ๕๕๓๓ ๖๘๐๐
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดแพร่	๐ ๘๑๙๙ ๓๒๔๑๕
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดแม่ฮ่องสอน	๐ ๘๑๙๕ ๕๐๒๒๑, ๐ ๕๓๖๘ ๑๓๒๓
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดลำปาง	๐ ๘๖๑๘ ๑๓๐๐๓, ๐ ๕๔๓๒ ๐๙๘๙
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดลำพูน	๐ ๘๑๙๕ ๒๘๙๘๘
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดสุโขทัย	๐ ๘๖๒๑ ๑๙๓๐๔
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดอุตรดิตถ์	๐ ๘๑๙๓/ ๑๘๐๖๔
สถานีเพาะชำกล้าไม้ปากปาดจังหวัดอุตรดิตถ์	๐ ๘๐๐๒ ๖๓๓๕๕
โครงการพัฒนาป่าไม้ทุ่งกุลาร้องไห้ (๑) จังหวัดร้อยเอ็ด	๐ ๔๓๕๘ ๐๕๐๓, ๐๘ ๑๘๑๒ ๕๓๕๐, ๐ ๔๓๕๑ ๓๐๔๓
โครงการพัฒนาป่าไม้ทุ่งกุลาร้องไห้ (๒) จังหวัดศรีสะเกษ	๐๘ ๑๓๒๕ ๓๑๖๖
สถานีเพาะชำกล้าไม้กบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี	๐๘ ๓๐๑๔ ๓๒๐๙, ๐๘ ๙๑๕๔ ๖๕๐๙
สถานีเพาะชำกล้าไม้เขาย้อย	๐๘ ๑๘๕๖ ๕๒๓๘
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดกระบี่	๐๘ ๑๙๒๔ ๒๓๓๙, ๐๘ ๑๕๓๙ ๓๓๘๒
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดกาญจนบุรี	๐๘ ๑๙๑๙ ๖๕๑๕, ๐ ๓๔๕๑ ๔๔๑๕

หมายเลขโทรศัพท์ที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค

หน่วยงาน	หมายเลขโทรศัพท์
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดกาฬสินธุ์	๐๘ ๑๙๖๕ ๑๖๕๙
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดขอนแก่น	๐๘ ๑๓๙๐ ๖๓๑๑
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดจันทบุรี	๐๘ ๕๒๓๖ ๕๓๐๙
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดฉะเชิงเทรา	๐๘ ๑๖๓๙ ๕๓/๕๒, ๐ ๓๘๕๙ ๙๑๐๓
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดชลบุรี	๐๘ ๑๙๓๙ ๓/๕๕๓
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดชัยนาท	๐๘ ๑๙๕๐ ๓๕๓๕
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดชัยภูมิ	๐๘ ๓๒๘๒ ๖๙๖๖, ๐ ๔๕๒๒ ๒๒๐๑-๒
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดชุมพร	๐๘ ๖๐๕๘ ๙๘๙๕
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดตรัง	๐๘ ๑๘๙๒ ๕๕๓๙
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดตราด	๐๘ ๑๙๖๒ ๒๐๖๓
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดนครนายก	๐๘ ๑๘๐๖ ๖๒๘๓
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดนครพนม	๐๘ ๑๘๓/๓ ๑๕๕๘
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดนครศรีธรรมราช	๐๘ ๑๙๖๘ ๐๕๓/๙
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดนครสวรรค์	๐๘ ๖๒๐๑ ๖๙๙๒
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดนนทบุรี	๐๘ ๕๖๕๑ ๕๕๓/๖
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดนราธิวาส	๐๘ ๖๔๘๐ ๑๖๐๙, ๐ ๓/๓๕๑ ๒๕๙๓
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดบึงกาฬ	๐๘ ๙๖๒๒ ๐๓๐๕
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดบุรีรัมย์	๐๘ ๑๘๓/๙ ๘๖๙๕
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	๐๘ ๖๘๑๑ ๙๕๒๔
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดปราจีนบุรี	๐๘ ๙๖๓/๓ ๘๖๘๖
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดปัตตานี	๐๘ ๙๒๙๕ ๖๖๑๑
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๐๘ ๑๙๓/๓ ๐๓๐๕
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดพังงา	๐๘ ๑๓/๓๓ ๕๑๑๕, ๐ ๓๖๔๕ ๐๖๒๐ , ๐ ๓๖๔๘ ๑๐๓๓
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดพิจิตร	๐๘ ๖๓/๓/๑ ๒๓๓๐
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดเพชรบุรี	๐๘ ๓/๓/๙๕ ๑๓๑๓, ๐ ๓๒๕๓ ๓๘๘๓
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดภูเก็ต	๐๘ ๔๓๖๖ ๓๖๔๕
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดมหาสารคาม	๐๘ ๑๖๑๕ ๕๖๐๕

หมายเลขโทรศัพท์ที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค

หน่วยงาน	หมายเลขโทรศัพท์
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดมุกดาหาร	๐๘ ๔๔๒๒๘ ๒๕๕๘
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดยะลา	๐๘ ๖๒๙๕๕ ๘๕๓๐
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดร้อยเอ็ด	๐๘ ๑๓/๓๙ ๖๙๓/๔
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดระนอง	๐๘ ๑๖๐๖ ๒๘๕๓/
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดระยอง	๐๘ ๙๑๒๕ ๐๒๐๕
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดลพบุรี	๐๘ ๔๑๖๐ ๔๖๓๔, ๐๘ ๙๘๐๖ ๖๙๘๐
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดเลย	๐๘ ๑๓/๐๘ ๔๘๑๔
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดศรีสะเกษ	๐๘ ๙๖๔๕ ๐๐๑๑
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดสกลนคร	๐๘ ๖๖๓๑ ๑๑๐๘
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดสตูล	๐๘ ๖๙๕๕ ๓/๘๖๘
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดสมุทรปราการ	๐๘ ๕๕๖๓/ ๓/๓/๑๙
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดสมุทรสาคร	๐๘ ๙๔๘๙ ๑๑๓๑
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดสระแก้ว	๐๘ ๑๙๐๓/ ๓๕๓๖
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดสระบุรี	๐๘ ๑๘๖๙ ๓๓๑๔
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดสิงห์บุรี	๐๘ ๙๓/๔๑ ๙๐๐๖
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดสุพรรณบุรี	๐๘ ๖๓/๕๕ ๕๕๓๔
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดสุราษฎร์ธานี	๐๘ ๑๖๐๖ ๒๘๕๓/
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดสุรินทร์	๐๘ ๑๓/๙๐ ๔๘๖๐
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดหนองคาย	๐๘ ๑๙๖๔ ๐๑๐๔
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดหนองบัวลำภู	๐๘ ๑๘๓/๒ ๓๒๓๙
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดอ่างทอง	๐๘ ๙๓/๐๘ ๓๒๒๔
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดอำนาจเจริญ	๐๘ ๑๙๓/๓ ๖๘๘๙
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดอุดรธานี	๐๘ ๑๔๓/๑ ๐๕๐๐, ๐๘ ๓/๒๓๔ ๘๙๕๐
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดอุทัยธานี	๐๘ ๙๘๕๕ ๕๙๓/๙
สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดอุบลราชธานี	๐๘ ๙๘๔๕ ๒๔๐๓/
สถานีเพาะชำกล้าไม้เทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ	๐๘ ๑๓/๐๙ ๓๓๙๘
สถานีเพาะชำกล้าไม้บ้านนา จังหวัดนครนายก	๐๘ ๑๘๐๓ ๖๐๕๒
สถานีเพาะชำกล้าไม้ปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา	๐๘ ๑๙๕๔ ๒๐๔๕

หมายเลขโทรศัพท์ที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค

หน่วยงาน	หมายเลขโทรศัพท์
สถานีเพาะชำกล้าไม้พุทธรณทล	๐๘ ๑๔๕๓/ ๑๓๐๔
สถานีเพาะชำกล้าไม้มวกเหล็ก	๐๘ ๐๕๕๓/ ๘๑๘๑, ๐ ๓๖๓๑ ๑๖๘๑
สถานีเพาะชำกล้าไม้แม่สอด จังหวัดตาก	๐ ๕๕๕๑ ๑๓๖๓
สถานีเพาะชำกล้าไม้สะพานทราย จังหวัดบุรีรัมย์	๐๘ ๑๒๖๕ ๓/๘๘๙
สถานีเพาะชำกล้าไม้ลานสัก จังหวัดอุทัยธานี	๐๘ ๑๖๓๖ ๐๑๓/๘
สถานีเพาะชำกล้าไม้หนองเต็งจ๊กราช	๐๘ ๑๓๘๙ ๙/๑๐๐
สถานีเพาะชำกล้าไม้ห่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์	๐๘ ๑๘๘๕ ๐๑๐๘
สวนป่าทองเทียว ป่ายางน้ำก๊าดเหนือ-ใต้ จ.เพชรบุรี	๐ ๓๒๓/๘ ๘๐๒๓, ๐๘ ๙๘๓๖ ๒๓๖๓/
หน่วยเพาะชำกล้าไม้แม่คำมี หน่วยที่ ๑ จังหวัดแพร่	๐๘ ๑๒๘๐ ๙๖๘๐
หน่วยเพาะชำกล้าไม้แม่คำมี หน่วยที่ ๒ จังหวัดแพร่	๐๘ ๙๙๙๘ ๙๐๙๕, ๐ ๕๕๖๑ ๔๑๕๒
ศูนย์ส่งเสริมวนศาสตร์ชุมชน	
ศูนย์ส่งเสริมวนศาสตร์ชุมชนที่ ๑ (เชียงใหม่)	๐ ๕๓๐๔ ๓๖๕๕, ๐๘ ๑๙๕๐ ๐๕๓/๙
ศูนย์ส่งเสริมวนศาสตร์ชุมชนที่ ๒ (เพชรบูรณ์)	๐ ๕๖๓/๑ ๑๔๓๔, ๐๘ ๑๓/๐๓ ๓๓๘๕
ศูนย์ส่งเสริมวนศาสตร์ชุมชนที่ ๓ (สกลนคร)	๐ ๔๒๕๑ ๑๕๐๕
ศูนย์ส่งเสริมวนศาสตร์ชุมชนที่ ๔ (ศรีสะเกษ)	๐ ๔๕๓๑ ๖๙๕๒
ศูนย์ส่งเสริมวนศาสตร์ชุมชนที่ ๕ (อุทัยธานี)	๐ ๕๖๒๒ ๖๓๓/๔, ๐๘ ๖๓๓/๕ ๒๔๕๓
ศูนย์ส่งเสริมวนศาสตร์ชุมชนที่ ๖ (ระยอง)	๐ ๓๘๖๑ ๔๒๕๘, ๐๘ ๑๙๕๐ ๔๒๔๑
ศูนย์ส่งเสริมวนศาสตร์ชุมชนที่ ๗ (เพชรบุรี)	๐ ๓๒๔๑ ๑๐๔๔, ๐๘ ๖๕๓๑ ๓๒๖๕
ศูนย์ส่งเสริมวนศาสตร์ชุมชนที่ ๘ (ตรัง)	๐ ๓/๕๒๑ ๔๓๔๔, ๐๘ ๑๘๙๒ ๓๘๓๕
ศูนย์ส่งเสริมวนศาสตร์ชุมชนที่ ๙ (ลำปาง)	๐ ๕๔๒๒ ๓๒๙๔, ๐๘ ๙๘๕๐ ๑๔๐๔
ศูนย์ส่งเสริมวนศาสตร์ชุมชนที่ ๑๐ (ขอนแก่น)	๐ ๔๓๒๓ ๓๒๓/๙
ศูนย์ส่งเสริมวนศาสตร์ชุมชนที่ ๑๑ (สระบุรี)	๐ ๓๖๒๒ ๐๔๕๕, ๐๘ ๖๑๓๓ ๖๑๐๐
ศูนย์ส่งเสริมวนศาสตร์ชุมชนที่ ๑๒ (สุราษฎร์ธานี)	๐ ๓/๓๒๘ ๙๒๒๖, ๐๘ ๑๕๓๓/ ๒๖๕๖
ศูนย์ศึกษาและพัฒนาวนศาสตร์ชุมชนที่ ๖	๐ ๔๒๒๒ ๑๓/๓/๙, ๐๘ ๑๓/๐๘ ๔๘๑๔

หมายเลขโทรศัพท์ที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค

หน่วยงาน	หมายเลขโทรศัพท์
ศูนย์/สถานีวิทยุ	
ศูนย์วิทยุภูมิภาคเหนือ จ.เชียงใหม่	๐๘ ๖๙๑๒ ๖๑๖๕
ศูนย์แม่ลัดพันธุ์ไม้ภาคเหนือ จ.ลำปาง	๐๘ ๑๓/๘๙ ๕๖๑๖
สถานีวิทยุแม่สะนาม จ. เชียงใหม่	๐๘ ๕๖๑๑ ๒๒๕๕
สถานีวิทยุห้วยบง จ.เชียงใหม่	๐๘ ๕๖๑๑ ๒๒๕๕
สถานีวิทยุหนองกระตัง จ.เชียงใหม่	๐๘ ๕๓/๒๒ ๘๘๖๙
สถานีวิทยุป่อแก้ว จ.เชียงใหม่	๐๘ ๕๓/๒๒ ๘๘๖๙
สถานีวิทยุพิษณุโลก จ.พิษณุโลก	๐๘ ๕๖๙๖ ๐๕๓๒
สถานีวิทยุลานสาง จ.ตาก	๐๘ ๙๘๕๘ ๘๓๓๙
สถานีวิทยุแม่ต้า จ.แพร่	๐๘ ๑๔๓/๓ ๕๕๑๐
สถานีวิทยุยาว จ.ลำปาง	๐๘ ๑๘๑๘ ๖๓/๔๔
สถานีวิทยุแม่ทะ จ.ลำปาง	๐๘ ๕๑๕๑ ๖๖๒๙
สถานีวิทยุแม่กา จ.พะเยา	๐๘ ๖๕๘๓ ๐๓๓๘
สถานีวิทยุเชียงราย จ.เชียงราย	๐๘ ๖๖๕๙ ๓๓/๕๒
สถานีวิทยุแม่หวด จ.ลำปาง	๐๘ ๖๓๒๘ ๙๒๒๔
สถานีวิทยุอินทิล จ.เชียงใหม่	๐๘ ๑๘๘๑ ๖๖๙๐
สถานีวิทยุเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่	๐๘ ๑๔๓/๓ ๕๕๑๐
สถานีวิทยุบ้านไผ่ จ.ลำพูน	๐๘ ๑๘๘๑ ๖๖๙๐
ศูนย์วิทยุภาคกลาง จ. กาญจนบุรี	๐๘ ๑๑๓/๓ ๓๘๖๖
ศูนย์แม่ลัดพันธุ์ไม้ภาคกลาง จ.สระบุรี	๐๘ ๑๙๖๕ ๖๓๖๓
สถานีวิทยุพระฉาย จ.สระบุรี	๐๘ ๑๑๓/๓ ๓๘๖๖
สถานีวิทยุเขาสอยดาว จ.จันทบุรี	๐๘ ๙๘๓๓ ๕๓๓๐
สถานีวิทยุลำภา-ลำทราย จ.กาญจนบุรี	๐๘ ๕๑๔๓ ๖๙๑๕
สถานีวิทยุทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี	๐๘ ๕๓๑๙ ๓/๙๑๒
สถานีวิทยุหินลับ จ.กาญจนบุรี	๐๘ ๑๑๓/๓ ๓๘๖๖
สถานีวิทยุราชบุรี จ.ราชบุรี	๐๘ ๕๓๑๙ ๓/๙๑๒
สถานีวิทยุกำแพงเพชร จ.กำแพงเพชร	๐๘ ๑๖๐๔ ๔๙๑๖
สถานีวิทยุพุแค จ.สระบุรี	๐๘ ๖๓/๘๓ ๙๐๕๙

หมายเลขโทรศัพท์ที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค	
หน่วยงาน	หมายเลขโทรศัพท์
สถานีวิทยุกระจายเสียงประจวบคีรีขันธ์ จ.ประจวบคีรีขันธ์	๐๘ ๑๔๒๑ ๒๙๕๕
สถานีวิทยุกระจายเสียงทรายทอง จ.ประจวบคีรีขันธ์	๐๘ ๑๔๒๑ ๒๙๕๕
ศูนย์วิทยุคมนาคมวิทยุภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จ.นครราชสีมา	๐๘ ๙๖๖๑ ๔๖๔๕
ศูนย์แม่เหล็กพันธุไม้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จ.ขอนแก่น	๐๘ ๑๕๔๔ ๐๓/๑๘
สถานีวิทยุกระจายเสียงสะแกกราช จ.นครราชสีมา	๐๘ ๑๘๘๐ ๙๓๑๘
สถานีวิทยุกระจายเสียงสะแกกราช (หน่วยย่อย) จ.นครราชสีมา	๐๘ ๑๘๘๐ ๙๓๑๘
สถานีวิทยุกระจายเสียงหมีสี จ.นครราชสีมา	๐๘ ๖๓/๑๓ ๕๑๙๙
สถานีวิทยุกระจายเสียงพานงเค้า จ.ขอนแก่น	๐๘ ๑๙๓/๔ ๖๘๓๑
สถานีวิทยุกระจายเสียงดงลาน จ.ขอนแก่น	๐๘ ๑๙๓/๔ ๖๘๓๑
สถานีวิทยุกระจายเสียงหนองคู จ.สุรินทร์	๐๘ ๑๙๑๙ ๘๔๕๕
สถานีวิทยุกระจายเสียงท่าตูม จ.สุรินทร์	๐๘ ๕๓/๔๓ ๓/๕๑๐
สถานีวิทยุกระจายเสียงอุบลราชธานี จ.อุบลราชธานี	๐๘ ๑๘๓/๘ ๔๙๓/๐
สถานีวิทยุกระจายเสียงห้วยทา จ.ศรีสะเกษ	๐๘ ๑๓/๕๕ ๕๓๒๕
สถานีวิทยุกระจายเสียงกาฬสินธุ์ จ.กาฬสินธุ์	๐๘ ๑๘๓๒ ๒๓/๑๕
สถานีวิทยุกระจายเสียงโขงเจียม จ.อุบลราชธานี	๐๘ ๓/๔๕๐ ๕๔๓๓
ศูนย์วิทยุคมนาคมวิทยุภาคใต้ จ.สงขลา	๐๘ ๙๘๓/๖ ๕๙๖๓
ศูนย์แม่เหล็กพันธุไม้ภาคใต้ จ.สงขลา	๐๘ ๙๘๓/๖ ๕๙๖๓
สถานีวิทยุกระจายเสียงสงขลา จ.สงขลา	๐๘ ๙๘๓/๖ ๕๙๖๓
สถานีวิทยุกระจายเสียงกันตัง จ.ตรัง	๐๘ ๙๓/๓๐ ๒๖๘๕
สถานีวิทยุกระจายเสียงเทือกเขาบรรทัด จ.ตรัง	๐๘ ๑๘๙๑ ๓๓/๐๒
สถานีวิทยุกระจายเสียงหวายในช่อง จ.กระบี่	๐๘ ๖๓๑๐ ๔๒๑๓
สถานีวิทยุกระจายเสียงพิบูลทอง จ.นราธิวาส	๐๘ ๑๙๕๙ ๘๔๑๓
สถานีวิทยุกระจายเสียงบ้านตาขุน จ.สุราษฎร์ธานี	๐๘ ๙๓๒๖ ๖๕๓๕
สถานีวิทยุกระจายเสียงสุราษฎร์ธานี จ.สุราษฎร์ธานี	๐๘ ๔๐๙๘ ๑๘๓๓

ภาคผนวก

๑. คณะกรรมการอำนวยการโครงการจัดทำฐานข้อมูลกรมป่าไม้

๑. รองอธิบดีกรมป่าไม้กำกับดูแล
สำนักแผนงานและสารสนเทศ	ประธานคณะกรรมการ
๒. ผู้ตรวจราชการกรมป่าไม้ทุกท่าน	รองประธานคณะกรรมการ
๓. ผู้อำนวยการสำนักทุกสำนัก	คณะกรรมการ
๔. นางอำนวยการพร ชลดำรงศ์กุล
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจัดการและควบคุมป่าไม้
สำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า	คณะกรรมการ
๕. ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	คณะกรรมการ
๖. ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและสารสนเทศ	คณะกรรมการและเลขานุการ
๗. ผู้อำนวยการศูนย์บริการประชาชนกรมป่าไม้	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๒. คณะทำงานจัดทำฐานข้อมูลด้านสารสนเทศป่าไม้

๑. ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและสารสนเทศ	ประธานคณะทำงาน
๒. ผู้อำนวยการส่วนภูมิสารสนเทศ
สำนักจัดการที่ดินป่าไม้	คณะทำงาน
๓. ผู้อำนวยการส่วนอำนวยการ
สำนักจัดการป่าชุมชน	คณะทำงาน
๔. ผู้อำนวยการส่วนอำนวยการ
สำนักส่งเสริมการปลูกป่า	คณะทำงาน
๕. ผู้อำนวยการส่วนอำนวยการ
สำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า	คณะทำงาน
๖. ผู้อำนวยการส่วนอำนวยการ
สำนักการอนุญาต	คณะทำงาน
๗. ผู้อำนวยการส่วนอำนวยการ
สำนักโครงการพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ	คณะทำงาน
๘. ผู้อำนวยการกลุ่มวณวิทย์
สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้	คณะทำงาน
๙. ผู้อำนวยการส่วนการเจ้าหน้าที่
สำนักบริหารกลาง	คณะทำงาน
๑๐. ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศ
สำนักแผนงานและสารสนเทศ	คณะทำงานและเลขานุการ
๑๑. นางสาวช่อแพร ทินพรรณ
นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ
สำนักแผนงานและสารสนเทศ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อมูลสารสนเทศกรมป่าไม้

ที่ปรึกษา นายบุญชอบ สุทธมนัสวงษ์
นายประยุทธ์ หล่อสุวรรณศิริ
นายเริงชัย ประยูรเวช
นายรัชฎา สุริยกุล ณ อยุธยา

บรรณาธิการ นายสุรติ กาญจนบุญชู
ผู้ช่วยบรรณาธิการ นางวราวรรณ ณะกิจรุ่งเรือง

กองบรรณาธิการ นางสาวสพินนา อ่อนเพ็ง
นางสาวจิราภรณ์ เพิ่มศิริวานิชย์
นางสาวช่อแพร ทินพรรณ
นายกรณ์ มนัสศรีสุกใส
นางสาวภัทรา ม่วงเพชร
นายสัมพันธ์ มีสิทธิ์
นายสันติ สมเลข
นางสาวคันสนีย์ สหเต็มภูมิ
นายชาติรี รักษาแผน
นางสุชิตา บุญยอด
นางสาวอนัญญา ปัทมสนธิ
นายศิริพงษ์ นพประเสริฐ
นายประยุทธ์ เลี้ยวยิ้ม
นางพรพิมล อมรโชติ
นางสาวมุกตภา นิมนงค์
นายอัศวพงษ์ เกตถนอม

ออกแบบปก นางสาวหนึ่งฤทัย ศรีมาศ

ISBN : ๙๗๘-๖๑๖-๓๑๖-๑๐๘-๖

พิมพ์ครั้งที่ ๑ เดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖

จำนวนพิมพ์ ๑,๐๐๐ เล่ม

อำนาจการผลิต กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๖๑ ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กทม. ๑๐๙๐๐

<http://www.forest.go.th>